

**Stichting
Pensioenfonds TDV**

**Jaarverslag
2021**

Stichting Pensioenfonds TDV

Jaarverslag 2021

51^e Boekjaar

Stichting Pensioenfonds TDV
Zutphenseweg 51
Postbus 318
7400 AH Deventer
Telefoon: 0570 - 682116
Website: www.sptdv.nl
Handelsregister nr.: 41244237

Inhoud

1. Bestuursverslag	4
Karakteristieken van het pensioenfonds	4
Organisatie per 31 december 2021	4
Kenmerken pensioenregeling	5
Uitvoering	6
Kernpunten	7
Meerjarenoverzicht	8
1.1 Algemeen	9
1.2 Pensioenen	18
1.3 Financiële positie	20
1.4 Beleggingen	23
1.5 Risicobeheer	29
1.6 Vooruitzichten	34
1.7 Ontwikkelingen na balansdatum	35
1.8 Verslag van het Verantwoordingsorgaan	36
1.9 Verslag van de Visitatiecommissie	37
2. Jaarrekening 2021	41
2.1 Balans na bestemming van het saldo van baten en lasten	41
2.2 Staat van baten en lasten	42
2.3 Kasstroomoverzicht	43
2.4 Toelichting op de jaarrekening 2021	44
3. Overige gegevens	64
3.1 Resultaatbestemming	64
3.2 Actuariële verklaring	64
3.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	66
4. Bijlagen	71
4.1 Begrippenlijst	71

1. Bestuursverslag

Karakteristieken van het pensioenfonds

Missie

Stichting Pensioenfonds TDV (TDV) is belast met de uitvoering van de pensioenregelingen van Trivium Packaging Netherlands B.V. (Trivium) en haar rechtsvoorgangers.

De missie van TDV is om de pensioenregelingen van Trivium en haar rechtsvoorgangers uit te voeren. Deze uitvoering omvat:

- het inzichtelijk maken van pensioenzaken,
- het administreren en uitbetalen van pensioenen,
- het op solide wijze beleggen en beheren van de pensioenpremies, de beleggingsopbrengsten en het pensioenvermogen,
- helder en duidelijk communiceren met belanghebbenden.

TDV doet dit op een toekomstbestendige, betrouwbare en integere wijze.

Doelstellingen

Om deze missie te bereiken zijn de doelstellingen van TDV:

- Voor de deelnemer een pensioen bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het pensioen van de bedrijfstak (Metalelektro), maar bij voorkeur beter.
- Het tijdig en juist uitkeren van de pensioenbetalingen.
- Het hebben van tevreden betrokkenen (zowel intern als extern).
- Het nakomen van pensioentoezeggingen conform het pensioenreglement nu en in de toekomst. In de eerste plaats betreft dit de nominale pensioenen.
- Het streven naar een jaarlijkse, voorwaardelijke indexatie op basis van de consumentenprijsindex voor zowel de ingegane pensioenen als van de pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers en van een indexatie van de pensioenaanspraken van de actieve deelnemers op basis van de loonindex (cao).
- Het tegen aanvaardbare kosten uitvoeren van de pensioenregeling.

In de documentatie over pensioenen worden veelvuldig vaktermen gebruikt. TDV probeert dit zoveel mogelijk te vermijden, maar er valt vaak niet aan te ontkomen. Dat geldt ook voor dit jaarverslag. Daarom is achterin als bijlage (pagina 71 en verder) een uitgebreide begrippenlijst opgenomen.

Organisatie per 31 december 2021

Bestuur

Voorgedragen door de directie van Trivium:

drs. H.J. Veld RA (1973) (waarnemend voorzitter)*

A.M.J. de Bekker AAG (1946)

drs. W.J. Morkin RA (1971)

Voorgedragen door de Groepsondernemingsraad van Trivium:

mevrouw drs. M. Bankers (1977)

drs. B.R. van Doesburgh (1956) (aspirant lid)

Voorgedragen door de pensioengerechtigden:

mevrouw mr. M.J.E.T. van der Marck (1949) (secretaris)

mevrouw drs. W.J. Lugtenburg-Sanders (1951)

* DNB heeft de benoeming van de heer Veld als voorzitter per 21 februari 2022 goedgekeurd.

Commissies

De beleidsvoorbereiding vindt voor een belangrijk deel plaats binnen drie commissies: de beleggingsadviescommissie, de pensioencommissie en de risicocommissie. De commissies zijn samengesteld uit leden van het bestuur en externe deskundigen en hebben elk hun eigen taak.

De taak van de beleggingsadviescommissie is om het bestuur gevraagd en ongevraagd van advies te voorzien ten aanzien van het te voeren beleggingsbeleid. Tevens dient de commissie toe te zien op de uitvoering van het beleggingsbeleid van TDV.

De taak van de pensioencommissie is om het bestuur gevraagd en ongevraagd van advies te voorzien ten aanzien van de communicatie naar deelnemers en het onderhouden van de documentatie van TDV.

De taak van de risicocommissie is om het bestuur gevraagd en ongevraagd van advies te voorzien ten aanzien van het risicomanagement. Tevens dient de commissie toe te zien op de uitvoering van de risicocontrole van TDV.

Commissieleden	Beleggingsadvies-commissie	Pensioencommissie	Risicocommissie
drs. M. Bankers		X	
drs. E.J. Bannet*	X		
A.M.J. de Bekker AAG	X		
H.A.G. Castillion*			X
drs. Th.W.F. Hillen RBA*	X**	X**	X**
drs. W.J. Lugtenburg			X
mr. M.J.E.T. van der Marck		X	
prof. dr. R.M. Salomons*	X		
drs. H.J. Veld RA		X	

* Geen bestuurslid

** Niet stemgerechtigd

Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan (VO) heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur. Daarnaast heeft het VO een aantal adviesbevoegdheden. Het Verantwoordingsorgaan is als volgt samengesteld:

Th.A. Tysma (1945) (voorzitter), namens de pensioengerechtigden

drs. K. Hopma (1950), namens de pensioengerechtigden

A.J. van Oortmarssen (1958), namens de pensioengerechtigden

mevrouw A. Dauphin (1965) (secretaris), namens de werknemers

drs. E.E.W. Vriens (1966), namens de werkgever

Pensioenbureau

Het bestuur heeft het dagelijks beleid opgedragen aan een van de werkgever onafhankelijk pensioenbureau. Dit betreft de administratieve uitvoering van de pensioenregelingen, de financiële administratie en het beheer van het vermogen van TDV. De medewerkers van het pensioenbureau zijn formeel wel in dienst van Trivium, maar leggen louter verantwoording af aan het bestuur van TDV.

Personele bezetting

Directeur	drs. Th.W.F. Hillen RBA
Pensioenadministratie	M.C. Kuik en mevrouw P.J. Wallin-Bos.
Financiële administratie	D.G. Schimmel
Secretariaat	mevrouw E. Peeters-Bolink en mevrouw J.G. Rauwerdink-Wamelink

Externe ondersteuning

Certificerend actuaris	Triple A – Risk Finance Certification B.V., Amsterdam
Adviserend actuaris	Sprenkels & Verschuren B.V., Amsterdam
Onafhankelijke accountant	Mazars Accountants N.V., Rotterdam
Compliance dienstverlener	Nederlands Compliance Instituut B.V., Capelle aan den IJssel
Risicomanager	C-Risk Support, Almere
Functionaris gegevensbescherming	H.A.G. Castillion

Kenmerken pensioenregeling

De pensioenregeling van TDV is een middelloonregeling en voorziet in een ouderdomspensioen vanaf 67 jaar en een partnerpensioen van 70% van het ouderdomspensioen op opbouwbasis. Er geldt geen minimum toetredingsleeftijd. Het opbouwpercentage van het ouderdomspensioen bedraagt 1,76% van de pensioengrondslag. De pensioengrondslag is het vaste jaarsalaris vermeerderd met de vakantietoeslag met een maximum van € 112.189 vanaf 1 januari 2020 en € 114.866 vanaf 1 januari 2021 en verminderd met de franchise (vanaf 1 januari 2020 € 14.554 en vanaf 1 januari 2021 € 14.802).

Voor de deelnemer die geheel arbeidsongeschikt raakt, wordt het deelnemerschap voor maximaal 70% voortgezet zonder dat de deelnemer daarvoor nog premie verschuldigd is. Voor gedeeltelijk arbeidsongeschikte deelnemers geldt een gedeeltelijk premievrije voortzetting van het deelnemerschap.

De pensioenregeling kent verscheidene flexibiliseringsmogelijkheden. Werknemers in regelmatige ploegdienst kunnen vrijwillig deelnemen aan een regeling die voorziet in een tijdelijke aanvulling op het nabestaandenpensioen. Dit tijdelijke nabestaandenpensioen wordt aan de partner uitgekeerd tot en met de maand waarin de deelnemer de AOW-leeftijd zou hebben bereikt.

Uitvoering

Trivium heeft TDV verzocht om de pensioenregeling voor haar personeel en voormalige personeelsleden uit te voeren. Hiertoe is een uitvoeringsovereenkomst tussen Trivium en TDV afgesloten. In deze overeenkomst zijn afspraken tussen Trivium en TDV vastgelegd. Dit betreft onder andere de uitwisseling van informatie en de financiering van de pensioenregeling. TDV berekent jaarlijks de minimaal vereiste premie. Trivium is verplicht om ieder kalenderjaar deze premie aan TDV af te dragen. TDV brengt de maandelijkse premie per kwartaal in rekening bij Trivium. Trivium dient de premie binnen 10 dagen na afloop van ieder kwartaal te betalen.

Door de betaling van de jaarlijkse pensioenpremie voldoet Trivium volledig en definitief aan al zijn financieringsverplichtingen. Trivium is niet gehouden tot het storten van extra premies, bijdragen of herstelbetalingen.

Kernpunten

Ook in 2021 werd de maatschappij en het leven van veel mensen beheerst door de coronapandemie. Vrijwel het hele jaar waren er door de overheden wereldwijd restricties ingesteld. Dit had grote gevolgen voor de maatschappij, de economie en de manier van werken voor veel organisaties, ook voor TDV.

Een nieuwe variant van het coronavirus zorgde voor een sterke stijging van het aantal besmettingen en ziekenhuisopnames. Veel regeringen zagen zich genoodzaakt om wederom zware restricties aan het openbare leven te stellen. Medewerkers van TDV werkten zoveel mogelijk vanuit huis, maar het kantoor was wel dagelijks bezet. TDV beschikte al geruime tijd over faciliteiten om thuis te kunnen werken. Medewerkers hebben vanuit huis digitaal toegang tot vrijwel alle benodigde informatie. Het thuiswerken verliep zonder noemenswaardige problemen.

In 2021 steeg de dekkingsgraad van 113,2% naar 129,0%. De stijging is veroorzaakt door de stijging van de rente en het goede beleggingsresultaat. De beleidsdekkingsgraad steeg van 106,6% naar 123,6%. De beleidsdekkingsgraad is de graadmeter voor de financiële positie van het fonds. Aangezien de beleidsdekkingsgraad ultimo 2021 boven de vereiste dekkingsgraad (121,8%) lag, had TDV eind 2021 geen reservetekort meer.

Omdat de beleidsdekkingsgraad per eind november 2020 (uitgangspunt voor de vaststelling van de indexatie per 1 januari 2021) onder 110% (107%) lag, heeft het bestuur moeten besluiten om de pensioenuitkeringen en de pensioenaanspraken per 1 januari 2021 niet te verhogen. Het toekennen van indexatie is niet toegestaan als de beleidsdekkingsgraad onder 110% ligt.

Per 1 januari 2022 zijn de pensioenaanspraken van de werknemers met 1,8% verhoogd. De pensioenen van de pensioengerechtigden en de pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers zijn met 2,5% verhoogd.

Uitgangspunt voor de vaststelling van de indexatie per 1 januari 2022 is de financiële positie van TDV per eind november 2021. TDV had eind november 2021 een beleidsdekkingsgraad van 122,3%. Op basis daarvan kon het bestuur besluiten om de pensioenen en de pensioenaanspraken gedeeltelijk te verhogen (78,5%).

In 2021 is een beleggingsresultaat van 8,6% behaald (2020: 5,5%).

Door de stijging van de rente werd op de matching-portefeuille een negatief resultaat van -5,0% (2020: 9,1%) behaald. De return-portefeuille behaalde een rendement van 14,0% (2020: 18,1%). Het rendement van de portefeuille (8,6%) was hoger dan het rendement van de strategische normportefeuille (7,0%). Zowel de matching-portefeuille als de return-portefeuille presteerden beter dan de normportefeuille.

Per 31 maart 2021 is een herstelplan bij De Nederlandsche Bank (DNB) ingediend, gebaseerd op de financiële situatie per eind 2020. Uit dit herstelplan komt naar voren dat de beleidsdekkingsgraad naar verwachting binnen de wettelijke termijn van 10 jaar boven de vereiste dekkingsgraad uitkomt. Per ultimo 2021 was TDV uit herstel.

Pensioenfondsen zijn wettelijk verplicht in het kader van het risicomanagement minimaal eens in de drie jaar een eigen risicobeoordeling (ERB) uit te voeren. In 2021 heeft TDV zijn eerste ERB bij DNB ingediend. TDV ziet ERB als een proces dat doorlopen kan worden als aanvulling op de reguliere integrale risicomanagement (IRM)-cyclus.

Trivium Packaging Netherlands B.V. is vrijgesteld van verplichte deelname in en premiebetaling aan de pensioenregeling van het bedrijfstakpensioenfonds voor de Metalelektro (PME). PME heeft in 2021 getoetst of TDV nog aan de voorwaarden van de vrijstelling voldoet en geconcludeerd dat dit nog steeds het geval is.

Uit de jaarlijks uit te voeren haalbaarheidstoets kwam in 2021 een pensioenresultaat van 103,8% naar voren (2020: 103,7%). Dat betekent dat TDV over een 60-jaars periode naar verwachting gemiddeld volledig zou kunnen indexeren en ook een klein gedeelte van de in het verleden niet toegekende indexaties zou kunnen inhalen. Het pensioenresultaat van 103,8% is hoger dan de ondergrens van 90%. Er is dus geen reden om de financiële opzet te veranderen.

Het bestuur

Meerjarenoverzicht

		2021	2020	2019	2018	2017
Aantal verzekerden per 31 december						
Deelnemers		937	939	949	940	936
Gewezen deelnemers ¹⁾		860	1.037	1.113	1.159	1.738
Pensioengerechtigden		2.447	2.519	2.609	2.696	2.797
		4.244	4.495	4.671	4.795	5.471
Pensioenen (x € 1.000)						
Premies en koopsommen ²⁾		10.031	27.628	10.011	10.154	9.688
Gedempte premie		9.581	9.414	8.885	8.526	7.281
Pensioenuitkeringen		17.697	17.931	18.068	18.129	18.653
Pensioenvermogen ³⁾		692.908	647.231	605.040	521.270	547.224
Technische voorzieningen ⁴⁾		537.117	571.542	519.568	465.069	460.523
Eigen vermogen		155.791	75.688	85.472	56.202	86.702
Dekkingsgraad		129,0%	113,2%	116,5%	112,1%	118,8%
Vereiste dekkingsgraad		121,8%	120,5%	122,0%	122,2%	122,9%
Beleidsdekkingsgraad		123,6%	106,6%	113,0%	118,6%	114,8%
Beleggingen (x € 1.000)						
Belegd vermogen		677.997	622.379	589.616	501.816	506.891
Samenstelling belegd vermogen						
- Vastgoedbeleggingen		104.775	91.057	88.824	70.493	66.222
- Aandelen		262.055	229.133	216.870	182.110	199.932
- Vastrentende waarden		299.190	271.353	264.402	238.593	208.015
- Derivaten		11.934	30.797	19.475	10.576	32.682
- Overige beleggingen		43	39	45	44	40
Totaal beleggingsresultaat (%)		8,6%	5,5%	18,1%	-3,1%	8,7%
Vermogensbeheerkosten (% vermogen)		0,43%	0,42%	0,43%	0,42%	0,42%
		2022	2021	2020	2019	2018
Pensioenuitvoeringsgegevens (x € 1)						
Salarisgrens	114.866	112.189	110.111	107.593	105.075	103.317
Franchise	14.802	14.554	14.167	13.785	13.344	13.753
Pensioenpremie (% van pensioengrondslag)	32,7%	32,7%	32,3%	32,4%	31,2%	28,9%
Toeslagen per 1 januari						
- Deelnemers	1,80%	0,00%	0,71%	1,41%	0,50%	0,00%
- Gewezen deelnemers	2,50%	0,00%	0,50%	1,41%	0,50%	0,00%
- Pensioengerechtigden	2,50%	0,00%	0,50%	1,41%	0,50%	0,00%
Pensioenuitvoeringskosten (x € 1.000)		654	646	650	565	486
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer		191	184	181	153	129

1) De ex-partners van de deelnemers worden vanaf 31 december 2018 niet meer meegeteld bij de gewezen deelnemers. Eind september 2021 zijn een groot aantal kleine pensioenen overgedragen aan de huidige uitvoerder van de gewezen deelnemer.

2) De hoge premie in 2020 is veroorzaakt door de betaling van de koopsom voor de overgangsregeling TOP-SUM(O).

3) Pensioenvermogen is het totaal aan activa minus de schulden.

4) De technische voorzieningen zijn inclusief de voorziening voor herverzekerde rechten en zijn gebaseerd op de nominale marktrente per 31 december van het betreffende jaar.

1.1 Algemeen

1.1.1 Het jaar 2021

Ook in 2021 werd de maatschappij en het leven van veel mensen beheerst door de coronapandemie. Vrijwel het hele jaar waren er door de overheden wereldwijd restricties ingesteld. Dit had grote gevolgen voor de maatschappij, de economie en de manier van werken voor veel organisaties, ook voor TDV.

1^e kwartaal

Een nieuwe variant van het coronavirus zorgde voor een sterke stijging van het aantal besmettingen en ziekenhuisopnames. Veel regeringen zagen zich genoodzaakt om wederom zware restricties aan het openbare leven te stellen. In Nederland resulteerde dat weer in een lockdown en zelfs een avondklok. Medewerkers van TDV werkten zoveel mogelijk vanuit huis, maar het kantoor was wel dagelijks bezet. TDV beschikte al geruime tijd over faciliteiten om thuis te kunnen werken. Medewerkers hebben vanuit huis digitaal toegang tot vrijwel alle benodigde informatie. Het thuiswerken verliep zonder noemenswaardige problemen. Tot juni werden alle vergaderingen van het bestuur en de commissies digitaal gehouden. Daarna zijn er ook weer fysieke vergaderingen gehouden.

De hernieuwde lockdowns leidden niet tot turbulentie op de financiële markten. Integendeel zelfs, vrijwel alle aandelenmarkten behaalden een goed rendement. De aandelenmarkten anticipeerden op een krachtig economisch herstel zodra de economieën weer open zouden gaan. Dat laatste was ook de reden dat de rente steeg. Door de stijging van de rente, daalden de technische voorzieningen. In combinatie met een stijging van de beleggingen zorgde dit voor een sterke stijging van de dekkingsgraad van 113,2% ultimo 2020 naar 121,5% per einde van het eerste kwartaal.

Het bestuur stelde het communicatieplan en het Beleid inzake uitbesteding vast. Op 12 maart heeft het bestuur een overleg gehouden over de samenstelling van het bestuur in de komende jaren. Daaruit is naar voren gekomen dat het bestuur openstaat voor bestuursleden van buiten Trivium. Per einde van het kwartaal is, zoals de laatste jaren gebruikelijk, het herstelplan bij DNB ingediend.

2^e kwartaal

Op 9 april heeft het bestuur een extra bestuursvergadering gehouden. Deze vergadering stond vrijwel in het geheel in het teken van de zogenaamde eigen risico beoordeling (ERB). Pensioenfondsen zijn wettelijk verplicht in het kader van het risicomanagement minimaal eens in de drie jaar een eigen ERB uit te voeren. De ERB dient bij DNB ingediend te worden. De uiterlijke inleverdatum was 31 december 2021. TDV ziet ERB als een proces dat doorlopen kan worden als aanvulling op de reguliere integrale risicomanagement (IRM)-cyclus. Bij het uitvoeren van de ERB wordt gebruik gemaakt van bestaande informatie die beschikbaar is vanuit andere onderdelen van het IRM-kader.

In deze vergadering heeft het bestuur de doelstellingen opnieuw bekeken en deze iets aangepast. Zie pagina 4. Voorts zijn er twee centrale vragen geformuleerd en zijn er risicoscenario's vastgesteld. Zie voor meer informatie over de ERB (zie pagina 31).

Op basis van deze extra vergadering heeft het bestuur in de reguliere vergadering van april het ERB Beleid vastgesteld. Verder zijn, zoals gebruikelijk, het klachtenboek, de verslagen van de compliance dienstverlener en de vertrouwenspersoon en de Systematische Integriteit Risico Analyse (SIRA) behandeld. Er waren geen bijzonderheden. In deze vergadering stond verder het bezoek van de visitatiecommissie op de agenda. Vanwege de coronabeperkingen kon dit bezoek niet fysiek plaatsvinden, maar is dit digitaal gedaan.

Halverwege juni is het bestuur voor het eerst sinds februari 2020 weer fysiek bij elkaar gekomen voor de evaluatie van het bestuur onder leiding van een externe partij.

De reguliere vergadering in juni staat altijd in het teken van de jaarrekening en jaarverslag en van (her)benoemingen van bestuursleden of leden van de commissies. Mevrouw Bankers is herbenoemd voor een termijn van 4 jaar. Hetzelfde geldt voor de heer Vriens als lid van het VO. De heer De Bekker is benoemd als bestuurslid namens de werkgever (hij was extern bestuurslid) als vervanger van de heer Bessems. Tevens is de heer Van Oortmarsen benoemd als lid van het VO. Verder zijn in deze vergadering de jaarlijkse haalbaarheidstoets (zie pagina 13) en een vijftal uitvragen van DNB besproken (zie pagina 17).

Eind juni is er een studiedag gehouden. Sprenkels & Verschuren (S&V) heeft daar een presentatie als introductie van het nieuwe pensioenstelsel gegeven. Daarnaast heeft het bestuur op die dag uitgebreid gediscussieerd over de hoogte van de premie. Door de sterke daling van de rente is de gedempte premie de laatste jaren over het algemeen niet toereikend voor de inkoop van de pensioenaanspraken van de actieve deelnemers (premiedekkingsgraad onder 100%). Er is uitgebreid stilgestaan bij de vraag of dit acceptabel is en welke maatregelen het bestuur eventueel zou kunnen treffen om hier iets aan te doen. De belangrijkste maatregel is een versoering van de pensioenregeling. Echter, de mate van versoering wordt sterk beperkt door de pensioenregeling van het Bedrijfstakpensioenfonds van de Metalekro (PME). Vanwege de dispensatie dient de pensioenregeling van TDV tenminste gelijkwaardig te zijn aan die van PME. PME heeft, ondanks dat bij PME de premie ook niet toereikend is, de pensioenregeling nauwelijks versoerd. Hierdoor heeft TDV weinig ruimte

om haar regeling te versoberen. Op basis hiervan heeft het bestuur geconcludeerd dat eventuele versoeringen van de pensioenregeling maar heel weinig verbetering van de premiedekkingsgraad tot gevolg heeft. In de ogen van het bestuur weegt deze geringe verbetering van de premiedekkingsgraad niet op tegen de nadelen van de versoering van de pensioenregeling. Het bestuur heeft daarom besloten hiervan af te zien.

Het tweede kwartaal was wederom een goed kwartaal op de financiële markten. Daarmee werd de trend van de afgelopen kwartalen voortgezet. Markten bleven ondersteund door het ruime monetaire beleid en de vaccinaties. Daarnaast waren de economische cijfers ook erg goed en wezen op een sterk economisch herstel. De rente veranderde nauwelijks. De dekkingsgraad steeg naar 125,1%.

3^e kwartaal

In de vergadering van 3 september is afscheid genomen van de voorzitter, de heer Terpstra. De heer Terpstra gaat Trivium verlaten. Ook is afscheid genomen van de heer Hess. Tegelijkertijd is mevrouw Van der Marck benoemd als bestuurslid en secretaris van het bestuur.

De vervuller van de interne audit functie (InAudit) heeft rapporten uitgebracht over risicomanagement en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Het bestuur heeft deze rapporten besproken en op de aanbevelingen gereageerd.

In de vergadering van september is een risicomanagement charter vastgesteld en zijn de privacy statement, de cookieverklaring, het informatiebeveiligingsbeleid, het geschiktheidsplan en het reglement commissies geactualiseerd. Daarnaast zijn de statuten aangepast.

In september was er voor het eerst enige terugslag op de aandelenmarkten. Dit was het gevolg van oplopende inflatie en de aankondiging van de Centrale bank van de V.S. (Fed) dat zij vanaf november hoogstwaarschijnlijk het programma van opkoop van obligaties gaat afbouwen.

In het kader van het project automatische waardeoverdracht kleine pensioenen, heeft TDV eind september, voor zover mogelijk, de kleine pensioenen overgedragen aan de huidige uitvoerder van de gewezen deelnemer.

De oplopende inflatie en de aankondiging van de Fed hadden ook hun uitwerking op de rente. Nadat de rente in juli nog redelijk stevig gedaald was, steeg de rente in september behoorlijk.

De dekkingsgraad steeg licht verder tot 126,8%.

4^e kwartaal

Het bestuur besloot om de reguliere bestuursvergadering van november om te zetten naar een studiedag gevolgd door een korte bestuursvergadering. De studiedag was geheel gewijd aan informatie over het nieuwe pensioenstelsel. Naast het bestuur waren ook het VO, een afvaardiging van de groepsondernemingsraad (GOR) en medewerkers van de pensioenafdeling van het pensioenbureau aanwezig.

In de aansluitende vergadering is de ERB uitvoerig besproken en vastgesteld. Verder zijn een auditrapport en de aanbevelingen van de interne auditor inzake uitbestedingsmanagement besproken.

In overleg met het VO is besloten om over te stappen naar een andere visitatiecommissie (Visitatiecommissie Holland) Zowel het bestuur als het VO denken dat het verfrissend kan zijn om na verloop van tijd van partij te wisselen.

In de laatste vergadering van het jaar worden de premie en de indexatie voor het volgende jaar vastgesteld. Tijdens de studiedag van juni had het bestuur uitgebreid stilgestaan bij de premie. De beslissing was nu niet moeilijk, de premie voor 2022 is net als in 2021 gelijkgesteld aan de maximale premie die de werkgever bereid is te betalen (32,7%). De premie voldoet hiermee aan de wettelijke eisen. Echter, doordat de rente sterk gedaald is, is de premie niet voldoende om de opbouw voor de pensioenaanspraken te financieren. Daarvoor zou de premie ruim 50% moeten zijn. Een dergelijk hoge premie valt niet op te brengen. Hierdoor maakt TDV een verlies op de inkoop van de pensioenaanspraken.

Op basis van de beleidsdekkingsgraad (gemiddelde dekkingsgraad over de afgelopen 12 maanden) per eind november (uitgangspunt voor de vaststelling van de indexatie) kon het bestuur besluiten om de pensioenuitkeringen en de pensioenaanspraken per 1 januari 2022 gedeeltelijk (78,5%) te verhogen. Zie voor verdere informatie paragraaf 1.2.1.

In de laatste vergadering van het jaar worden altijd de ABTN en de Nota beleggingsbeleid vastgesteld.

Ultimo jaar liep de uitvoeringsovereenkomst met Trivium af. Deze is verlengd totdat TDV, in het kader van het nieuwe pensioenstelsel, een nieuw pensioenregeling heeft ingevoerd.

Wederom lag er een rapport van de interne auditor voor. Dit keer betrof het Business Continuity Management (BCM). De auditor adviseert om een BCM-beleid en BCM-plan op te stellen. TDV heeft op dit moment een calamiteitenplan. Het bestuur heeft besloten om het advies van de auditor op te volgen en het calamiteitenplan om te zetten naar een BCM-beleid en BCM-plan.

In 2021 is een onderzoek gestart naar de invulling van het beleggingsmodel. Het onderzoek heeft enige vertraging opgelopen en zal naar verwachting in het eerste halfjaar van 2022 afgerond worden.

1.1.2 Bestuur en organisatie

Bestuur en VO

In 2021 heeft er een behoorlijk aantal bestuurswisselingen plaatsgevonden.

In april is de heer Morkin benoemd tot bestuurslid (namens de werkgever) en voorzitter van de beleggingsadviescommissie. De heer Morkin was al geruime tijd aspirant-lid.

De heer Bessems (lid namens de werkgever) heeft per juni 2021 zijn bestuurslidmaatschap beëindigd.

In 2021 liep de termijn van de heer Hess af (lid namens de pensioengerechtigden). Hij had vroegtijdig aangegeven zijn termijn niet te willen verlengen. Hij is opgevolgd door mevrouw Van der Marck. Mevrouw Van der Marck heeft ook de secretarisfunctie van de heer Hess overgenomen. Voordien was mevrouw Van der Marck lid van het VO.

De Groepsondernemingsraad (GOR) heeft de heer Van Doesburgh voorgedragen als lid namens de werknemers. Vanaf juni is hij aspirant-lid van het bestuur. De heer Van Doesburgh is voorzitter van de Raad van Commissarissen van Trivium.

Omdat de heer Terpstra Trivium heeft verlaten, is hij per 3 september 2021 teruggetreden als voorzitter van het bestuur van TDV. De heer Veld heeft het voorzitterschap van hem overgenomen. Ultimo 2021 had DNB dit nog niet goedgekeurd. Inmiddels is dit wel het geval. Omdat het voorzitterschap van DNB niet gecombineerd mag worden met het sleutelfunctiehouderschap interne audit, heeft de heer Veld deze rol overgedragen aan de heer Verweij. De heer Verweij is in dienst van InAudit B.V., maar is sleutelfunctiehouder op persoonlijke titel.

In het VO is mevrouw Van der Marck opgevolgd door de heer Van Oortmarssen (namens de pensioengerechtigden). Omdat de heer Soenveld Trivium heeft verlaten, is hij per september 2021 teruggetreden als lid van het VO.

Visie

In de visie van het bestuur staat de deelnemer bij TDV centraal. TDV biedt deelnemers:

- een pensioen dat ten minste gelijkwaardig is aan het pensioen van de bedrijfstak (Pensioenfonds van de Metalektro, PME), maar bij voorkeur beter;
- een tijdige, juiste, gedegen en (kosten)efficiënte uitvoering van de pensioenovereenkomst;
- een goede, adequate, persoonlijke en snelle service.

Zolang TDV aan bovenstaande ambities kan voldoen, biedt TDV meerwaarde aan de deelnemers en werkgever en is dit meer dan voldoende grond om op middellange termijn als zelfstandig pensioenfonds voort te bestaan.

TDV houdt interne ontwikkelingen en ontwikkelingen in de markt voor pensioenfonds nauwlettend in de gaten. Als blijkt dat omstandigheden veranderen en dat TDV haar ambitie niet meer waar kan maken, zal het bestuur zich tijdig beraden over alternatieven voor de toekomst.

Vooralsnog is dit niet het geval. Ook in 2021 heeft TDV genoemde ambitie meer dan waar weten te maken.

Vrijstelling PME

Trivium Packaging Netherlands B.V. is vrijgesteld van verplichte deelname in en premiebetaling aan de pensioenregeling van PME. De vrijstelling is verleend onder de voorwaarde dat de eigen regeling tenminste gelijkwaardig is en blijft aan de pensioenregeling van PME. PME heeft getoetst of dit per 1 januari 2021 nog steeds het geval is.

Op basis van dit onderzoek concludeert PME dat de pensioenvoorziening van Trivium Packaging Netherlands B.V. tenminste gelijkwaardig is aan de pensioenregeling van PME. Hierdoor voldoet Trivium Packaging Netherlands B.V. nog steeds aan het voorschrift dat aan de vrijstelling is verbonden. De vrijstelling blijft daarom in stand.

De eerstvolgende gelijkwaardigheidstoets zal normaliter plaatsvinden per 1 januari 2026.

De uitkomst van het onderzoek was geen verrassing. De pensioenregeling van TDV is beter dan die van PME en ook de financiële positie van TDV is aanzienlijk beter dan die van PME.

Evaluatie actuariële grondslagen

In artikel 126 van de Pensioenwet en artikel 2 van het Besluit financieel toetsingskader is vastgelegd dat pensioenfonds de technische voorzieningen en premies dienen te baseren op prudente beginsselen. De basis voor de vaststelling van de technische voorzieningen en premies zijn de actuariële grondslagen. Deze grondslagen dienen met enige regelmaat geëvalueerd te worden, zodat wordt gewaarborgd dat deze aannames actueel blijven. In 2018 heeft de adviserend actuaaris, Sprenkels & Verschuren (S&V), deze evaluatie uitgevoerd. In 2022 zal er een nieuwe evaluatie plaatsvinden.

In 2021 is door S&V een onderzoek uitgevoerd naar de hoogte van de opslag voor excassokosten. Uit het onderzoek kwam naar voren dat de huidige opslag van 2,3% toereikend is.

Sleutelfuncties

Op grond van Europese regels voor pensioenfondsen (IORP II) dienen pensioenfondsen vanaf 13 januari 2019 over 3 sleutelfuncties te beschikken. Met een houder van een sleutelfunctie wordt degene bedoeld die eindverantwoordelijk is voor de uitoefening van de taken die behoren tot de desbetreffende sleutelfunctie. Dit heeft geleid tot de volgende opzet:

- Binnen het bestuur wordt een lid aangesteld als houder van de risicobeheerfunctie. De risicobeheerfunctie beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheersysteem. TDV is nog in overleg met DNB over de invulling van deze functie.
- Binnen het bestuur is de heer Veld aangesteld als houder van de interne auditfunctie. De interne auditfunctie betreft het uitvoeren van (interne) audits binnen de bedrijfsvoering van het pensioenfonds. Begin 2022 heeft de heer Veld deze functie overgedragen aan de heer R. Verweij. De heer Verweij is in dienst van InAudit B.V., maar vervult deze functie op persoonlijke titel.
- De actuariële functie wordt niet binnen het bestuur belegd, maar uitbesteed aan Triple A Risk Finance B.V. (Triple A). De actuariële functie is belast met de actuariële activiteiten.

De sleutelfunctiehouders zien toe op de werkzaamheden die onder hun functie vallen, maar voeren die niet uit. Dat gebeurt door de zogenaamde vervullers. TDV heeft de werkzaamheden van deze vervullers grotendeels uitbesteed.

- Het risicobeheer wordt voor een groot gedeelte uitgevoerd door de in 2018 aangestelde externe risicomanager (op parttimebasis).
- De uitvoering van interne audits heeft TDV uitbesteed aan InAudit B.V., een bedrijf dat gespecialiseerd is op dit gebied. In 2021 heeft InAudit vier audits uitgevoerd. De aanbevelingen worden door het bestuur besproken en op een actielijst vastgelegd. In principe worden de aanbevelingen overgenomen. Mocht dit niet het geval zijn, dan moet het bestuur dit met goede redenen beargumenteren.
- De uitvoering van de actuariële functie heeft TDV uitbesteed aan Triple A - Risk Finance B.V. Triple A is ook sleutelfunctiehouder en de certificerende actuaaris van TDV. Triple A stelt op kwartaalbasis een rapport op. Ook voor de actuariële functie geldt dat de aanbevelingen door het bestuur worden besproken en op een actielijst worden vastgelegd. In principe worden de aanbevelingen overgenomen. Mocht dit niet het geval zijn, dan moet het bestuur dit met goede redenen beargumenteren.

Asset Liability Management

In 2019 heeft TDV door S&V een Asset Liability Management-studie (ALM-studie) laten uitvoeren. In deze studie is onderzocht tot welke pensioenuitkomsten het huidige beleggingsbeleid naar verwachting zal leiden, wat de risico's zijn dat dit niet gehaald wordt en wat de kans is dat pensioenen zelfs verlaagd moeten worden. Vervolgens is hetzelfde gedaan voor een aantal alternatieve beleggingsstrategieën.

Uit de studie kwam naar voren dat het bestaande beleggingsbeleid niet meer voldeed aan sommige van de risicocriteria die vertegenwoordigers van de deelnemers in 2015 opgesteld hadden. Dat betekende dat het beleggingsbeleid of de risicohouding aangepast moest worden. Het bestuur is daarom in overleg getreden met deze vertegenwoordigers. De werknemers werden hierbij vertegenwoordigd door de Groepsondernemingsraad, en de pensioengerechtigden door het bestuur van de vereniging van pensioengerechtigden, VPP-TDV. Ook het verantwoordingsorgaan (VO) van het pensioenfonds is hierbij betrokken geweest. Alle partijen hadden een sterke voorkeur om het bestaande beleggingsbeleid voort te zetten en daarom de risicohouding aan te passen. Dit betekende een lichte verhoging van het risico.

Risicohouding

De risicohouding is in 2019 voor het laatst aangepast en luidt als volgt:

- De kans op korting van totaal maximaal 22,5% (was 15%) mag niet groter zijn dan 5% (95% zekerheid).
Dat wil zeggen dat de kans dat pensioenen en pensioenaanspraken met gemiddeld 1,5% (was 1%) per jaar verlaagd moeten worden over een periode van 15 jaar maximaal 5% mag bedragen.
- Het pensioenresultaat (zie paragraaf over de haalbaarheidstoets op de volgende pagina) voor actieve deelnemers dient met een zekerheid van 80% minimaal 85% (was 85%, niet aangepast) te bedragen.
Dat wil zeggen dat de kans dat pensioenen van actieve deelnemers over een periode van 15 jaar met gemiddeld meer dan 1% per jaar achterblijven bij de inflatie, maximaal 20% mag bedragen.
- Het pensioenresultaat van niet-actieve deelnemers dient met een zekerheid van 75% minimaal 87% (was 88%) te bedragen. Dat wil zeggen dat de kans dat pensioenen van niet-actieve deelnemers over een periode van 15 jaar met gemiddeld meer dan 0,9% per jaar achterblijven bij de inflatie, maximaal 25% mag bedragen.

Actuariële en bedrijfstechnische nota

In de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) worden naast de actuariële aspecten van de relementaire pensioenen ook de hoofdlijnen van het interne beheersingssysteem, de uitvoeringsovereenkomst, de opzet van de administratieve organisatie en interne controle en het beleggingsbeleid beschreven.

Sinds 2015 dient de ABTN ten minste één keer per jaar bij DNB ingediend te worden. TDV heeft dit gedaan na de laatste vergadering van het jaar (16 december) waarin de ABTN besproken is. Ten opzichte van vorig jaar zijn er niet veel wijzigingen aangebracht.

Statuten

In 2021 zijn de statuten aangepast. Belangrijkste aanpassing was het opnemen van een artikel over hoe om te gaan met de situatie van ontstentenis of belet van het voltallige bestuur of van alle bestuurders namens één vertegenwoordiging. Verder zijn er wat kleine aanpassingen gemaakt, onder andere de verandering van de naam van de werkgever.

De statuten zijn in oktober verleden.

Uitvoeringsovereenkomst

Ultimo jaar liep de uitvoeringsovereenkomst met Trivium af. In overleg met de werkgever is deze overeenkomst zonder noemenswaardige aanpassingen verlengd tot het moment dat TDV, in het kader van het nieuwe pensioenstelsel, een nieuwe pensioenregeling heeft ingevoerd.

Haalbaarheidstoets

Pensioenfondsen dienen jaarlijks een haalbaarheidstoets (HBT) uit te voeren. De HBT geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. In de HBT worden berekeningen gemaakt op basis van het deelnemersbestand over een periode van 60 jaar. Per geboortegaargroep wordt het verwachte pensioenresultaat uitgerekend. Het pensioenresultaat is gedefinieerd als het totaal aan verwachte pensioenuitkeringen bij volledige pensioenopbouw conform de pensioenregeling en volledige prijsindexatie ten opzichte van de som van de verwachte pensioenuitkeringen. Dat wil zeggen dat bij een score van 100%, een deelnemer een volledig geïndexeerd pensioen mag verwachten. Let wel: die 100% is het gemiddelde over de hele periode. Het wil niet zeggen dat het pensioen elk jaar geïndexeerd wordt. Er kunnen jaren tussen zitten waarin dat niet zo is, maar die worden dan later weer ingehaald.

De uitkomst van het pensioenresultaat van de in 2021 uitgevoerde HBT is 103,8% (2020: 103,7%). Het pensioenresultaat is daarmee fractioneel hoger dan in 2020.

Het pensioenresultaat van 103,7% is hoger dan de ondergrens van 90%. Er is dus geen reden om de financiële opzet te veranderen.

Inrichting van het nieuwe pensioenstelsel

Op 16 december 2020 heeft de minister van Sociale Zaken Koolmees het consultatiedocument Wet toekomst pensioenen gepubliceerd. Belanghebbenden konden tot uiterlijk 12 februari 2021 reageren. Er zijn zeer veel reacties binnengekomen. De minister heeft de reacties verwerkt in het concept wetsvoorstel dat eind 2021 naar de Raad van State is gestuurd. De Raad van State heeft in maart 2022 een advies uitgebracht. Vervolgens is eind maart het wetsvoorstel openbaar gemaakt en aan de Tweede Kamer aangeboden. Het is de bedoeling dat de Tweede en Eerste Kamer het voorstel voor het einde van 2022 behandeld hebben, zodat de wet per 1 januari 2023 in werking kan treden.

Het bestuur heeft zich in 2021 in twee studiedagen over het nieuwe pensioenstelsel laten informeren. Op één van deze studiedagen waren ook het VO en een afvaardiging van de Groepsondernemingsraad aanwezig.

In 2022 gaat het bestuur in overleg met sociale partners een actieplan opstellen.

1.1.3 Goed pensioenfondsbestuur

Code Pensioenfondsen (Code)

De Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid hebben een Code Pensioenfondsen opgesteld. Doel van de Code is om de kwaliteit van het functioneren van het pensioenfondsbestuur te verbeteren en daarbij het vertrouwen van alle direct belanghebbenden, maar ook van de maatschappij in het algemeen, te behouden en te versterken. De Code is wettelijk verankerd. De normen in de Code zijn een aanvulling op wet- en regelgeving. De normen in de Code zijn leidend, maar de Code laat ruimte voor de eigen verantwoordelijkheid van het pensioenfondsbestuur in de keuzes die het maakt. De pensioenfondsen mogen de Code daarom naleven volgens het "pas-toe-of-leg-uit"-beginsel. Dit betekent dat een pensioenfonds de normen van de Code toepast of in het jaarverslag motiveert waarom het een norm niet (volledig) toepast. Er is een monitoringcommissie ingesteld, die jaarlijks onderzoekt hoe de pensioenfondsen de Code naleven.

In het najaar van 2018 is de Code aangepast. De normen zijn nu gegroepeerd aan de hand van acht thema's en het aantal normen is handzamer gemaakt. De acht thema's waar goed pensioenfondsbestuur om draait zijn: 'Vertrouwen waarmaken', 'Verantwoordelijkheid nemen', 'Integer handelen',

'Kwaliteit nastreven', 'Zorgvuldig benoemen', 'Gepast belonen', 'Toezicht houden en inspraak waarborgen' en 'Transparantie bevorderen'.

De normen waar TDV niet aan voldoet worden hierna uitgelegd.

In niet alle contracten met dienstverleners worden afspraken over het beloningsbeleid vastgelegd (norm 13). Wel vraagt TDV elk jaar het beloningsbeleid van haar vermogensbeheerders op. Mocht hieruit naar voren komen dat dit beleid niet strookt met de uitgangspunten die TDV stelt, dan zal in overleg getreden worden. In 2021 was daar geen aanleiding toe.

TDV heeft een cyclus waarin dienstverleners periodiek geëvalueerd worden. Niet alle dienstverleners worden, zoals de Code aanbeveelt (norm 14), jaarlijks geëvalueerd. Een evaluatie vindt minstens één keer per drie jaar plaats of vaker indien het bestuur dat noodzakelijk acht.

Er is geen bestuurslid meer met een leeftijd van jonger dan 40 jaar (norm 33). Er zijn overigens wel bestuursleden die bij benoeming wel jonger dan 40 jaar waren. Ook in het VO zit geen lid meer met een leeftijd van onder de 40 jaar. Dat was jarenlang wel het geval, maar het desbetreffende lid (de heer Soenveld) was inmiddels de leeftijd van 40 jaar gepasseerd en is in 2021 uit het VO teruggetreden. De heer Soenveld is nog niet opgevolgd. Bij een volgende benoeming in het VO zal hier rekening mee gehouden worden.

In de statuten is niet vastgelegd dat een bestuurslid maximaal twee keer kan worden herbenoemd (norm 34). Het bestuur wil de mogelijkheid hebben om in voorkomende gevallen, in het belang van de continuïteit van het fonds, hiervan af te wijken. Momenteel is dit het geval bij de heer Veld.

Rapportagenorm	Voldoet het fonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag
Norm 5 Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Ja	Zie diverse plaatsen in dit jaarverslag.
Norm 31 De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja	Zie Hoofdstuk 1.1.2 Bestuur en organisatie.
Norm 33 In zowel het bestuur als in het VO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Nee	Zie Hoofdstuk 1.1.2 Bestuur en Organisatie. Het bestuur bestaat uit 3 vrouwen en 5 mannen. In het bestuur en VO zitten inmiddels geen leden meer met een leeftijd van onder de 40 jaar. Zie pagina 11.
Norm 47 Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Ja	Zie Hoofdstuk 1.9 Verslag van de Visitatiecommissie.
Norm 58 Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja	Zie hoofdstuk 1, paragraaf Karakteristieken van het pensioenfonds.
Norm 62 Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	Ja	Zie Hoofdstuk 1.4.3 Maatschappelijk Verantwoord Beleggen.
Norm 64 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja	Zie Hoofdstuk 1.1.3, paragrafen Evaluatie bestuur en educatie en Gedragscode.

Rapportagenorm	Voldoet het fonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag
Norm 65 Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja	Zie Hoofdstuk 1.1.3, paragraaf Klachten.

Visitatie

De visitatie is uitgevoerd door de Visitatie Commissie Holland (VCH). Tot 2021 zijn alle visitaties uitgevoerd door de Visitatie Commissie Pensioenfondsen (VCP). Het bestuur en het VO waren van mening dat het goed is om, na een lange periode met één en dezelfde partij gewerkt te hebben, van visitatiecommissie te veranderen. In hoofdstuk 1.9 is een samenvatting van het verslag van de Visitatiecommissie en het commentaar van het bestuur hierop opgenomen.

Het bestuur zet alle aanbevelingen van de Visitatiecommissie op een actielijst. De actielijst wordt regelmatig door de commissies, het bestuur en het VO besproken om de opvolging van de aanbevelingen te monitoren.

Niet alle aanbevelingen worden opgevolgd. Het bestuur beargumenteert waarom sommige aanbevelingen niet opgevolgd worden.

Evaluatie bestuur en educatie

Op 14 juni 2021 heeft het bestuur een zelfevaluatie gehouden onder leiding van een externe partij. De externe partij concludeerde dat het bestuur goed functioneert en dat er geen grote knelpunten zijn. Wel is uit de evaluatie naar voren gekomen om de efficiëntie van de vergaderingen te evalueren. Naar aanleiding hiervan heeft het bestuur een eerste verandering doorgevoerd. Bij veel agendapunten (in ieder geval bij alle agendapunten waarover beslissingen genomen moeten worden) wordt vanaf september met uniforme voorleggers gewerkt.

Nieuwe bestuurders volgen een cursus met betrekking tot het besturen van een pensioenfonds. Mevrouw Van der Marck heeft deze cursus gevolgd. De heer Morkin heeft een cursus vermogensbeheer (op niveau B) gevolgd. Mevrouw Lugtenburg heeft twee cursussen op het gebied van risicomangement gevolgd. Daarnaast worden studiedagen en bijeenkomsten georganiseerd van maximaal 2 uur in combinatie met een bestuursvergadering die (in principe) toegesneden zijn op TDV. In 2021 zijn er drie studiebijeenkomsten gehouden.

Klachten

In 2021 is een aantal klachten van dezelfde deelnemer ontvangen. Deze klachten bleken ongegrond.

Integriteitsbeleid

Doelstelling van het integriteitsbeleid is het stimuleren dat aan TDV verbonden personen op alle niveaus handelen in overeenstemming met maatschappelijk geaccepteerde waarden en normen. Dit betreft waarden en normen in het algemeen, maar ook de specifieke waarden en normen die gelden voor TDV in het bijzonder. Standaarden zoals de gedragscode van TDV maken deel uit van die regels. Het integriteitsbeleid is gericht op het beperken van compliancerisico's. Compliancerisico wordt omschreven als het risico van aantasting van de integriteit en daarmee van de reputatie van TDV als gevolg van het niet naleven van die ethische standaarden en (toezicht)wet- en regelgeving, die van toepassing zijn op relaties met de deelnemers, markten en/of toezichthoudende instanties.

Belangrijke aandachtspunten zijn onder andere fraude, corruptie, belangenverstremming, beloningsbeleid, incidentenregeling en bescherming van persoonsgegevens.

Er zijn in 2021 geen integriteitsincidenten geweest.

Privacybeleid

De Pensioenfederatie heeft een Gedragslijn gepubliceerd. Deze Gedragslijn is in werking getreden per 1 juli 2019. Pensioenfondsen hadden daarna 6 maanden de tijd om de Gedragslijn te implementeren. Per 1 januari 2020 wordt van pensioenfondsen verwacht dat zij rapporteren over de naleving van de Gedragslijn.

De documentatie en procedures van TDV inzake privacy zijn in lijn met de Gedragslijn "Verwerking persoonsgegevens pensioenfondsen" zoals opgeteld door de Pensioenfederatie. Verder heeft TDV een functionaris gegevensbescherming (FG) aangesteld.

In 2021 is het privacybeleid geactualiseerd. Er zijn in 2021 geen overtredingen gemeld.

Gedragscode

De gedragscode van TDV is gebaseerd op de modelgedragscode van de Pensioenfederatie.

Ieder jaar verklaren bestuurders, medewerkers van het pensioenbureau en leden van het VO en de beleggingsadviescommissie dat zij de gedragsregels hebben nageleefd. De controle hierop wordt uitgevoerd door de compliance dienstverlener.

Compliance

De compliance dienstverlener stelt jaarlijks een rapport op over de naleving van de gedragscode en het integriteitsbeleid. In het rapport wordt geconcludeerd dat men bij TDV de gedragscode heeft nageleefd. Er wordt één concrete aanbeveling gedaan. Het bestuur heeft deze aanbeveling besproken en opgevolgd.

Uitvoerders

Het bestuur vraagt aan haar uitvoerders diverse documenten en verklaringen op. Dit betreft onder andere het bekend zijn met fraude, fraudepreventie, het beloningsbeleid (norm 13 van de Code), de klokkenluidersregeling (norm 21 van de Code), risicobeheersing en, voor zover van toepassing, het beleid inzake Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB). Het bestuur neemt kennis van deze documenten en stelt, indien daar aanleiding voor is, verdere vragen. Wat betreft MVB verlangt TDV van haar vermogensbeheerders dat zij minimaal voldoen aan de principes zoals verwoord in het handvest van de Verenigde Naties ten aanzien van MVB (UN Principles for Responsible Investment, (UNPRI)). Mocht blijken dat het beleid van een uitvoerder niet in overeenstemming is met het beleid van TDV, dan zal de uitvoerder verzocht worden om het beleid aan te passen. Indien de uitvoerder hier niet aan wil of kan voldoen, dan zal de relatie heroverwogen of beëindigd worden. Bij de huidige uitvoerders is daar vooralsnog geen aanleiding toe. TDV kijkt daarnaast kritisch naar de kosten van de uitvoerders.

1.1.4 Communicatie

Reguliere communicatie

TDV hecht veel waarde aan duidelijke en tijdige informatieverstrekking over pensioenzaken aan de deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden. Het communicatiebeleid is vastgelegd in een communicatieplan. De communicatie is een belangrijk punt van aandacht en het bestuur heeft zich als doel gesteld om de communicatie voortdurend te verbeteren.

Veel informatie is te verkrijgen via de website www.sptdv.nl. Periodiek wordt een pensioeninformatiebulletin (Pensioenblik) gemaakt. Door middel van de Pensioenblik worden deelnemers op de hoogte gebracht van actuele zaken. In de zomer wordt een verkort jaarverslag gepubliceerd. Op de schermen in de fabrieken wordt op kwartaalbasis informatie verstrekt. Jaarlijks ontvangen deelnemers een opgave van hun pensioenaanspraken (Uniform Pensioenoverzicht, UPO). De pensioengerechtigden ontvangen jaarlijks een opgave van hun pensioenaanspraken (UPO voor pensioengerechtigden) en een opgave van het in het voorafgaande jaar uitgekeerde pensioen (jaaropgave).

Mijnpensioenoverzicht.nl

Het Nationaal Pensioenregister (NPR) speelt bij de communicatie een belangrijke rol. Het NPR is bereikbaar via de website Mijnpensioenoverzicht.nl. Op de website kunnen (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden in één overzicht de AOW en het pensioen in netto maandbedragen zien. Vanuit dit overzicht kunnen deelnemers zich stap-voor-stap verdiepen in het pensioen. Er wordt inzicht geboden in welke veranderingen in de privé- en werksituatie (zoals een scheiding of het wisselen van baan) van invloed kunnen zijn op de hoogte van het pensioen. Bovendien kan een vergelijking gemaakt worden tussen het huidige inkomen en het inkomen van later. Ook kan het gezamenlijk pensioen met de partner bekeken worden.

Pensioen 1-2-3

Pensioen 1-2-3 is een gelaagd communicatiemiddel ontwikkeld door de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars dat de deelnemer in drie stappen, van hoofdlijn tot in detail, wegwijs maakt in de eigen pensioenregeling. Pensioen 1-2-3 wordt digitaal aangeboden. In laag 1 worden op twee pagina's toegankelijk en beknopt de belangrijkste elementen van de pensioenregeling aan de deelnemer uitgelegd. Indien de deelnemer geïnteresseerd is, kan in laag 2 meer informatie worden gevonden. In laag 3 zijn de fondsdocumenten te vinden, hierbij valt te denken aan het pensioenreglement, de ABTN, de statuten, het jaarverslag en het klachtenreglement

1.1.5 Informatie vanuit toezicht van De Nederlandsche Bank (DNB), Autoriteit Financiële Markten (AFM) en Autoriteit Persoonsgegevens (AP)

Onderzoeken

DNB heeft bij alle pensioenfondsen in 2021 een groot aantal uitvragen gedaan. Dit betrof uitvragen over prudentiële risico's (Marktrisico, Tegenpartijrisico, Renterisico en Verzekeringstechnisch risico), gedrag & cultuur, informatiebeveiliging, integriteit, operationele risico's en de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. DNB heeft aangegeven de meeste uitvragen vanaf 2021 jaarlijks te willen herhalen.

De AFM heeft een onderzoek gehouden over keuzes die deelnemers maken en informatie over de pensioenregeling.

Overig

Het afgelopen jaar zijn aan TDV door toezichthouders geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door de toezichthouder geen aanwijzingen aan TDV gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van TDV gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

1.1.6 Uitvoeringskosten

De uitvoering van een pensioenregeling brengt kosten met zich mee. Pensioenfondsen moeten de premies innen, administratie bijhouden, het vermogen beleggen en de pensioenen uitkeren. Daarnaast moeten ze de deelnemers goed informeren.

In onderstaande tabel zijn de kosten over de afgelopen 2 jaar weergegeven.

	x € 1.000		Per deelnemer in euro per jaar	
	2021	2020	2021	2020
Pensioenuitvoeringskosten	654	646	191	184
Vermogensbeheerkosten 1)	2.786	2.553	In % gemiddeld vermogen	
			0,43%	0,42%
Transactiekosten 2)	548	495	0,08%	0,08%
Totaal	3.988	3.695		

1) In de vermogensbeheerkosten zijn inbegrepen de interne kosten van de beleggingsfondsen waarin TDV belegt. Deze kosten zijn niet opgenomen in de jaarrekening.

2) Hetzelfde geldt voor de interne transactiekosten van de beleggingsfondsen. Deze kosten zijn niet opgenomen in de jaarrekening.

TDV heeft de pensioenadministratie in eigen beheer. De pensioenuitvoeringskosten zijn een raming van het aandeel van de pensioenuitvoering in de totale kosten van het pensioenbureau.

De pensioenuitvoeringskosten lagen in 2021 op vrijwel hetzelfde niveau als in 2020. Door de afname in het aantal deelnemers zijn de uitvoeringskosten per deelnemer wel licht gestegen.

De kosten van vermogensbeheer bestaan uit externe kosten van vermogensbeheerders en beleggingsfondsen plus interne kosten. De interne kosten zijn een raming van het aandeel van de kosten van vermogensbeheer in de totale kosten van het pensioenbureau.

De kosten van het vermogensbeheer zijn afhankelijk van de gekozen beleggingsstrategie. Bepaalde strategieën zijn duurder dan andere, maar zullen naar verwachting een hoger rendement opleveren. Zo zijn kosten van actief beheerde beleggingsfondsen hoger dan van passief beheerde beleggingsfondsen. Bij TDV wordt ongeveer 20% van het totale vermogen passief beheerd. De kosten van het vermogensbeheer moeten dan ook in samenhang gezien worden met de behaalde rendementen.

De vermogensbeheerkosten kunnen worden opgesplitst in algemene kosten en kosten die toegerekend kunnen worden aan bepaalde type beleggingen.

Algemene vermogensbeheerkosten	x € 1.000	% vermogen
Bewaarloon	25	0,00%
Advieskosten	380	0,06%
Interne kosten	320	0,05%
Totaal	725	0,11%

Specifieke vermogensbeheerkosten	x € 1.000	% per type	% vermogen
Aandelen	740	0,31%	0,11%
Private Equity	120	1,24%	0,02%
Vastgoed	614	0,68%	0,09%
Overige beleggingen	321	0,58%	0,05%
Matching-portefeuille	265	0,34%	0,04%
Totaal	2.061		0,32%

In onderstaande tabel worden de rendementen voor (Bruto) en na vermogensbeheerkosten (Netto) weergegeven. De vermogensbeheerkosten zijn exclusief transactiekosten.

Rendementen	Bruto	Kosten	Netto
Aandelen	21,13%	0,31%	20,82%
Private Equity	35,63%	1,24%	34,39%
Vastgoed	15,86%	0,68%	15,18%
Overige beleggingen	2,88%	0,58%	2,30%
Matching-portefeuille	-4,62%	0,34%	-4,96%
Totaal	8,86%	0,32%	8,55%

Bij het merendeel van de transacties betaalt TDV geen aparte commissie maar zijn de verdiensten van de tegenpartij besloten in de aan- of verkoopprijs van de belegging (zogenaamde netto prijzen). De transactiekosten worden dan geraamd op basis van de gerealiseerde volumes. Vanaf 2017 worden ook de transactiekosten die beleggingsfondsen maken bij mutaties in hun portefeuille meegenomen. De vermogensbeheerkosten als percentage van het vermogen liggen op een vergelijkbaar niveau als vorig jaar.

Het bestuur heeft sinds 2019 een abonnement op de IBI Benchmark. IBI onderzoekt gegevens op het gebied van beleggingsresultaten en kosten van vergelijkbare pensioenfondsen. Deze onderzoeken lopen vanwege de aanlevering van de data een jaar achter op het boekjaar waarover gerapporteerd wordt.

Het rapport van IBI bevestigt dat de pensioenuitvoeringskosten per deelnemer in 2020 beduidend onder die van het universum van IBI liggen (€ 333 per deelnemer). De vermogensbeheerkosten liggen met 0,43% iets hoger dan die van het universum van IBI (0,38%).

1.2 Pensioenen

1.2.1 Pensioenregeling

In 2021 is de pensioenregeling niet wezenlijk veranderd. Belangrijkste aanpassing was de verandering van de referentieperiode voor toekenning van toeslagen voor pensioengerechtigden en gewezen deelnemers (indexatie). Zie paragraaf 1.2.2.

Op pagina 5 staat een korte beschrijving van de kenmerken van de pensioenregeling.

1.2.2 Verhoging pensioenaanspraken en -rechten (toeslagen)

Het toeslagenbeleid is bij TDV voorwaardelijk. Dit betekent dat het bestuur jaarlijks besluit of en in hoeverre pensioenaanspraken en pensioenrechten worden aangepast. Alleen indien het bestuur van mening is dat de financiële middelen van het fonds daarvoor toereikend zijn, zal er een toeslag worden toegekend. Er is dus geen recht op een toeslag. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen pensioenpremie betaald. De toeslagverlening wordt uit het beleggingsrendement gefinancierd.

Onder de huidige regelgeving is het niet toegestaan toeslagen toe te kennen indien de beleidsdekkingsgraad onder 110% ligt.

Omdat de beleidsdekkingsgraad per eind november 2020 (meetmoment voor de indexatie per 1 januari 2021) onder 110% lag zijn de pensioenen en pensioenaanspraken per 1 januari 2021 niet verhoogd.

Per 1 januari 2022 zijn de pensioenaanspraken van de werknemers met 1,8% verhoogd. De pensioenen van de pensioengerechtigden en de pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers zijn met 2,5% verhoogd.

Uitgangspunt voor de vaststelling van de indexatie per 1 januari 2022 is de financiële positie van TDV per eind november 2021. TDV had eind november 2021 een beleidsdekkingsgraad van 122,3%. Op

basis daarvan kon het bestuur besluiten om de pensioenen en de pensioenaanspraken gedeeltelijk te verhogen (78,5%).

Voor werknemers is de indexatie van de pensioenaanspraken gekoppeld aan de cao-loonsverhoging. Over 2021 was deze verhoging 2,3%. 78,5% daarvan is afgerond 1,8%.

Voor pensioengerechtigden en gewezen deelnemers is de indexatie gekoppeld aan de prijsinflatie. In 2021 had de inflatie een bijzonder verloop. Het dieptepunt lag in juli (1,42%), in de maanden daarna liep de inflatie razendsnel op tot boven de 5%. De gemiddelde inflatie over 2021 bedroeg 2,7%.

In het pensioenreglement was bepaald dat de meetperiode van de inflatie de stijging van de prijzen in de periode juli van enig jaar ten opzichte van juli van het jaar daarvoor is. Hierdoor zouden de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers per 1 januari 2022 precies op basis van het dieptepunt van de inflatie van (afgerond) 1,4% geïndexeerd worden, terwijl de inflatie per eind 2021 boven de 5% lag.

Het bestuur heeft hier uitgebreid over gesproken. Besloten is om het reglement aan te passen en voortaan voor het bepalen van de inflatie uit te gaan van de stijging van de prijzen in de periode oktober van enig jaar ten opzichte van oktober van het jaar daarvoor. De meetperiode ligt dan dichterbij het jaareinde.

Gevolg van dit besluit is dat de meetperiode voor de indexatie per 1 januari 2022 eenmalig 15 maanden bedraagt, namelijk oktober 2021 ten opzichte van juli 2020. Over deze periode bedroeg de inflatie 3,21%. 78,5% daarvan is afgerond 2,5%.

De indexatie voor pensioengerechtigden en gewezen deelnemers ligt daarmee vlakbij de gemiddelde inflatie over 2021 van 2,7%.

Doordat de laatste jaren geen of geen volledige toeslagen zijn toegekend, is het totaal van de gemiddelde verhogingen per 1 januari 2022 voor actieve deelnemers opgelopen tot 31,6% en voor pensioengerechtigden en gewezen deelnemers tot 22,4%.

1.2.3 Deelnemers

In 2021 is het aantal deelnemers verder afgenomen. De overheid heeft in overleg met de Pensioenfederatie besloten om de eenmalige mogelijkheid te creëren pensioenaanspraken van gewezen deelnemers die voor 1 januari 2018 uit dienst zijn getreden én die kleiner zijn dan een jaarlijks vastgesteld minimum, automatisch over te dragen naar de huidige uitvoerder van de gewezen deelnemer. TDV heeft deze operatie in september uitgevoerd, waardoor het aantal gewezen deelnemers fors gedaald is.

	Deelnemers 1)	Gewezen deelnemers	Ouderdoms- pensioen	Nabestaanden- Pensioen 2)	Totaal
Stand per 31-12-2020	939	1.037	1.508	1.011	4.495
Nieuwe toetredingen	101	0	0	61	162
Uitdiensttreding	-74	74	0	0	0
Waardeoverdracht	0	-228	0	0	-228
Ingang pensioen	-25	-41	66	0	0
Overlijden	-6	-10	-99	-89	-204
Afkoop	0	-10	-1	-10	-21
Andere oorzaken	2	38	2	-2	40
Saldo mutaties	-2	-176	-32	-40	-250
Stand per 31-12-2021	937	860	1.476	971	4.244

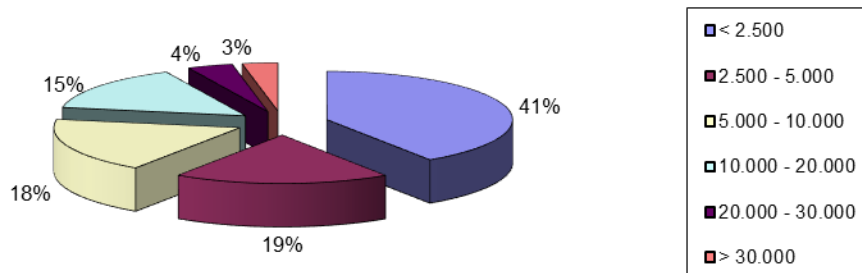
1) In de standen per 31 december 2020 en 31 december 2021 zijn respectievelijk 80 en 68 deelnemers begrepen met een (gedeeltelijke) premievrijstelling vanwege arbeidsongeschiktheid.

2) Vanaf 31 december 2018 zijn de wezenpensioenen meegenomen bij de nabestaandenpensioenen.

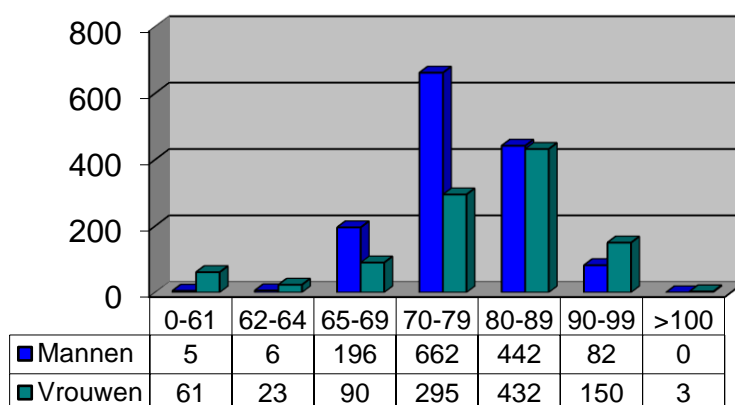
1.2.4 Pensioenuitkeringen

In 2021 is in totaal € 17,7 miljoen (2020: € 17,7 miljoen) aan pensioenen uitgekeerd. Zie pagina 57 voor een uitsplitsing naar de diverse pensioensoorten.

Verdeling ingegane pensioenen (naar grootte van bruto jaarbedrag in €)

Aantal pensioengerechtigden per 31-12-2021 (verdeeld naar leeftijd)

1.3 Financiële positie

1.3.1 Algemeen

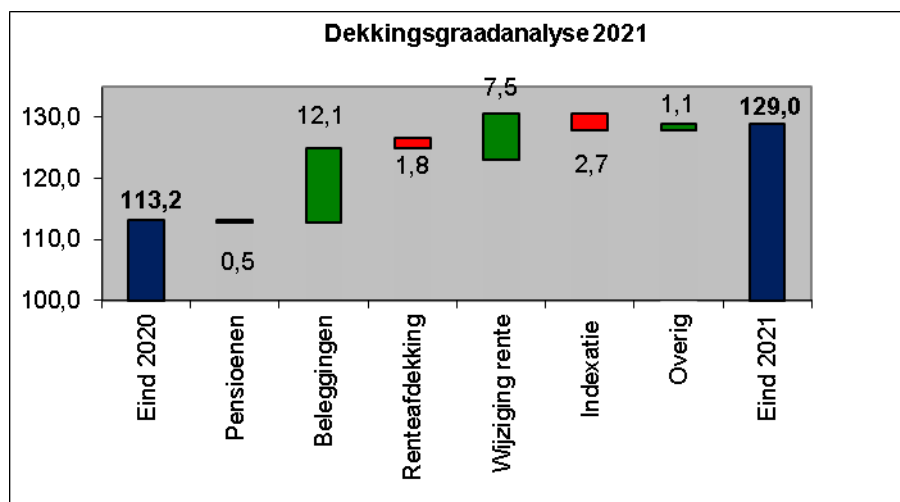
De financiële positie van een pensioenfonds wordt onder andere gemeten door de reservepositie en de dekkingsgraad. De ontwikkeling van de reservepositie en de dekkingsgraad wordt bepaald door de veranderingen in het vermogen en de verplichtingen (technische voorzieningen, verder afgekort als TV) van het pensioenfonds.

De verandering van het vermogen is sterk afhankelijk van het rendement dat behaald wordt op de beleggingen. TDV heeft in 2021 een goed rendement behaald (zie paragraaf 1.4). Hierdoor is het vermogen gestegen.

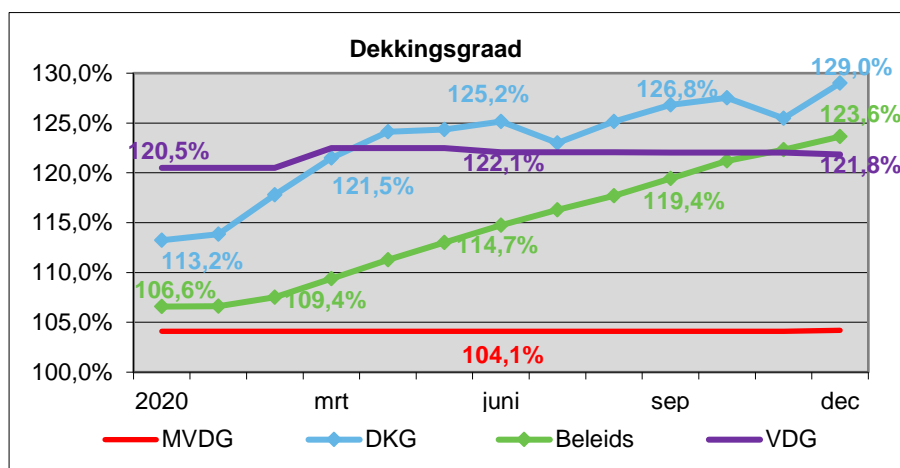
De verplichtingen die voortvloeien uit de toegezegde pensioenaanspraken en opgebouwde pensioenen, worden beïnvloed door actuariële ontwikkelingen en door de ontwikkeling van de rente. Deze rente betreft de door DNB voorgeschreven rente. Als deze rente daalt, stijgen de TV en als deze rente stijgt, dalen de TV. In 2021 is de rente gestegen, waardoor de TV gedaald zijn.

1.3.2 Dekkingsgraad

In 2021 steeg de actuele dekkingsgraad van 113,2% naar 129,0%.

De beleidsdekkingsgraad steeg van 106,6% naar 123,6%. De beleidsdekkingsgraad is het voortschrijdend gemiddelde van de dekkingsgraden over de voorgaande 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad was ultimo 2021 hoger dan de vereiste dekkingsgraad (VDG, 121,8%). Dat betekent dat TDV voor het eerst sinds jaren geen reservetekort meer heeft. Op basis hiervan is het oordeel van de certificerende actuaaris dat de vermogenspositie van TDV voldoende is.

x € 1 mln	2021	2020
Pensioenvermogen	692,9	647,2
Technische voorzieningen	-537,1	-571,5
Eigen vermogen	155,8	75,7
Vereist eigen vermogen	-117,3	-117,0
Reservepositie	38,5	-41,3
Dekkingsgraad	129,0%	113,2%
Beleidsdekkingsgraad	123,6%	106,6%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,2%	104,1%
Vereiste dekkingsgraad	121,8%	120,5%

1.3.3 Actuariële analyse

De actuariële analyse laat zien wat de invloed is van de diverse ontwikkelingen op de TV en op het pensioenvermogen. Indien de invloed op beide gelijk is, heeft dit geen effect op het eigen vermogen. Een verschil kan het eigen vermogen positief of negatief beïnvloeden.

De premie wordt vanaf 2020 vastgesteld op basis van een verwacht rendement. Omdat het verwachte rendement hoger was dan de actuele rente, was de premie lager dan benodigd en was het effect op het eigen vermogen negatief (M1). Zie ook paragraaf 1.3.4.

Doordat de dekkingsgraad boven de 100% lag, leverden de pensioenuitkeringen een (kleine) positieve bijdrage (M2).

De stijging van de rente leidde tot een daling van de TV met € 35,3 miljoen (M4). Ultimo 2021 bedroeg de gemiddelde rente voor de berekening van de TV van TDV 0,12% ten opzichte van 0,66% ultimo 2020.

Het beleggingsresultaat zorgde voor een positieve bijdrage (€ 54,1 miljoen) aan de dekkingsgraad (M5).

De ontwikkeling van de dekkingsgraad bleef ruim voor op de raming van het herstelplan. Dit is veroorzaakt door de stijging van de rente en het goede beleggingsresultaat.

In %	2021	Herstelplan
Stand per 1 januari	113,2	113,2
Premies (M1)	-0,9	-1,0
Pensioenuitkeringen (M2)	0,4	0,4
Toeslagen (M3)	-2,7	-0,9
Renteverandering (M4)	7,5	0,0
Overrendement (M5)	10,3	3,7
Wijziging sterftegrondslagen (M6)	0,0	0,0
Overig (M6)	1,1	-0,1
Stand per 31 december	129,0	115,3

M verwijst naar een indeling die DNB gebruikt voor de analyse van veranderingen in de dekkingsgraad. De indeling in de tabel wijkt iets af van de grafiek op pagina 21.

De TV zijn inclusief een voorziening voor herverzekerde rechten van € 0,9 miljoen (2020: € 1,1 miljoen). De TV zijn als volgt opgebouwd:

	2021	2020
Voorziening voor actieve deelnemers	215.085	249.884
Voorziening voor gewezen deelnemers	69.072	66.369
Voorziening voor pensioengerechtigden	252.960	255.289
Totale TV	537.117	571.542

1.3.4 Premie

De huidige regelgeving biedt een aantal mogelijkheden om de premie vast te stellen waarbij de premie niet gebaseerd is op de actuele rentestanden. Dit om grote fluctuaties in de premie te vermijden. TDV hanteerde tot 2020 de methodiek van de 10-jaars gemiddelde rente, dat wil zeggen het gemiddelde van de rentetermijnstructuur (RTS) over de voorafgaande 120 maanden. Per 2020 is TDV overgestapt naar een gedempte premie op basis van een verwachte waarde van het toekomstige rendement voor een periode van 5 jaar. De op deze manier berekende premie is de minimaal te ontvangen premie.

De daadwerkelijke premie is gelijk aan het maximum dat de werkgever aan de premie heeft gesteld (drie keer de bijdrage van de deelnemers), onder de voorwaarde dat dit maximum hoger is dan de premie zoals berekend op basis van het verwachte rendement. Voor 2021 bedroeg het door de werkgever gestelde maximum 32,7% en dat was hoger dan de minimaal te ontvangen premie.

In principe wordt de premie voor de helft door de werkgever betaald en voor de helft door de werknemer. Hierbij geldt dat de werknemersbijdrage niet hoger zal zijn dan de bijdrage die werknemers bij PME betalen. Als gevolg hiervan was de bijdrage van de werknemers in 2021 gemiddeld 10,9% (2020: 10,4%) van de pensioengrondslag en die van de werkgever 21,8% (2020: 21,9%).

De reguliere premiebijdragen bedroegen in 2021 € 10,0 miljoen (2020: € 9,7 miljoen)

De premiebijdragen waren hoger dan de minimaal te ontvangen premie van € 9,5 miljoen.

De minimaal te ontvangen premie (conform ABTN) is als volgt opgebouwd: actuariële kostprijs (€ 5.447) plus kostenopslag (€ 247) plus solvabiliteitsopslag VEV (€ 1.117) plus een opslag voor de voorwaardelijke onderdelen (€ 2.698).

De zuiver kostendeckende premie is als volgt opgebouwd: actuariële kostprijs RTS (€ 13.665) plus kostenopslag (€ 247) plus solvabiliteitsopslag VEV (€ 2.801).

bedragen x € 1.000	2021	2020
Basispensioenregeling	10.017	9.687
Ploegentoeslagregeling	10	10
Overige premies	4	4
Reguliere premiebijdragen	10.031	9.701
Ontvangen koopsommen overgangsregeling TOP-SUM(O)	0	17.927
Totale premiebijdragen	10.031	27.628
Te ontvangen premie conform ABTN (gedempte premie)	9.509	9.414
Zuiver kostendekkende premie	16.713	14.729

1.3.5 Herstelplan

In het herstelplan dient een pensioenfonds aan te tonen dat de beleidsdekkingsgraad aan het einde van de looptijd van het herstelplan boven de vereiste dekkingsgraad uitkomt. Op 31 maart 2021 heeft TDV het herstelplan bij DNB ingediend. Hieruit kwam naar voren dat TDV (zonder aanvullende maatregelen) naar verwachting binnen een termijn van 10 jaar uit de situatie van een reservetekort komt.

Omdat TDV ultimo 2021 geen reservetekort meer heeft, hoeft er in 2022 geen herstelplan ingediend te worden.

1.4 Beleggingen

1.4.1 Economische ontwikkelingen en financiële markten in 2021

Economische ontwikkelingen

Aan het begin van het jaar was het coronavirus wereldwijd (op een paar uitzonderingen na) nog volop aanwezig. Veel landen zaten in de eerste maanden van het jaar in een (streng) lockdown. In de loop van 2021 kwamen er steeds meer vaccins tegen het coronavirus beschikbaar. Landen uit de ontwikkelde wereld begonnen vanaf het begin van het jaar met vaccineren. Rond het voorjaar was in veel landen een redelijk gedeelte van het meest kwetsbare deel van de bevolking gevaccineerd en konden de coronamaatregelen langzaam versoepeld worden. Dit leidde vanaf het derde kwartaal tot een sterke toename in de vraag naar diensten en goederen en een sterke economische groei. Echter, de aanbodzijde van de economie was ook gehinderd door het virus en de daaraan gekoppelde beperkende maatregelen. Als gevolg hiervan ontstonden er in een aantal sectoren tekorten aan producten. Dit leidde tot soms forse prijsstijgingen en zelfs tot het (tijdelijk) stilleggen van fabricageprocessen. Hierdoor viel de economische groei terug, maar bleef deze nog wel robuust.

De inflatie wakkerde aan waarbij de vraag opkwam of dit een tijdelijke opleving zou zijn en of de inflatie in 2022 weer terug gaat naar een normaal niveau, of dat de inflatie langer zou gaan aanhouden. Centrale banken waren van mening dat dit een tijdelijk fenomeen zou zijn en wisten de markten daar in eerste instantie van te overtuigen.

Doordat de pandemie bleef aanhouden zagen overheden zich genoodzaakt om de zeer ruime steunmaatregelen voort te zetten. Ook centrale banken zetten hun ongekennd ruime monetaire beleid onverminderd voort. Wel laaide in de zomer door de sterke groei en snelle stijging van de inflatie de discussie op hoe lang de centrale banken hiermee door zouden kunnen gaan. In het najaar gaf de Fed aan dat zij vanaf het einde van het jaar langzaam het aankoopprogramma van obligaties zou gaan afbouwen.

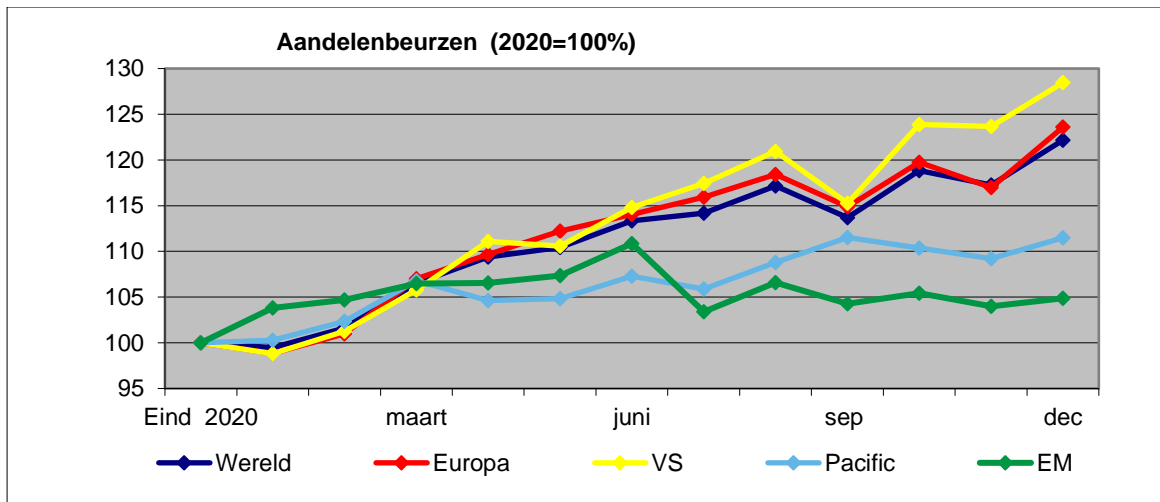
Financiële markten

2021 was een uitstekend jaar voor risicovolle beleggingen. De stemming op financiële markten was vrijwel het hele jaar positief en veel aandelenbeurzen bereikten nieuwe recordstanden. Ook bedrijfsobligaties deden het relatief goed, de opslag ten opzichte van staatsleningen daalde naar nieuwe laagtepunten. Het overheersende thema was een sterk herstel van de economische groei en daardoor een sterke stijging van de bedrijfswinsten. Er waren maar enkele korte momenten dat markten wat terugvielen. Dat had meestal te maken met oplopende inflatie en licht stijgende rentes.

De opkomende markten waren de belangrijkste dissonant. In opkomende landen is de vaccinatiegraad laag en daarom hebben deze landen meer last van het coronavirus. Daarnaast beschikken deze landen over minder middelen en mogelijkheden om de economie te ondersteunen. Verder speelden maatregelen in China een rol. Chinese autoriteiten legden in juli beperkingen op aan een aantal technologiebedrijven. Daarnaast kwam niet veel later een groot Chinees vastgoedbedrijf in financiële problemen.

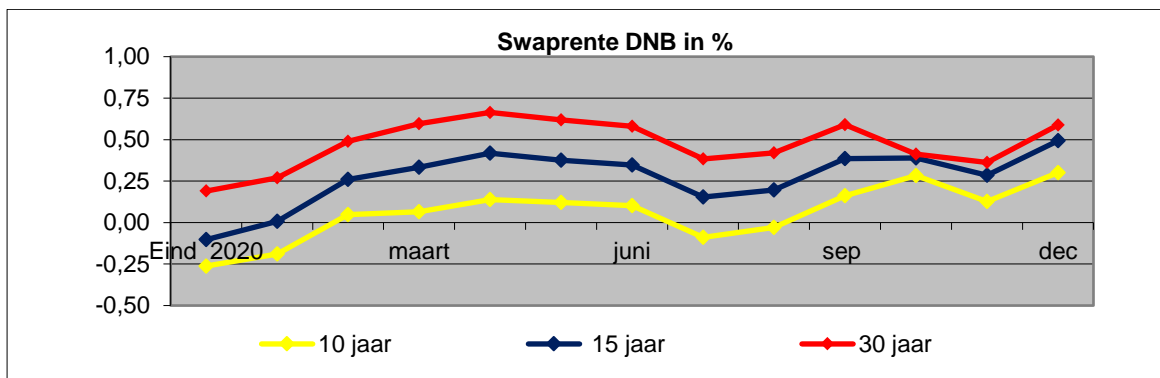
Ook in 2021 was de Amerikaanse beurs de best presterende. Dit is nu al een aantal jaren het geval.

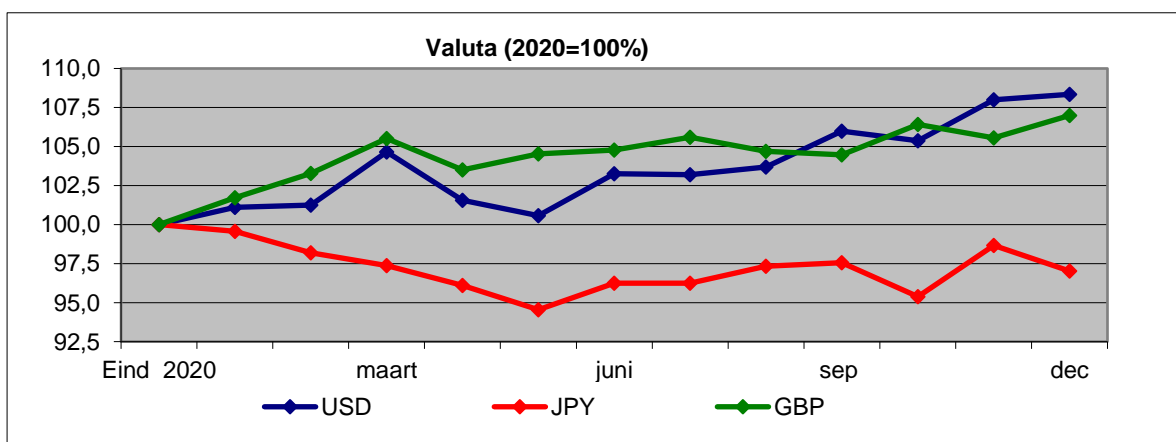

De snel aantrekkende economische groei en de oplopende inflatie leidden in de eerste maanden van 2021 tot een stijging van de rente. In het voorjaar wisten centrale banken de markten ervan te overtuigen dat de oplopende inflatie tijdelijk zou zijn en dat ze hun ruime monetaire beleid niet zouden veranderen. Daarop daalde de rente weer. De inflatie bleef echter oplopen en de economische groei bleef robuust. Dit bracht de Fed er toe om aan te geven dat tegen het einde van het jaar het monetaire beleid minder ruim zou gaan worden. Naar aanleiding van deze mededeling steeg de rente weer, met een kortstondige onderbreking in november. Deze onderbreking werd veroorzaakt het oplaaien van het coronavirus waardoor veel landen genoodzaakt werden om beperkende maatregelen in te stellen.

Per saldo is de rente licht gestegen.

De verwachting dat de Fed als eerste grote centrale bank een minder ruim beleid zou gaan voeren, zorgde voor een stijging van de dollar. Pond Sterling herstelde van de daling van het voorgaande jaar.

1.4.2 Strategisch beleggingsbeleid

TDV heeft een scheiding aangebracht tussen de beleggingen die zorgen voor het afdekken van het renterisico (matching-portefeuille) en beleggingen die aangehouden worden om een positieve opbrengst te genereren (return-portefeuille).

De doelstelling van de matching-portefeuille is om een opbrengst te behalen die ten minste gelijk is aan de verandering in de TV (afgezien van éénmalige bijstellingen van de TV). Hiervoor worden verschillende rente-instrumenten ingezet zoals renteswaps, rente-futures en obligaties. Hierbij dient opgemerkt te worden dat, indien besloten is om het renterisico niet voor 100% af te dekken, deze doelstelling niet gehaald wordt. Ten aanzien van de renteafdekking wordt met een zogenaamde staf-fel gewerkt. Hoe lager de rente, hoe minder rente wordt afgedekt en vice versa. Daarnaast wordt ook rekening gehouden met de hoogte van de dekkingsgraad. De matching-portefeuille wordt beheerd door BNP Asset Management.

De doelstelling van de return-portefeuille is minimaal zoveel opbrengst te behalen als de jaarlijkse aangroei (interest) van de TV (naar rato van de grootte van de portefeuille) plus de kosten van eventuele toeslagverlening van de pensioenen en pensioenaanspraken. Indien TDV zich in een situatie van een reservetekort bevindt en/of niet volledig kan indexeren, wordt gestreefd naar een extra rendement, met inachtneming van het risico, ter versterking van het eigen vermogen. In de situatie dat TDV geen reservetekort meer heeft en volledig kan indexeren, zal in 2022 een onderzocht worden of de gewenste risicohouding in deze situatie nog passend is. In eerste instantie zal het streven naar extra rendement gehandhaafd blijven om een buffer op te bouwen tegen een terugval in een reservetekort.

De beleggingen van de return-portefeuille zijn als volgt verdeeld:

	2021	
	Norm in procenten	Bandbreedten in procenten
Aandelen	45	30 - 50
Vastgoed	20	10 - 25
Overige beleggingen	35	25 - 50

1.4.3 Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB)

De Pensioenfederatie heeft een convenant op het gebied van MVB afgesloten. De pensioenfondsen die het convenant ondertekenen kiezen met dit convenant voor een aanpak waarbij de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights als basis worden genomen om dergelijke MVB-risico's te identificeren, prioriteren en adresseren. Ook kiezen zij voor samenwerking met non-gouvernementele organisaties, vakbonden en overheid. TDV heeft dit convenant ondertekend.

TDV onderschrijft de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Daarbij gebruikt TDV het OESO richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad. TDV verwacht van haar vermogensbeheerders dat zij conform deze internationale standaarden handelen.

Tijdens de studiedag van 2018 heeft het bestuur naar aanleiding van een enquête 3 duurzame ontwikkelingsdoelen uit de door de Verenigde Naties opgestelde 17 duurzame ontwikkelingsdoelen geselecteerd, die naar mening van het bestuur het beste bij TDV en Trivium aansluiten. Dit zijn in volgorde van relevantie:

12. Duurzame consumptie en productie.
8. Inclusieve, economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen.
7. Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen.

Argumentatie:

- Trivium is een productiebedrijf dat duurzame verpakkingen produceert voor consumptiegoederen. Het is voor Trivium en haar werknemers op lange termijn van groot belang dat de productie duurzaam is.
- Trivium wil een goede werkgever zijn en vindt het belangrijk dat andere ondernemingen dat ook zijn.
- Trivium is voor haar productie afhankelijk van energie. Duurzame en betaalbare energie is zeer belangrijk.

De aandelenportefeuille van TDV is belegd door middel van beleggingsfondsen. Hierdoor neemt TDV niet direct deel in individuele ondernemingen. Dat betekent dat TDV niet rechtstreeks in contact staat met ondernemingen. TDV belegt in fondsen die een actief beleggingsbeleid voeren en in fondsen met een passief beleggingsbeleid. Bij de laatste categorie wordt in principe in alle ondernemingen belegd die in bepaalde marktindices zijn opgenomen en komen aspecten van maatschappelijk verantwoord beleggen minder aan de orde. TDV heeft er echter voor gekozen om te beleggen in passieve fondsen

waarbij aspecten van maatschappelijk verantwoord beleggen een rol spelen. Uitgesloten worden kolennijnen en bedrijven die niet voldoen aan de UN Guiding Principles.

TDV stelt aan vermogensbeheerders, die actief beleggen, op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen een aantal eisen waaraan deze vermogensbeheerders en hun beleggingsfondsen minimaal moeten voldoen. Ten eerste verlangt TDV van haar vermogensbeheerders dat zij ten minste voldoen aan de principes zoals verwoord in het handvest van de Verenigde Naties t.a.v. MVB (UNPRI). Verder eist TDV onder andere dat haar vermogensbeheerders maatschappelijk verantwoorde criteria betrekken in hun beleggingsproces en proberen bedrijven ertoe aan te zetten om maatschappelijk verantwoord te ondernemen. Verder verlangt TDV van haar vermogensbeheerders dat zij in aandeelhoudersvergaderingen zoveel mogelijk hun stem uitbrengen en daarover rapporteren.

Ook bij beleggingsfondsen die beleggen in obligaties en/of leningen wordt in toenemende mate rekening gehouden met aspecten van maatschappelijk verantwoord beleggen. Ook van deze vermogensbeheerders verlangt TDV dat zij minimaal voldoen aan de principes zoals verwoord in het handvest van de Verenigde Naties ten aanzien van MVB (UNPRI). Het creditfonds waar TDV in belegt is een zogenaamd MVB-fonds. MVB is volledig geïntegreerd in de beleggingsstrategie. Er worden leningen van bepaalde bedrijven uitgesloten (onder andere tabak).

Niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen die in de portefeuille zitten streven ernaar om de gebouwen die zij bezitten milieuvriendelijker te maken. Er is een instantie (GRESB, de MVB-benchmark voor vastgoed) die dat beoordeelt. TDV belegt alleen in fondsen die minstens een score van 4 sterren (maximum is 5 sterren) van deze instantie hebben gekregen.

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

In 2018 heeft de Europese Commissie het EU Actieplan voor Duurzame Financiering gepubliceerd. Hiermee wil de Europese Commissie de "vergroening" van de economie stimuleren, onder andere door nieuwe wet- en regelgeving te introduceren. Één van de onderdelen betreft Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). Deze regels gelden voor financiële instellingen zoals vermogensbeheerders en verzekeringsmaatschappijen, maar ook pensioenfondsen worden gezien als aanbieders van een financieel product. Pensioenfondsen dienden voor 12 maart 2021 een aantal zaken openbaar te maken.

- Wat betreft de vermelding van ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen (artikel 4) kunnen financiële instellingen met minder dan 500 medewerkers ervoor kiezen dit niet te vermelden (opt-out). TDV heeft, onder andere vanwege het feit dat grotendeels via beleggingsfondsen wordt belegd, hiervoor gekozen. Wel zullen vermogensbeheerders die niet voor een opt-out hebben gekozen hierover aan TDV rapporteren.
- Het beloningsbeleid van TDV sluit aan bij het beloningsbeleid van Trivium Packaging Netherlands B.V. en dat van de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.
- TDV heeft duurzaam beleggen niet als doel (artikel 6). TDV is echter wel van mening dat duurzaam beleggen bijdraagt aan haar lange termijn doelstelling. TDV neemt daarom duurzaamheids- en ecologische of sociale criteria mee in haar beleggingsbeleid.

Bij de keuze voor artikel 6 dient informatie over duurzaamheidsrisico's gegeven te worden, maar kwalificeren de beleggingen van de instelling in zijn totaliteit niet als beleggingen met duurzamer kenmerken. Van instellingen die gekozen hebben voor artikel 8 hebben de beleggingen duurzame kenmerken. Bij keuze voor artikel 9 hebben de beleggingen een duurzame doelstelling. Van de beleggingsfondsen waarin TDV in belegt kwalificeren er 9 onder artikel 6 en 14 onder artikel 8.

1.4.4 Gevoerd beleggingsbeleid 2021

Matching-portefeuille

De hoogte van de renteafdekking wordt gebaseerd op de stand van de 15-jaars reële rente (nominale rente minus de verwachte inflatie) en de hoogte van de dekkingsgraad. Hiervoor is een dynamische rentestafel opgesteld. Op basis van deze stafel is de renteafdekking in het eerste kwartaal verlaagd naar 26,5% (op basis van UFR rentecurve). Doordat de dekkingsgraad in het tweede kwartaal boven 120% steeg, is de rentafdekking per einde van het tweede kwartaal opgehoogd naar 29%. Per einde van het jaar bestond de matching-portefeuille voor 13% uit renteswaps (2020: 33%), voor 53% uit staatsleningen (2020: 35%), voor 15% uit bedrijfsobligaties (2020: 15%), voor 17% uit Nederlandse hypothecaire leningen (2020: 13%) en voor 2% uit liquiditeiten en een geldmarktfonds (2020: 4%).

Return-portefeuille

Tactische asset allocatie

Als gevolg van de sterke stijging van de aandelenmarkten steeg het gewicht van aandelen gedurende alle kwartalen boven het maximum gewicht uit. Aan het eind van alle kwartalen zijn aandelen verkocht om het gewicht weer onder het maximum te brengen. Een gedeelte van de opbrengsten van de verkopen is herbelegd in een fonds dat zich bezighoudt met handelsfinanciering. In de lage renteomgeving biedt handelsfinanciering een aantrekkelijk rendement tegen een beperkt risico. Daarnaast is de herbelegging van de opbrengsten van de aandelenverkopen verdeeld over bedrijfsobligaties, een fonds dat wereldwijd belegt in leningen aan bedrijven en wereldwijd beursgenoteerd vastgoed. Omdat

vastgoed gedurende het jaar ook fors gestegen is, is in het vierde kwartaal de positie in Europees beursgenoteerd vastgoed teruggebracht.

In het voorjaar is een belegging in een fonds dat belegt in dollarobligaties van opkomende landen in zijn geheel verkocht. Dit is gedaan naar aanleiding van de verwachting dat de rente in de VS zou gaan stijgen. Hierdoor zouden de koersen van deze obligaties gaan dalen. De verdeling van de beleggingen naar beleggingscategorie per ultimo:¹⁾

	31 december 2021		31 december 2020	
	x € 1 mln	%	x € 1 mln	%
Matching-portefeuille 2)				
Balanswaarde	162,8	23,5	173,6	26,8
Return-portefeuille				
Aandelen	262,1	37,8	229,1	35,4
Vastgoed	104,8	15,1	91,1	14,1
Overige beleggingen	148,8	21,5	129,6	20,0
Liquiditeiten 3)	14,5	2,1	23,8	3,7
Totaal	692,9	100,0	647,2	100,0

1) In de tabel wordt de daadwerkelijke economische exposure (inclusief futures) weergegeven. Hierdoor sluit de tabel niet aan op de beleggingen uit de balans op pagina 41.

2) In de matching-portefeuille is voor € 115 miljoen in vastrentende waarden belegd.

3) Inclusief het ongerealiseerd resultaat op valutatermijncontracten.

Aandelen

Ten opzichte van de norm is er iets minder belegd in de VS. Ten opzichte van 2020 is er weinig veranderd.

	Norm	Bandbreedte	31 december 2021		31 december 2020	
	%	%	x € 1 mln	%	x € 1 mln	%
Europa	45	35 - 55	114,2	45,5	101,9	46,1
Verenigde Staten (VS)	35	25 - 45	86,0	34,3	72,4	32,7
Azië	10	5 - 15	23,5	9,4	22,0	9,9
Opkomende markten	10	5 - 15	27,0	10,8	24,9	11,2
Totaal			250,8	100,0	221,2	100,0

Bovenstaande tabel is exclusief Private Equity. Naast de beleggingsfondsen waarin belegd wordt, maakt ook Private Equity deel uit van de aandelenportefeuille. Het aandeel van Private Equity in de aandelenportefeuille bedroeg ultimo 2021 4,3% (2020: 3,5%).

Vastgoed

De vastgoedportefeuille bestaat uit beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen. De portefeuille is strategisch verdeeld naar de helft Nederlandse niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen, een kwart Europese niet-beursgenoteerde vastgoedfondsen en een kwart beursgenoteerde vastgoedfondsen.

	31 december 2021		31 december 2020	
	(x € 1.000)	%	(x € 1.000)	%
Indirecte vastgoedbeleggingen				
niet beursgenoteerd Nederland	49.353	47,1	44.125	48,5
niet beursgenoteerd Europa	28.398	27,1	26.320	28,9
beursgenoteerd	27.023	25,8	20.612	22,6
Totaal	104.775	100,0	91.057	100,0

Overige beleggingen

De portefeuille overige beleggingen bestaat voor 100% uit obligaties (met uitzondering van een minieme restantpost in een hedgefonds). Dit betreft bedrijfsobligaties, zogenaamde High Yield obligaties, obligaties van opkomende landen of andere obligaties die niet voldoen aan de criteria om in aanmerking te komen voor de matching-portefeuille. Nieuw in deze portefeuille is een fonds dat in handelsfinanciering belegt. Dit fonds is opgenomen onder de categorie High Yield.

	31 december 2021		31 december 2020	
	(x € 1.000)	%	(x € 1.000)	%
Portefeuille VRW	85.989	57,8	82.157	63,4
Beleggingsfondsen High Yield	47.275	31,8	23.113	17,8
Beleggingsfondsen EM obligaties	15.483	10,4	24.339	18,8
Overig	43	0,0	39	0,0
Totaal	148.791	100,0	129.648	100,0

1.4.5 Beleggingsresultaten

In 2021 is een beleggingsresultaat van 8,6% behaald (2020: 5,5%).

Door de stijging van de rente werd op de matching-portefeuille een negatief resultaat van -5,0% (2020: 9,1%) behaald. De return-portefeuille behaalde een rendement van 14,0% (2020: 18,1%).

Het afdekken van de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen had in 2021 een negatief effect op het rendement, doordat deze valuta in waarde zijn gestegen ten opzichte van de euro. Naar schatting heeft de afdekking van de valuta het totale rendement met 1,5% negatief beïnvloed.

Het rendement van de portefeuille (8,6%) was hoger dan het rendement van de strategische normportefeuille (7,0%). Zowel de matching-portefeuille als de return-portefeuille presteerden beter dan de normportefeuille.

- Op de **matching-portefeuille** is een negatief resultaat behaald van -€ 10,6 miljoen. Door de stijging van de rente daalden de TV met € 39 miljoen. Op basis van een renteafdekking zoals geformuleerd in de dynamische rentestafel, had de matching-portefeuille met € 14,5 miljoen moeten dalen. De matching-portefeuille is minder hard gedaald en heeft het dus beter gedaan dan de doelstelling. Met name de hypotheekrenten in de portefeuille presteerden goed. Dit kwam doordat de hypotheekrente minder gestegen is dan de marktrente.
- Op de **return-portefeuille** werd een resultaat behaald van € 65,5 miljoen. Uitgedrukt als percentage van het vermogen van de return-portefeuille bedroeg het rendement 13,9%. Ter beoordeling van de beleggingsprestaties wordt dit percentage vergeleken met de strategische normportefeuille. Het rendement van de strategische normportefeuille bedroeg 12,5%.
- De **portefeuille overige beleggingen** behaalde een resultaat van 2,3%. Dat was beduidend hoger dan het rendement van de normportefeuille. De portefeuille met obligaties met een minder hoge rating (High Yield) behaalde het hoogste rendement (5,1%). De eigen obligatieportefeuille behaalde een rendement van 2,2%. Het rendement van obligaties uit opkomende landen was negatief (-0,9%). Ten opzichte van de normportefeuille presteerde de eigen portefeuille het beste (2,2% t.o.v. -1,1% voor de normportefeuille).
- De **aandelenportefeuille** behaalde een mooi rendement van 21,3%. Dat was 0,9% lager het rendement van de normportefeuille. Private Equity had een uitstekend jaar met een rendement van 34,4%. Het achterblijven bij de normportefeuille is voornamelijk toe te schrijven aan een beleggingsfonds dat belegt in middelgrote en kleine Europese beursgenoteerde bedrijven. Dit fonds bleef waar achter bij de norm.
- De **vastgoedportefeuille** behaalde een rendement van 15,2%. Dit was 1%-punt beter dan dat van de normportefeuille. Alle onderdelen van de portefeuille presteerden (licht) beter dan de normportefeuille. Met name het beursgenoteerd beleggingsfonds dat in Europa belegt presteerde aanzienlijk beter dan de norm.

Performance 2021 in %

Beleggingscategorie	Rendement 2021	Index	Rendement norm 2021
Matching-portefeuille 1)	-5,0	40% stijging van de TV	-6,9
Return-portefeuille	14,0	TDV Strategische Benchmark	12,5
Overige beleggingen	2,3	TDV Benchmark	0,1
TDV Aandelen	21,4	TDV Aandelen Benchmark	22,2
TDV Vastgoed	15,2	TDV Vastgoed Benchmark	13,7
TDV Portefeuille	8,6	TDV Strategische Benchmark	7,0

1) Het rendement is uitgedrukt als percentage van de nominale waarde van de matching-portefeuille.

Rendementen fluctueren sterk van jaar tot jaar. Over een periode van 5 jaar was het gemiddelde rendement van TDV 7,6% (inclusief renteafdekking) per jaar ten opzichte van 7,0% van de normportefeuille. In de afgelopen 5 jaar presteerde TDV in 2018 en 2020 minder goed dan de normportefeuille.

In het verleden is het beleggingsresultaat vergeleken met de beleggingsresultaten van andere pensioenfondsen. Door het verschillende beleid dat pensioenfondsen voeren ten aanzien van de renteafdekking is de vergelijkbaarheid van de rendementen van pensioenfondsen sterk afgenomen. Het bestuur bekijkt ter indicatie of het rendement van TDV niet te ver afwijkt van het rendement van vergelijkbare fondsen. Mocht dit het geval zijn, dan kan dat aanleiding vormen voor nader onderzoek. In 2021 was dit niet het geval.

1.5 Risicobeheer

Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het risicomanagement zoals dat door het bestuur gevoerd wordt ten aanzien van risicohouding, doelstelling ten aanzien van het risicomanagement en maatregelen om doelen te behalen.

Doelstelling risicomanagement

De doelstelling van het risicomanagementbeleid is het beheersen van de risico's die aanwezig zijn bij het behalen van de doelstellingen van het pensioenfonds. Beheersing van de risico's vindt plaats door inbedding in goede bestuurlijke processen en het navenant handelen van personen. Door dit samenspel van procedures, processen en bemensing wordt uitvoering gegeven aan een beheerste en integere bedrijfsvoering. Dit betekent dat zoveel mogelijk risico's en de daaruit voorkomende gevolgen op voorhand in beeld moeten zijn gebracht om de risicohouding van het fonds te kunnen vaststellen en hierover transparant te zijn. Hiermee zijn de risico's niet per definitie weggenomen, maar worden zij beter beheerst dan wel gereduceerd tot een aanvaardbaar niveau.

Beleidsuitgangspunten

De beleidsuitgangspunten van het risicomanagement zijn:

- Risicomanagement is integraal onderdeel van alle beleidsvorming, de uitvoering en het vermogensbeheer van het pensioenfonds;
- Het bestuur is verantwoordelijk voor de implementatie en uitvoering van een effectief en efficiënt risicomanagementproces;
- Het bestuur is verantwoordelijk voor de beheersing van risico's en de keuzes die daarin gemaakt worden;
- Risico's worden integraal geanalyseerd bij de totstandkoming van belangrijke bestuursbesluiten en vormen een vast onderdeel van uit te voeren evaluaties. Een analyse van de risico's maakt onderdeel uit van voorstellen voor belangrijke bestuursbesluiten;
- Voor alle risico's worden duidelijke tolerantiegrenzen vastgesteld en indien wenselijk en mogelijk worden beheersmaatregelen geïmplementeerd;
- Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de standaarden die door de toezichthouder(s) aangereikt zijn. Daar waar deze ontbreken of niet van toepassing zijn, zal zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van inzichten verkregen van andere, vergelijkbare fondsen;
- Bij de invulling van Integraal Risicomanagement (IRM) worden de verschillende risico's onderverdeeld naar categorieën aansluitend bij de risicocategorieën zoals die zijn opgenomen in FOCUS, het risicoraamwerk dat DNB hanteert.

Risicohouding (bereidheid)

De risicohouding geeft aan hoeveel risico TDV per doelstelling wil en kan accepteren. Het doel van het formuleren van de risicohouding is formaliseren in hoeverre de bedreiging van de hoofddoelstellingen acceptabel is. Voor zes middellange doelstellingen is de volgende risicobereidheid geformuleerd:

Doelstelling	Risico-bereidheid	Toelichting
1. Een pensioen bieden dat ten minste gelijkwaardig is aan het pensioen van de bedrijfstak	Beperkt	De risicobereidheid m.b.t. de continuïteit is in hoofdzaak bezien vanuit het hebben en houden van een pensioenregeling voor de deelnemers, waardoor een hogere risicobereidheid mogelijk is. Immers de pensioenregeling zou in principe ook aan een andere uitvoerder opgedragen kunnen worden.
2. Juist, tijdig uitkeren	Laag	Er zijn maxima vastgesteld aan het aantal fouten en het aantal correcties op uitbetaalde pensioenen.
3. Tevreden belanghebbenden	Laag	Er is een maximum gesteld aan het aantal klachten.
4. Nakomen pensioentoezeggingen.	Laag	Dit is de primaire doelstelling. Hier is weinig tolerantie.
5. Nakomen indexatieambitie	Aanzienlijk	Sociale partners zijn bereid om wat meer risico te nemen om de kans op indexatie te vergroten.
6. Aanvaardbare uitvoeringskosten	Beperkt	I.v.m. de omvang van de pensioenaanspraken, die gemiddeld genomen laag zijn, hebben hogere uitvoeringskosten een merkbare impact op de hoogte van de pensioenaanspraken.

Ten aanzien van de vijfde doelstelling is een specifieke risicohouding geformuleerd:

TDV streeft er naar om de nominale pensioenaanspraken waardevast na te komen. Inflatie holt de waarde van de nominale uitkeringen uit en gezien het lange termijn karakter van pensioenen is het belangrijk dat de koopkracht van het pensioen via toeslagverlening behouden blijft. Beleggingsrisico is acceptabel in het streven naar dit koopkrachtbehoud, maar zal in de beoordeling worden gekoppeld aan de kans dat de nominale pensioenaanspraken niet kunnen worden nagekomen (korting van aanspraken en rechten). Hierbij accepteert het pensioenfonds tot op zekere hoogte een kans op korting zoals aangegeven in de risicorestricties van sociale partners:

- De kans op korting van in totaal maximaal 22,5% mag niet groter zijn dan 5% (95% zekerheid).
Dat wil zeggen dat de kans dat pensioenen en pensioenaanspraken met gemiddeld 1,5% (was 1%) per jaar verlaagd moeten worden over een periode van 15 jaar maximaal 5% mag bedragen.
- Het pensioenresultaat (zie Hoofdstuk 1.1.2, paragraaf Haalbaarheidstoets) voor actieve deelnemers dient met een zekerheid van 80% minimaal 85% te bedragen.
Dat wil zeggen dat de kans dat pensioenen van actieve deelnemers over een periode van 15 jaar met gemiddeld meer dan 1% per jaar achterblijven bij de inflatie, maximaal 20% mag bedragen.
- Het pensioenresultaat van niet-actieve deelnemers dient met een zekerheid van 75% minimaal 87% te bedragen.
Dat wil zeggen dat de kans dat pensioenen van niet-actieve deelnemers over een periode van 15 jaar met gemiddeld meer dan 0,9% per jaar achterblijven bij de inflatie, maximaal 25% mag bedragen.

Risicomanagement

Het document "Beleid integraal risicomanagement" (Beleid IRM) vormt de basis voor het daadwerkelijke risicomanagement. Dit document wordt jaarlijkse geactualiseerd. In dit document worden onder andere de doelstellingen en risicobereidheid van TDV beschreven. Er is een groot aantal risico's geïdentificeerd en vastgelegd. De risico's zijn ingedeeld in drie categorieën: strategische risico's, financiële risico's en niet-financiële risico's. Aan elk risico zijn beheersmaatregelen gekoppeld die ervoor moeten zorgen dat het risico beperkt wordt.

Risicocommissie

De risicocommissie houdt toezicht op het door het bestuur gevoerde risicobeleid en bereidt de besluitvorming op haar aandachtsgebieden voor. Dit betreft het integrale risicobeheer dat breder is dan het financieel risicobeheer. De risicocommissie geeft invulling aan het risicobeheer.

De commissie is verantwoordelijk voor het opstellen en actueel houden van documenten. Die worden vervolgens aan het bestuur voorgelegd. Dit betreft onder andere:

- Informatiebeveiligingsbeleid
- Privacybeleid
- IT-beleid
- Datakwaliteitbeleid
- Eigen Risico Beoordeling (ERB)

- Calamiteitenplan
- Risicoregister
- Verwerkingsregister
- Incidentenregister

De risicocommissie controleert op kwartaalbasis aan de hand van een risicodashboard of er zich risico's hebben voorgedaan. De risicocommissie rapporteert hierover aan het bestuur. Het bestuur beslist of er actie ondernomen dient te worden.

In iedere vergadering van de risicocommissie wordt aan de hand van het risicoregister de werking van een aantal beheersmaatregelen gecontroleerd en besproken. De bevindingen en aanbevelingen van de risicocommissie worden aan het bestuur voorgelegd. Het bestuur beslist of de beheersmaatregelen afdoende zijn en of het risico na werking van de beheersmaatregelen acceptabel is.

Jaarlijks stelt de risicocommissie de Systematische Integriteits Risico Analyse (SIRA) op en ook jaarlijks bespreekt de commissie de rapportage van de risicomanager over de status en implementatie van het informatiebeveiligingsbeleid.

In 2020 heeft de risicocommissie alle risico's opnieuw grondig doorgenomen. Hierbij is bij elk risico een inschatting gemaakt wat de kans is dat het risico zich voordoet, wat de gevolgen voor TDV kunnen zijn, wat de risicobereidheid van TDV t.a.v. het desbetreffende risico is en welke beheersmaatregelen getroffen kunnen worden. Bij het treffen van beheersmaatregelen dient een afweging gemaakt te worden van de kosten van de beheersmaatregelen ten opzichte van het verlagen van het risico. Dit is vastgelegd in een risicoregister dat als bijlage dient van het document beleid integraal risicomanagement. Het nieuwe register is een duidelijke verbetering ten opzichte van het oude register.

Eigen Risico Beoordeling (ERB)

Pensioenfondsen zijn wettelijk verplicht in het kader van het risicomanagement minimaal eens in de drie jaar een ERB uit te voeren. In 2021 heeft TDV zijn eerste ERB bij DNB ingediend. TDV ziet ERB als een proces dat doorlopen kan worden als aanvulling op de reguliere integrale risicomanagement (IRM)-cyclus. Bij het uitvoeren van de ERB wordt gebruik gemaakt van bestaande informatie die beschikbaar is vanuit andere onderdelen van het IRM-kader.

Voor het opstellen van de ERB heeft TDV een speciale werkgroep ingesteld. Deze werkgroep heeft de opzet en inhoud van de ERB voor het bestuur voorbereid.

Het bestuur heeft allereerst de strategische doelstellingen van TDV bekeken en deze iets aangepast. Daarna zijn twee centrale vragen vastgesteld:

- Wat zijn de materiële risico's, die de strategische doelstellingen van TDV kunnen bedreigen?
- Wat zijn de eventuele verbeterpunten ten aanzien van de effectiviteit en doelmatigheid van het risicobeheer?

Vervolgens heeft het bestuur de volgende risicoscenario's vastgesteld:

1. Het pensioenfonds is niet in staat om bestuurders te vinden die voldoen aan de eisen van de toezichthouders.
2. Klimaatverandering heeft een negatieve impact op het fonds.
3. Tijdige implementatie van het nieuwe pensioencontract is niet mogelijk.
4. De werkgever zegt de uitvoeringsovereenkomst op.
5. De economische omgeving maakt het lastiger om de financiële doelstellingen te behalen.
6. De premiedekkingsgraad is voor langere tijd te laag.

In de ERB wordt bekeken wat de invloed van deze scenario's is op de doelstellingen van het fonds. Op basis hiervan zijn vervolgacties gespecificeerd. In eerste instantie betreft dit maar één vervolgactie.

Ten slotte is in de ERB geconcludeerd dat de bestuurscommissies voldoende aandacht hebben voor risicomanagement t.a.v. de hen betreffende aandachtsgebieden. De bestuurscommissies bewaken de risico's door onder meer het analyseren van rapportages van de uitbestedingspartijen en het structureel doorlopen van de risico-managementcyclus.

Een verbeterpunt dat TDV ziet is dat het risicobewustzijn nog verder versterkt kan worden door ook bij bespreking van de agendapunten het risicoaspect uitgebreider aan de orde te stellen en hier langer bij stil te staan.

Coronacrisis

De uitbraak van de coronapandemie en de daarmee gepaard gaande beperkende maatregelen die door de overheid werden opgelegd, vormden een goede test of de beheersmaatregelen beschreven in het calamiteitenplan goed werkten. Net als in 2021, was dit het geval.

Risico's

Hieronder wordt ingegaan op een aantal belangrijke specifieke risico's. Met deze beschrijving wordt beoogd om de deelnemers inzicht te geven in de risico's binnen TDV en de wijze waarop het bestuur daarmee omgaat. Maatregelen om de risico's te beperken zijn beschreven in de ABTN. Kwantitatieve onderbouwing van een aantal van deze risico's is opgenomen in de jaarrekening.

Het bestuur ziet het marktrisico en het renterisico als de grootste risico's voor TDV.

Marktrisico's

Financiële markten kunnen heftig fluctueren. Als gevolg hiervan kunnen het vermogen en de dekingsgraad hevig schommelen. Dit kan ertoe leiden dat TDV op enig moment onvoldoende vermogen beschikbaar heeft om alle pensioenverplichtingen volledig te dekken (dekingsgraad onder de 100%). Door de uitbraak van het coronavirus in het eerste kwartaal van 2020 is TDV in maart 2020 daadwerkelijk in een dergelijke positie terechtgekomen. Ook in 2016 is de dekingsgraad van TDV kortstondig (1 maand) onder de 100% gedaald.

Spreiding binnen de portefeuille (diversificatie) kan het marktrisico dempen, maar bleek in maart van 2020 maar in beperkte mate effectief.

Door de introductie van de beleidsdekingsgraad, worden schommelingen in de officiële dekingsgraad overigens beperkt.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat pensioenfondsen lopen ten gevolge van de wijziging van de marktrente. Een daling van de marktrente betekent dat de pensioenverplichtingen hoger worden gewaardeerd en vice versa. Indien de beleggingen in dezelfde mate zouden bewegen als de verplichtingen, zou er geen renterisico bestaan. Echter, omdat de omvang van de verplichtingen groter is dan de omvang van de rentedragende bezittingen en veelal de looptijd van de verplichtingen langer is dan de looptijd van de rentedragende bezittingen, is dit meestal niet het geval en is er sprake van een mismatch tussen de rentegevoeligheid van de verplichtingen en bezittingen.

Beheersmaatregel(en): TDV dekt een gedeelte van het renterisico volgens een dynamische rentestafel af.

Beleggingsrisico's

Het vermogen van TDV wordt belegd op de financiële markten. Aan beleggen is per definitie een risico verbonden. Met name zakelijke waarden (aandelen en vastgoed) kunnen heftig in koers fluctueren. De koersdalingen in 2018 en het eerste kwartaal van 2020 hebben dit aangetoond.

Beheersmaatregel(en): TDV probeert deze risico's te verkleinen onder andere door de strategische asset allocatie te spreiden over verschillende beleggingscategorieën (zie pagina 25). Verder is er een maximum (60%) gesteld aan zakelijke waarden (volgens de definitie van DNB) als percentage van het totale vermogen.

Valutarisico

Valuta vormen een potentieel risico omdat alle verplichtingen in euro's luiden en een deel van de beleggingen genomineerd is in vreemde valuta.

Beheersmaatregel(en): TDV dekt een groot gedeelte van het valutarisico af. Er is een maximum (20%) gesteld aan de valutaexposure als percentage van het totale vermogen.

Kredietrisico

Dit betreft het risico van financiële verliezen voor TDV als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop TDV vorderingen heeft. De grootste kredietrisico's voor TDV schuilen in potentie in de portefeuille vastrentende waarden.

Beheersmaatregelen: Er zijn strikte criteria gesteld aan de kwaliteit van de leningnemers. Voor de leningnemers zijn criteria aangelegd ten aanzien van de rating, zoals vastgesteld door onafhankelijke ratingbureaus, en is er een maximum percentage van het vermogen dat geleend mag worden aan één geldnemer. Een overzicht van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille staat vermeld op pagina 51.

Concentratierisico

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico.

Beheersmaatregelen: TDV zorgt voor voldoende spreiding in de aard en kenmerken van beleggingen en/of tegenpartijen. Daarnaast heeft TDV limieten (als percentage van het vermogen) aan individuele beleggingen en aan het tegenpartijrisico gesteld.

Verzekeringstechnische risico's

De TV worden berekend op basis van een aantal actuariële veronderstellingen. Deze veronderstellingen kunnen niet juist blijken te zijn. Dit betreft met name de veronderstellingen ten aanzien van de levensverwachting van de deelnemers en hun partners en de overlijdensrisico's in verband met nabestaandenpensioen.

Beheersmaatregelen: TDV hanteert voorzichtige grondslagen bij de bepaling van de voorziening voor pensioenverplichtingen. Vanaf 2010 wordt gewerkt met de prognosetafel van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (KAG), rekening houdend met de ervaringssterfte van TDV.

Liquiditeitsrisico

TDV keert pensioenen uit. Daarvoor zijn liquide middelen nodig. Er bestaat een risico dat TDV niet genoeg liquide middelen zou hebben om de pensioenen uit te kunnen betalen.

Beheersmaatregelen: In het beleggingsbeleid wordt hiermee rekening gehouden door ernaar te streven een constante stroom aan beleggingsinkomsten te genereren. Mochten de inkomsten niet toereikend zijn, dan kan een gedeelte van de beleggingsportefeuille verkocht worden. Het merendeel van de beleggingen wordt dagelijks op de financiële markten verhandeld en kan dus dagelijks te gelde gemaakt worden. Voor een aantal beleggingsfondsen waarin belegd wordt, bestaat één keer per maand de mogelijkheid om te verkopen. Daarnaast is er een maximum gesteld aan illiquide beleggingen.

Operationele risico's

Bij het maken van berekeningen, het doen van opgaven, de uitvoering van transacties, etc. kunnen fouten gemaakt worden.

Beheersmaatregelen: Om dit risico te minimaliseren zijn in een "Handboek administratieve organisatie" alle administratieve procedures vastgelegd. Bevoegdheden zijn neergelegd in een directiestatuut en in door het bestuur bepaalde volmachten. Intern worden alle transacties en berekeningen gecontroleerd op basis van het "vier-ogen principe". Met externe partijen worden overeenkomsten afgesloten met een duidelijke omschrijving van de taakafbakening en verdeling van verantwoordelijkheden. Een externe compliance dienstverlener houdt (mede) toezicht op risico's ten aanzien van effectentypische gedragsregels.

Informatietechnologie risico's

TDV maakt gebruik van hardware en software om de pensioen-, financiële- en vermogensbeheeradministratie uit te voeren. Bewust van de risico's die hiermee gepaard gaan, besteedt TDV veel tijd en inspanning om deze IT-risico's tot een minimum te beperken.

Beheersmaatregelen: Er is een informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld waarmee deze risico's adequaat beheerst kunnen worden. Het informatiebeveiligingsbeleid is gebaseerd op de internationale ISO 27002 norm. Er is periodiek contact met externe dienstverleners over de kwaliteit en effectiviteit van de dienstverlening, maar ook over de beveiliging van de gebruikte informatiesystemen. TDV volgt de ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging en neemt, indien nodig, passende maatregelen om het gewenste beveiligingsniveau te behouden. Het voorkomen van datalekken maakt onderdeel uit van het informatiebeveiligingsbeleid.

Uitbestedingsrisico's

Het uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit/kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden, dan wel aan deze derden beschikbaar gestelde apparatuur en ter beschikking gesteld personeel wordt geschaad.

TDV heeft de uitvoering van de renteafdekking uitbesteed aan BNP Asset Management. Een gedeelte van de effecten is in bewaring gegeven bij Caceis. De beleggingsadministratie wordt vanaf 2020 door VEC uitgevoerd. De pensioenadministratie wordt in eigen beheer uitgevoerd, maar draait op de software en servers van AxyWare.

Beheersmaatregelen: De risico's van uitbesteding worden beheerst door het opstellen van SLA's tussen het pensioenfonds en de uitbestedingsorganisaties, evaluaties, risicorapportages en ISAE-rapporten.

Risico's wet- en regelgeving

Het bestuur wenst vanzelfsprekend te werken binnen de wettelijke kaders en richtlijnen, inclusief die van de toezichthouders. De veelheid aan nieuwe regelgeving, de complexiteit, evenals de snelheid waarmee deze moet worden ingevoerd, brengen implementatierisico's met zich mee. Alle nieuwe wet- en regelgeving moet worden geïmplementeerd in het beleid en de documentatie van TDV. TDV wordt door diverse kanalen hierover geïnformeerd zoals de Pensioenfederatie en de adviserend actuaaris.

Integriteitsrisico

DNB verstaat hieronder het risico dat de integriteit van het pensioenfonds dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel van de leiding, één en ander in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door het fonds opgestelde normen.

Beheersmaatregelen: TDV heeft een gedragscode en een integriteitsbeleid. Beide zijn een wettelijke verplichting en DNB ziet actief toe op naleving. Jaarlijks wordt een systematische integriteitsrisico

analyse uitgevoerd, die door het bestuur besproken wordt. Voorts toetst DNB nieuwe bestuursleden op integriteit.

Sponsorrisico

TDV heeft een directe economische en contractuele band met de werkgever als sponsor van TDV. Deze afhankelijkheid vertaalt zich in risico's voor TDV, de zogenaamde sponsorrisico's. Sponsorrisico's zijn onder meer: faillissementsrisico, betalingsonmacht van de sponsor veroorzaakt door negatieve ontwikkelingen bij de sponsor, financieringsrisico, beëindiging van de relatie met de sponsor en belangenverstrengeling tussen TDV en de sponsor.

Beheersmaatregelen: Het grootste risico voor TDV is dat de pensioenopbouw doorloopt, terwijl er geen premie binnenkomt. Indien de betalingstermijn meer dan 2 weken overschreden is, wordt een aanmaning gestuurd. Indien de betalingstermijn meer dan een maand verstreken is, neemt de voorzitter van het bestuur contact op met de sponsor.

Juridische risico's

Een pensioenfonds loopt het risico in rechte aangesproken te worden. Ten einde dit risico te beperken kan het fonds maatregelen treffen. Het risico bestaat dat de fondsstukken niet voldoen aan de wettelijke bepalingen, dat een fondsbestuurder in persoon kan worden aangesproken, dat niet in voldoende mate vormgegeven wordt aan consistent beleid en niet of onduidelijk gecommuniceerd wordt naar partijen. Daarnaast is TDV aansprakelijk voor het niet of niet goed uitvoeren van werkzaamheden door partijen die het fonds heeft ingehuurd. Dit maakt TDV kwetsbaar indien het hierop wordt aangesproken.

Beheersmaatregelen:

1. TDV heeft een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.
2. TDV ziet erop toe dat besluitvorming consistent en goed gedocumenteerd plaatsvindt. Deze documentatie zorgt ervoor dat ook derden de inhoud en werking van dit beleid kunnen volgen.
3. TDV werkt volgens een communicatieplan. Dit plan vermeldt de wettelijk verplichte communicatiemomenten. Naast deze vereisten heeft het fonds eigen communicatiemiddelen (o.a. de Pensioenblik).
4. Met alle ingehuurde partijen zijn contractuele afspraken gemaakt. Partijen dienen regelmatig te rapporteren over het wel of niet voldoen aan de gemaakte afspraken. Jaarlijks vinden er controles plaats door de actuaris en de onafhankelijke accountant op de betrouwbaarheid van de jaarrekening en de verslagstaten voor DNB. Materiële onvolkomenheden worden door hen gerapporteerd. In het algemeen draagt het bestuur er zorg voor dat zij voldoende kennis en kunde bezit om haar verantwoordelijkheid te kunnen dragen.

1.6 Vooruitzichten

De coronapandemie is nog niet over, maar in de meeste landen zijn er vrijwel geen beperkende maatregelen van kracht. Dit laatste geldt niet voor China, waar de maatregelen juist weer zijn aangescherpt. Er bestaat een risico dat het virus later in het jaar weer oplaait.

In februari is Rusland een oorlog in Oekraïne begonnen. De afloop hiervan is absoluut niet duidelijk. In de eerste plaats heeft deze oorlog natuurlijk dramatische gevolgen voor de bevolking van Oekraïne. De directe economische gevolgen komen voort uit verstoringen van de productie in Oekraïne en uit de sancties die aan Rusland zijn opgelegd. Dit uit zich met name in hogere energieprijzen en voedselprijzen, drijft de inflatie op en vertraagt de economische groei.

1.7 Ontwikkelingen na balansdatum

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van DNB per 31 december 2021 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. DNB heeft toegelicht dat de rentetermijnstructuur vanaf 2021 in vier stappen wordt gewijzigd. Deze wijziging volgt uit het advies van de Commissie Parameters. Tezamen met het effect van de verwachte daling van het tienjaars-voortschrijdende gemiddelde van de rente zal hierdoor een verhogend effect op de technische voorzieningen ontstaan wat een drukkend effect op de dekkingsgraad van ongeveer 1%-punt per jaar heeft. Per 1 januari 2022 bedroeg dit effect 0,7%-punt.

De oorlog tussen Rusland en Oekraïne en de sancties die aan Rusland zijn opgelegd treffen ook de beleggingen in deze landen. De meeste beleggingen in Rusland zijn van de ene op andere dag niets meer waard. TDV heeft indirect via beleggingsfondsen een klein gedeelte van het vermogen belegd in Rusland. Naar verwachting zal de afschrijving van deze beleggingen het rendement in 2022 met 0,2% negatief beïnvloeden.

Het bestuur is de medewerkers en adviseurs van TDV erkentelijk voor de geleverde inspanningen.

Het bestuur van TDV heeft de jaarrekening 2021 vastgesteld op 17 juni 2022.

Het bestuur,

H.J. Veld, voorzitter

M. Bankers

A.M.J. de Bekker

W.J. Lugtenburg-Sanders

M.J.E.T. van der Marck, secretaris

W.J. Morkin

1.8 Verslag van het Verantwoordingsorgaan

In het verslagjaar 2021 heeft het VO zes maal vergaderd. Alleen op de studiedag, die op 2 november gezamenlijk met het bestuur, de GOR, en het Pensioenbureau gehouden werd, zijn we fysiek bij elkaar geweest. De andere vijf vergaderingen zijn digitaal via Teams gehouden.

De leden van het VO hebben zich individueel verdiept in de materie van het Nieuwe Pensioen Stelsel (NPS) via een aantal webinars van de Pensioenfederatie, en dit onderwerp was ook agendapunt op de studiedag, waar Sprenkels & Verschuren duidelijkheid probeerde te scheppen in deze materie. Door de complexiteit en de constante stroom van informatie blijft dit onderwerp ook in 2022 onze aandacht vragen, en zal op de Studiedag wederom een belangrijk thema zijn.

In maart hebben de leden van het VO een zelfevaluatie gehouden. Hieruit zijn een aantal belangrijke conclusies te trekken.

- Het VO hecht veel waarde aan de “permanente educatie” door de directeur van TDV.
- De werknemers van Trivium zouden meer tijd aan het VO willen besteden, maar komen daar door drukke werkzaamheden niet aan toe.
- Het VO heeft het bestuur voorgesteld om de werknemersvertegenwoordiging met één persoon te verhogen. Dit voorstel is door het bestuur overgenomen.

Halverwege het jaar werd het VO geconfronteerd met het feit dat één van de werkgeversvertegenwoordigers, J.H. Soenveld, Trivium had verlaten, waardoor zijn zetel in het VO vacant is geworden. Deze vacature is (nog) niet opgevuld.

Bert van Oortmarssen heeft in het VO namens de gepensioneerden de zetel ingenomen van Marianne van der Marck, die Barend Hess is opgevolgd in het bestuur van TDV.

Het VO heeft evenals vorige jaren opmerkingen gemaakt over het premietekort, dat nu al enkele jaren speelt, en dat kan leiden tot ernstige consequenties. Hierover is in het bestuur van TDV gediscussieerd, en het bestuur is van mening dat met het NPS in zicht, en het huidige niveau van de Dekkingsgraad, dit op korte termijn geen directe gevolgen heeft. Het VO kan zich vinden in de argumentatie van het bestuur.

In de decembervergadering heeft het VO zich door Henri Castillion (risicomanager van TDV) laten informeren over de Eigen Risico Beoordeling. Aan de hand van de Risicorapportage van het derde kwartaal heeft het VO een goed beeld gekregen van de werkzaamheden van de Risicomanager.

Op 13 april 2022 heeft het VO samen met het bestuur een gesprek gehad met de visitatiecommissie, VC-Holland. Dit gesprek was een afsluiting van het onderzoek door de visitatiecommissie over het verslagjaar 2021, dat vastgelegd is in een lijvig rapport. Het VO kan zich vinden in het samenvattende oordeel van de visitatiecommissie: **“..dat het bestuur van TDV heeft voldaan aan een adequate risicobeheersing en een evenwichtige belangenafweging en dat er sprake is van een effectief en slagvaardig optreden en een beheerste en integere bedrijfsvoering.”**

Het VO ondersteunt de aanbeveling om te komen tot een planning met mijlpalen in de transitieperiode gedurende de overgang naar het NPS.

Het VO dankt de directie en bestuur voor de goede samenwerking. We vertrouwen er op dat we dit kunnen voortzetten, vooral omdat we voor grote veranderingen staan in het kader van de transitie naar het NPS, waar zowel van bestuur, als van het VO een grote inzet wordt gevraagd.

Th.Tysma, voorzitter

A. Dauphin, secretaris

Reactie bestuur

Het bestuur heeft kennisgenomen van de bevindingen en het oordeel van het Verantwoordingsorgaan.

Het bestuur zal het VO zoveel mogelijk betrekken bij en informeren over de transitie naar het NPS. Het bestuur onderkent dat dit de komende jaren een grote inzet, ook van het VO, vergt. Het bestuur heeft het volste vertrouwen in de voortzetting van de goede samenwerking.

Het bestuur dankt het VO voor haar constructieve bijdrage en geleverde inspanningen.

1.9 Verslag van de Visitatiecommissie

1. Inleiding

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds TDV (hierna: Fonds) heeft VCHolland en daarmee de leden van de visitatiecommissie (hierna: VC), na advies van het Verantwoordingsorgaan (hierna: VO) van het Fonds, de opdracht gegeven tot de uitvoering van een visitatie bij het Fonds.

De visitatiecommissie (hierna: VC) heeft tot (wettelijke) taak toezicht te houden op (de totstandkoming van) het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het Fonds. Binnen dit kader vormt de VC zich een beeld van de wijze waarop het Fonds de Code Pensioenfonds naleeft.

De VC is ten minste belast met het toezien op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het VO en de werkgever, en in het jaarverslag.

Het intern toezicht vervult zijn taak zodanig dat het bijdraagt aan het effectief en slagvaardig functioneren van het Fonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering.

VCHolland heeft voor de uitvoering van visitaties een werkwijze ontwikkeld die uiteindelijk uitmondt in een rapportage over de bevindingen en het oordeel van de VC. De visitatie strekte zich uit tot de beschikbare informatie met betrekking tot de periode januari tot en met december 2021.

2. Oordeel/Bevindingen

Samenvattend oordeel:

De VC heeft kunnen vaststellen dat het Fonds heeft voldaan aan een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging. Er is sprake van een effectief en slagvaardig optreden van het bestuur en een beheerste en integere bedrijfsvoering.

Samenvattend oordeel Code Pensioenfonds

De Code Pensioenfonds is ingedeeld in acht hoofdthema's. In de hierna opgenomen tabel wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze deze hoofdthema's zich verhouden tot de onderwerpen waarop de VC haar toezicht heeft gericht.

De VC heeft kennisgenomen van de eigen beoordeling van het Fonds met betrekking tot de naleving van de Code. Deze is naar het oordeel van de VC adequaat. De rapportage en uitleg van de uitzonderingen en de onderwerpen waarover het Fonds wettelijk of volgens de Code is gehouden te rapporteren, is op orde. De VC doet echter wel de suggestie om hiervoor een separaat basisdocument op te stellen. De VC merkt op dat beoordeling of goedkeuring van het jaarverslag 2021 niet tot haar mandaat heeft behoord.

	Functioneren VC	Algemeen, opvolging aanbevelingen	Governance	Geschiktheid	Beleggingen	Risico's	Communicatie
Vertrouwen waarmaken		2, 5	1, 3, 4, 5, 9		6, 7	8	
Verantwoordelijkheid nemen			10, 11, 12, 13, 14			12	
Integer handelen		22	15, 16, 17, 18, 19, 20, 21				
Kwaliteit nastreven	28		23, 24, 25	26, 27, 28, 29, 30			
Zorgvuldig benoemen			34, 39, 40	31, 32, 33, 35, 36, 37, 38			
Gepast belonen			41, 42, 43, 44, 45				
Toezicht houden en inspraak waarborgen	46, 48	47, 50	51, 52, 53, 54, 55, 56, 57				
Transparantie bevorderen		58, 59, 61, 62, 64	65		62		60, 61, 63

De gerapporteerde uitzonderingen hebben betrekking op de hoofdthema's Verantwoordelijkheid nemen en Zorgvuldig benoemen. Naar het oordeel van de VC zijn de gerapporteerde uitzonderingen en de onderstaand gerapporteerde bevindingen niet van zodanige aard dat hiermee in materiële zin inbreuk wordt gemaakt op het naleven van genoemde hoofdthema's

a. Opvolging bevindingen en aanbevelingen

Het Fonds beschikt over een register waarin de aanbevelingen worden opgenomen van de VC, de accountant en de actuaris, en daarnaast ook van de sleutelfunctiehouders. Als aanbevelingen niet worden overgenomen, wordt dit onderbouwd. De opvolging van de aanbevelingen wordt bewaakt. De VC doet de aanbeveling hierbij ook een planning op te nemen.

b. Algemene gang van zaken

Het bestuur houdt zich goed op de hoogte van de ontwikkelingen in wet- en regelgeving en bewaakt de actualiteit van de fondsdocumenten. De financiële positie wordt op de voet gevolgd, terwijl jaarlijks ook de haalbaarheidstoets wordt uitgevoerd. In 2021 leverde dat geen bijzonderheden op. In 2021 was nog wel een herstelplan van toepassing vanwege een reservetekort. De VC doet de suggestie te onderzoeken hoe deelnemers nog beter geïnformeerd kunnen worden over de financiële positie van het Fonds.

In 2022 zal het Fonds een SWOT-analyse doen, waarbij ook het bedrijfsmodel zal worden geëvalueerd. Daarbij kan ook het nieuwe pensioenstelsel een belangrijke rol spelen. Het Fonds heeft hieraan nog relatief weinig aandacht besteed. De VC doet op dit vlak de aanbeveling te komen tot een planning met mijlpalen en inzicht in de samenhang en samenloop met andere activiteiten van het Fonds en haar stakeholders.

c. Governance

Het Fonds heeft de organisatie van het Fonds zodanig ingericht dat goed bestuur is gewaarborgd en er sprake is van een heldere taakverdeling. Tijdens het overleg met het bestuur en het VO heeft de VC kennis kunnen nemen van de transparante en de constructieve wijze van samenwerking tussen directie, bestuur en VO. De VC heeft kunnen vaststellen dat de oordeelsvorming en besluitvorming van het bestuur op een toereikende en evenwichtige wijze heeft plaatsgevonden en adequaat is vastgelegd in de notulen.

Bij het Fonds is sprake van een zodanige inrichting van de organisatie en de bedrijfsprocessen dat een beheerste en integere bedrijfsvoering in voldoende mate is gewaarborgd. Het beleid van het Fonds inzake uitbesteding van werkzaamheden is vastgelegd en gebaseerd op de Beleidsregel uitbesteding pensioenfondsen van DNB.

Er vindt periodiek evaluatie en regelmatige monitoring van de uitbestedingsrelaties plaats.

Het Fonds voert een beheerst beloningsbeleid. Incidentenregeling, klokkenluidersregeling alsmede klachten- en geschillenregeling zijn aanwezig. Het Fonds kent een adequate gedragscode.

De informatieverschaffing door het bestuur aan het VO is goed en volledig genoeg voor de advisering door het VO. In 2021 is conform de wettelijke voorschriften tijdig advies aan het VO gevraagd. In 2021 zijn adviezen uitgebracht met betrekking tot de pensioenpremie, de visitatiecommissie, de uitvoeringsovereenkomst en het communicatieplan. Verder heeft het VO aanbevelingen gedaan inzake samenstelling VO, verbetering toegang Sharepoint, indexatie en het tekort in premiedekkingsgraad.

d. Geschiktheid

Het Fonds heeft een geschiktheidsplan opgesteld, waarin wordt ingegaan op de vereiste kennis, competenties en gedrag van bestuur, verantwoordingsorgaan en intern toezicht. Het plan voldoet aan de normen. Het Fonds zorgt voor tijdige opvolging van leden van de fondsorganen door de zittingstermijnen te bewaken.

De voorzieningen voor het VO zijn adequaat; het VO heeft voldoende middelen om zijn taak naar behoren te vervullen. Het VO functioneert collectief op minimaal niveau A; waar nodig en wenselijk kunnen (aanvullende) opleidingen worden gevolgd. Leden van de fondsorganen hebben voldoende tijd om hun taken naar behoren te vervullen. Alle bestuurders voldoen wat betreft de (neven)functies aan de normen van het Besluit Uitvoering PW. Het Fonds besteedt voldoende aandacht aan permanente educatie en zelfevaluatie.

Het bestuur onderkent het belang van diversiteit in de fondsorganen. De VC doet de aanbeveling aan het beleid nog een stappenplan toe te voegen ter ondersteuning van het beleid.

e. Beleggingen

De beleggingsstrategie is gebaseerd op de missie, visie, beleidsuitgangspunten en risicohouding van het Fonds. Uit de notulen blijkt dat het bestuur actief is betrokken bij het vaststellen van het beleggingsbeleid. Jaarlijks wordt een beleggingsbeleidsplan opgesteld, dat is gebaseerd op het strategisch beleggingsbeleid en waarin het voorstel is opgenomen voor het in het komende jaar te voeren beleggingsbeleid. De VC doet de aanbeveling om jaarlijks een risicobudgetteringsstudie te doen om de beleggingsportefeuille binnen de kaders van de ALM te optimaliseren. Daarnaast beveelt

de VC aan om risico- en rendementsvereisten toe te voegen aan de investment cases en deze ook mee te nemen in de evaluaties.

Het bestuur heeft de directie van het Fonds aangesteld om het strategische, tactische en operationele beleggingsbeleid binnen de gestelde kaders uit te voeren. In 2021 is een selectieproces gestart naar een fiduciair manager. Dit selectieproces, dat door een externe adviseur wordt ondersteund, is op een solide wijze ingericht. De VC adviseert om de sleutelfunctiehouder risicobeheer – zodra deze is benoemd – voortaan een rol te geven bij de beleggingsadviezen.

Door de beperkte omvang van de organisatie zijn de mogelijkheden tot functiescheiding beperkt, ook ten aanzien van de beleggingen. De VC doet in dit verband de aanbeveling om bij de herinrichting van de beleggingsorganisatie een adequate functiescheiding te waarborgen tussen uitvoering en rapportage beleggingen.

Het Fonds heeft het eigen verantwoord beleggen beleid vastgelegd, rekening houdend met feit dat alleen in beleggingsfondsen wordt belegd. Daardoor is het moeilijk om dit beleid specifiek in te vullen. Een van de uitgangspunten van het Fonds is dat de identiteit en voorkeuren van de achterban daar waar mogelijk worden meegenomen in dit beleid.

Het betrokkenheidsbeleid is opgesteld en op de website geplaatst. Het Fonds heeft het brede spoor van het IMVB convenant ondertekend. Het Fonds toetst de naleving van deze doelen en van internationale richtlijnen en verdragen aan de hand van periodieke rapportages door vermogensbeheerders. De VC doet de aanbeveling om concrete doelen te stellen m.b.t. de geselecteerde ontwikkelingsdoelen, kpi's vast te stellen en daarvan verslag te doen met behulp van MVB-rapportages van de vermogensbeheerders.

De uitbesteding van vermogensbeheer, bewaring en beleggingsadministratie sluit aan bij het uitbestedingsbeleid. Afspraken en mandaten zijn schriftelijk vastgelegd.

Het bestuur wordt iedere vergadering goed op de hoogte gehouden van de beleggingsprestaties.

f. Risico's

Het integraal risicomanagement (IRM) heeft een belangrijke plaats in de bestuurscultuur van het Fonds. De risicocommissie controleert op kwartaalbasis aan de hand van een risicodashboard of zich risico's hebben voorgedaan en rapporteert hierover aan het bestuur. Het bestuur beslist of er actie ondernomen dient te worden. Het Fonds beschikt over een Handboek Administratieve Organisatie; de VC beveelt aan de actualisatie van dit handboek formeel vast te stellen.

De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de sleutelfunctiehouders, alsmede de rapportage- en de escalatielijnen, zijn vastgelegd in het reglement Sleutelfunctiehouders.

Het Fonds toetst regelmatig of de uitvoerende organisaties de uitbestede werkzaamheden verrichten in overeenstemming met de gemaakte afspraken. Het Fonds evalueert periodiek de betrokken uitbestedingspartijen en bewaakt de voortgang hiervan aan de hand van een lijst, waarop de kernelementen van het contract staan vermeld. In dit verband doet de VC de aanbeveling om na te gaan of elke evaluatie van uitbestedingspartijen is gedocumenteerd en om te beoordelen of de frequentie van de evaluatie van de uitbestedingspartijen voldoet aan de Code Pensioenfondsen.

Het Fonds heeft een integriteitsbeleid opgesteld met als doel het integer handelen van alle betrokkenen te bevorderen. Het Fonds heeft hiervoor de volgende documenten opgesteld: een gedragscode, een insidersregeling, een klokkenluidersregeling en een incidentenregeling.

Het pensioenfonds heeft een IT-beleid opgesteld, waarin de IT-principes zijn beschreven en waarin is uitgewerkt hoe het bestuur invulling geeft aan IT-risicobeheer en de IT-governance. Het Fonds ontvangt jaarlijks onafhankelijke assurance-verklaringen en/of periodieke servicelevel reports, waarmee inzicht wordt verkregen in de kwaliteit van de IT-omgevingen. Er zijn in 2021 geen incidenten gemeld. Desondanks doet de VC de aanbeveling om een extra controle in te voeren (code SMS) bij het inloggen op de systemen vanuit de thuissituatie.

Voor 2022 staat gepland het opstellen van een datakwaliteitsbeleid conform de aanbevelingen van DNB en de Pensioenfederatie.

g. Communicatie

Het Fonds heeft een pensioencommissie ingesteld die adviseert over de communicatie naar deelnemers, deze communicatie beoordeelt en ook onderhoudt.

Het gaat hierbij met name om het pensioenbulletin (Pensioenblik), dat circa drie keer per jaar verschijnt en de uitingen op de website. In dit verband doet de VC de aanbeveling om te onderzoeken op welke wijze digitale middelen de inzet en effectiviteit van communicatiemiddelen naar de doelgroepen kunnen ondersteunen.

Op de website van het Fonds is de informatie volgens het Pensioen 1-2-3 beginsel opgenomen. De pensioenvergelijker bevat actuele informatie.

Op de website worden regelmatig nieuwsberichten geplaatst met actuele informatie zoals met betrekking tot de dekkingsgraad, betaalddata en verhoging van pensioenen. Het Fonds heeft de door het Pensioenregister voorgeschreven informatie tijdig verstrekt, waardoor ook het 'mijnpensioenoverzicht' kan worden geraadpleegd.

De website van het Fonds vervult een belangrijke rol in de communicatiestrategie van het Fonds en is goed toegankelijk, informatief en wordt met de publicatie van nieuwsberichten actueel gehouden.

De visitatiecommissie

Frank Rijksen
Jacques Nieuwenhuizen
Mariëtte Simons (voorzitter)

Reactie bestuur

Het bestuur heeft kennisgenomen van het verslag van de Visitatiecommissie en dankt de Visitatiecommissie voor haar inspanningen en aanbevelingen. Het bestuur heeft de aanbevelingen in de bestuursvergadering van 17 juni 2022 besproken en neemt deze ter harte om daar haar voordeel mee te doen.

Alle aanbevelingen worden op een actielijst gezet. De actielijst wordt regelmatig door het bestuur en het VO besproken.

Het bestuur is momenteel in de afrondende fase van het onderzoek naar de inrichting van het beleggingsmodel. Naar verwachting zal dit onderzoek binnenkort afgerond zijn en kan het bestuur uiterlijk in september hierover beslissen. Naar verwachting zal dit dan per 1 januari 2023 geïmplementeerd worden. Veel van de aanbevelingen van de VC op het gebied van beleggingen zullen dan opgepakt worden.

Op 23 juni 2022 wordt er een studiedag gehouden die grotendeels in het teken van de het NPS staat. Dit vormt het startpunt voor de activiteiten en beslispunten voor de overgang naar het NPS.

2. Jaarrekening 2021

2.1 Balans na bestemming van het saldo van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

Balans (activa)

	2021	2020
Beleggingen voor risico van het fonds (1)		
Vastgoedbeleggingen (2)	104.775	91.057
Aandelen (3)	262.055	229.133
Vastrentende waarden (4)	299.190	271.353
Derivaten (5)	11.934	31.739
Overige Beleggingen	43	39
Totaal beleggingen	677.997	623.321
Vorderingen en overlopende activa (6)		
Vordering uit hoofde van herverzekeringen (7)	962	1.199
Rekening courant werkgever	2.398	2.303
Dividendbelasting	527	546
Overige vorderingen	1.063	1
	4.950	4.048
Overige activa		
Liquide middelen (8)	11.157	21.381
Totaal activa	694.103	648.750

Balans (passiva)

	2021	2020
Stichtingskapitaal en reserves (9)		
Algemene reserve	155.791	75.688
Technische voorzieningen (10)		
Voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico van het fonds (VPV)	535.888	570.546
Overige technische voorzieningen	1.230	996
	537.117	571.542
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2	2
Nog te betalen pensioenuitkeringen	272	334
Verplichtingen uit hoofde van beleggingen (11)	454	942
Overige schulden	466	242
	1.195	1.520
Totaal passiva	694.103	648.750

De tussen haakjes vermelde cijfers zijn een verwijzing naar de toelichting in paragraaf 2.4.3.

2.2 Staat van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

	2021	2020
Baten		
Premiebijdragen van werkgever en werknemers (12)	10.031	27.628
Beleggingsresultaten voor risico van het fonds (13)	55.213	33.419
Ontvangen waardeoverdrachten	1.545	839
Uitkeringen herverzekering	145	172
	66.933	62.058
Lasten		
Beleggingskosten (14)	1.155	1.051
Pensioenuitkeringen (15)	17.727	17.932
Pensioenuitvoeringskosten (16)	654	646
Mutatie Technische Voorzieningen (TV)	-34.424	51.974
- Pensioenopbouw	13.912	12.112
- Indexering en overige toeslagen	12.338	63
- Rentetoevoeging	-3.029	-1.679
- Onttrekking voor pensioenuitkering en pensioenuitvoeringskosten	-18.104	-18.142
- Wijziging marktrente	-35.318	58.817
- Wijziging uit hoofde van waardeoverdrachten	144	841
- Wijziging sterftegrondslagen	0	-11.376
- Toekenning overgangsregeling TOP - SUM(O)	0	14.100
- Overige mutaties	-4.367	-2.762
Uitgekeerde waardeoverdrachten	1.482	18
Mutatie vordering uit hoofde van herverzekeringen	237	220
Overige lasten		
	-13.169	71.842
Saldo van baten en lasten	80.102	-9.784
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Mutatie algemene reserve	80.102	-9.784
Totaal saldo van baten en lasten	80.102	-9.784

De tussen haakjes vermelde cijfers zijn een verwijzing naar de toelichting in paragraaf 2.4.4.

2.3 Kasstroomoverzicht

(bedragen x € 1.000)

	2021	2020
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	9.936	28.006
Ontvangen waardeoverdrachten	482	839
Uitkeringen herverzekeringen	145	172
Overig	185	59
	10.748	29.077
Betaalde pensioenuitkeringen	-17.665	-17.872
Betaalde waardeoverdrachten	-1.482	-18
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-1.203	-1.152
	-20.349	-19.043
Saldo kasstroom uit pensioenactiviteiten	-9.601	10.034
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	9.043	16.049
Verkopen en aflossingen van beleggingen	85.055	51.366
Aankopen beleggingen	-94.129	-66.794
Betaalde kosten vermogensbeheer	-593	-600
Saldo kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-624	21
Mutatie liquide middelen	-10.225	10.055
Liquide middelen primo	21.381	11.326
Liquide middelen ultimo	11.157	21.381
	-10.225	10.055

2.4 Toelichting op de jaarrekening 2021

2.4.1 Algemene toelichting

TDV is statutair gevestigd in Deventer. Het doel van TDV is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens voorziet het fonds in de voortzetting van de pensioenopbouw aan arbeidsongeschikte deelnemers. TDV geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregelingen van Trivium Packaging Netherlands B.V. (Trivium) en haar rechtsvoorgangers.

Alle bedragen in de toelichting zijn opgesteld in euro's x 1.000.

Door afrondingsverschillen tellen in sommige tabellen van de toelichting op de jaarrekening de onderliggende onderdelen niet op tot de weergegeven som.

2.4.2 Waarderingsgrondslagen

2.4.2.1 Algemeen

De jaarrekening en de toelichting op de jaarrekening zijn opgesteld in euro's x 1.000. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

Baten en lasten worden genomen in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar met uitzondering van de schattingswijziging die hieronder is vermeld.

Schattingswijzigingen

In 2021 zijn er geen schattingswijzigingen geweest.

Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekening-posten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De coronapandemie heeft geen impact gehad op de gemaakte schattingen en de gehanteerde waarderingsgrondslagen. De continuïteitsveronderstelling kan worden gehandhaafd.

Opname van actief, verplichting, bate of last

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt vol-

daan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van activa en passiva

Activa en passiva worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van het pensioenfonds.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

2.4.2.2 Beleggingen

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Het begrip marktwaarde is te beschouwen als synoniem van reële waarde. Onder waardering op marktwaarde wordt verstaan: het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn.

De waardering van participaties in beleggingsinstellingen geschiedt tegen marktwaarde. Voor beursgenoteerde beleggingsinstellingen is dit de marktnotering per balansdatum. De waardering in niet-beursgenoteerde beleggingsinstellingen geschiedt tegen actuele waarde.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vastgoedbeleggingsfondsen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van de niet-beursgenoteerde vastgoedbelegging per balansdatum.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum. De actuele waarde van niet-beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van het niet-beursgenoteerde aandeel per balansdatum.

Private equity beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde, zijnde de intrinsieke waarde. Deze waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportages van de fundmanagers, gecorrigeerd voor de kasstromen in de periode tot balansdatum. Daarnaast wordt bij de waardering rekening gehouden met eventuele negatieve gevolgen van materiele gebeurtenissen in het verslagjaar na ontvangst van deze rapportages. De managers bepalen de waarde op basis van lokale wet- en regelgeving.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum.

Indien vastrentende waarden of participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, vindt waardebepaling plaats op basis van de geschatte toekomstige netto kasstromen (rente en afflossin-

gen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de ultimo boekjaar geldende marktrente en rekening houdend met het risicoprofiel (kredietrisico; oninbaarheid) en de looptijden.

De lopende interest op vastrentende waarden wordt gepresenteerd als onderdeel van de marktwaarde van de vastrentende waarden.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen. Indien een derivatenpositie negatief is, wordt het bedrag onder de schulden verantwoord.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum. Indien geen marktwaarde beschikbaar is, wordt de waarde bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen.

Securities lending

Het fonds neemt deel aan een securities lendingprogramma, waarbij bepaalde effecten voor een korte periode worden uitgeleend aan andere marktpartijen. Beleggingen die in het kader van een securities lendingcontract worden uitgeleend, blijven deel uitmaken van de balans en worden gewaardeerd conform de grondslag voor waardering en resultaatbepaling zoals die geldt voor deze beleggingen. Als onderpand ontvangen geldmiddelen worden opgenomen onder beleggingen. Indien als onderpand ontvangen geldmiddelen zijn herbelegd, worden deze beleggingen opgenomen onder de desbetreffende beleggingscategorie. De schuld uit hoofde van de ontvangen zekerheden is opgenomen onder de overige schulden. Indien uit hoofde van een securities lendingprogramma als zekerheid beleggingen zijn ontvangen worden deze beleggingen en de daarmee samenhangende verplichtingen niet in de balans van het pensioenfonds opgenomen. Alle uit het securities lendingprogramma voortvloeiende baten en lasten worden volgens het toerekenbeginsel over de looptijd van de desbetreffende transacties verantwoord in de rentebaten of -lasten in de staat van baten en lasten.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde, indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen worden tegen nominale waarde gewaardeerd. Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas- en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderinggrondslagen in de balans zijn opgenomen.

De statutaire reserves, blijken op grond van artikel 2:373 lid 1 BW afzonderlijk uit de balans.

2.4.2.3 Technische voorzieningen

Technische voorzieningen voor risico van het pensioenfonds

De TV voor risico van het pensioenfonds worden gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt.

Bij de berekening van de voorziening voor pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten (ook voor indexatiebesluiten na ba-

lansdatum voor zover sprake is van ex ante-condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen. Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid. Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen. De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

Sterfte:	Volgens de AG Prognosetafel 2020 (startjaar 2022) van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (KAG), rekening houdend met de ervaringssterfte van TDV (2019: AG Prognosetafel 2020 (startjaar 2021)).
Leeftijdsvaststelling:	De leeftijd van hoofdverzekerden wordt vastgesteld in maanden nauwkeurig. Voor de leeftijdsvaststelling van meeverzekerden wordt een man drie jaar ouder verondersteld dan een vrouw.
Partnerfrequentie:	CBS 2018, inclusief samenwonend, waarbij verondersteld wordt dat 100% van de deelnemers op pensioendatum een partner heeft. Na de 67-jarige leeftijd wordt het bepaalde partnersysteem toegepast.
Wezenopslag:	De voorziening van het latente partnerpensioen van de nog niet gepensioneerde deelnemers wordt verhoogd met 0,6% in verband met het wezenpensioen.
Ervaringssterfte:	Gebaseerd op het model van Sprenkels & Verschuren 2018.
Interest:	De gehanteerde marktrente die gebaseerd is op de Ultimate Forward Rate (UFR) per ultimo 2021 (2020: per ultimo 2020)
Kosten:	Kostenopslag ter grootte van 2,3% (2020: 2,3%) van de TV in verband met de toekomstige administratie- en excassokosten.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten). Kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

2.4.2.4 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waardingsgrondslagen voor beleggingen en de TV. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen van werkgever en werknemers

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Eventuele opslagen op de premie zijn eveneens als premiebijdragen verantwoord.

2.4.2.5 Beleggingsresultaten voor risico van het fonds

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten worden in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden zowel de externe als de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

2.4.2.6 Mutatie technische voorzieningen voor risico van het pensioenfonds

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Indexering en overige toeslagen

Het pensioenfonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenrechten van de actieve deelnemers jaarlijks aan te passen aan de loonontwikkeling volgens de cao. De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Dit betekent dat geen recht op toeslagen bestaat en dat het niet zeker is of en in hoeverre in de toekomst toeslagverlening kan plaatsvinden.

Het pensioenfonds streeft ernaar de ingegane pensioenen en de premievrije pensioenrechten (gewezen deelnemers) jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van de prijsindex. Ook deze toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met -0,54% (2020: -0,32%), op basis van de éénjaarsrente van de DNB-rentecurve aan het begin van het verslagjaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt van de toekomstige pensioenuitvoeringskosten (met name excassokosten) en pensioenuitkeringen die in de TV worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de kosten en uitkeringen van het verslagjaar.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de TV herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd "Wijziging marktrente".

Wijzigingen actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van het pensioenfonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de TV is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het pensioenfonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Wijziging uit hoofde van waardeoverdrachten

Een resultaat op overdrachten kan ontstaan doordat de vrijval van de voorziening plaatsvindt tegen fondstarieven, terwijl het bedrag dat wordt overgedragen gebaseerd is op de wettelijke factoren voor waardeoverdrachten. De tarieven van het pensioenfonds wijken af van de wettelijke tarieven.

Overige mutaties technische voorzieningen

De overige mutaties ontstaan door mutaties in de aanspraken door overlijden, arbeidsongeschiktheid en pensioneren.

Waardeoverdrachten

De uitgekeerde en de ontvangen waardeoverdrachten betreffen respectievelijk de overgedragen dan wel overgenomen pensioenverplichtingen. De individuele waardeoverdrachten worden berekend volgens de wettelijke rekenregels.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

2.4.2.7 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is volgens de directe methode opgesteld. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten. De kasstromen uit directe beleggingsopbrengsten zijn inclusief de derivatentransacties.

2.4.3 Toelichting op de balans (bedragen x € 1.000)

Beleggingen voor risico van het fonds (1)

	2021	2020
<i>Vastgoedbeleggingsfondsen, stand 1 januari</i>	91.057	88.824
Aankopen	6.176	3.142
Verkopen	-5.047	0
Waardemutaties	12.588	-909
Stand per 31 december	104.775	91.057
<i>Aandelen, stand per 1 januari</i>	229.132	216.870
Aankopen	13.370	9.442
Verkopen	-35.442	-2.146
Waardemutaties	54.994	4.966
Stand per 31 december	262.054	229.132
<i>Vastrentende waarden inclusief fondsen stand, per 1 januari</i>	271.353	264.402
Aankopen	74.582	54.210
Verkopen	-44.567	-49.221
Waardemutaties	-2.391	2.141
Mutatie opgelopen rente	211	-179
Stand per 31 december	299.189	271.353
<i>Derivaten, stand per 1 januari</i>	30.797	19.475
Aankopen	0	0
Verkopen	-41	-6.499
Waardemutaties	-19.276	17.821
Saldo positie per 31 december	11.480	30.797
<i>Overige beleggingen, stand per 1 januari</i>	39	45
Aankopen	0	0
Verkopen	0	0
Waardemutaties	4	-6
Stand per 31 december	43	39

Vastgoedbeleggingen (2)

De beleggingen in vastgoed zijn als volgt onder te verdelen:

	31 december 2021		31 december 2020	
	(x € 1.000)	%	(x € 1.000)	%
Indirecte vastgoedbeleggingen				
niet beursgenoteerd Nederland	49.353	47,1	44.125	48,5
niet beursgenoteerd Europa	28.398	27,1	26.320	28,9
beursgenoteerd	27.023	25,8	20.612	22,6
Totaal	104.775	100,0	91.057	100,0

Aandelen (3)

De beleggingen in aandelen zijn als volgt onder te verdelen:

	31 december 2021		31 december 2020	
	(x € 1.000)	%	(x € 1.000)	%
Beleggingsfondsen (Actief)				
- Europa	76.812	29,3	66.244	27,2
- Emerging Markets	27.027	10,3	24.887	10,8
Beleggingsfondsen (Passief)				
- Europa	37.426	14,3	35.581	16,8
- Verenigde Staten (VS)	86.040	32,8	72.448	31,1
- Azië	23.519	9,0	21.969	9,9
Private Equity	11.231	4,3	8.004	4,2
Totaal	262.055	100,0	229.133	100,0

Beleggingen in aandelen betreffen beleggingsfondsen en Private Equity beleggingsfondsen. Er wordt niet rechtstreeks in beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde aandelen belegd.

Vastrentende waarden (inclusief fondsen) (4)

De beleggingen in obligaties inclusief lopende interest zijn als volgt onder te verdelen:

	31 december 2021		31 december 2020	
		%		%
Rating volgens S&P				
AAA	42.580	14,2	38.496	14,2
AA	78.119	26,1	68.736	25,3
A	65.251	21,8	59.892	22,1
BBB	62.400	20,9	59.410	21,9
Lager dan BBB	42.936	14,4	42.865	15,8
Geen rating	7.904	2,6	1.954	0,7
Totaal	299.190	100,0	271.353	100,0

	31 december 2021		31 december 2020	
		%		%
Staatsobligaties	91.624	30,6	73.774	27,2
Bedrijfsobligaties	95.469	31,9	96.963	35,7
Hypothekenfondsen	29.169	9,7	28.135	10,4
Beleggingsfondsen in vastrentende waarden	82.928	27,7	72.450	26,7
Totaal	299.190	100,0	271.322	100,0

T.o.v. 2020 is het aandeel van staatsobligaties toegenomen. Het aandeel van leningen met een AA, en geen rating is toegenomen terwijl het aandeel van leningen met een A, BBB en lager dan een BBB rating is afgenomen.

De duration van de obligatieportefeuille (exclusief beleggingsfondsen) ultimo 2021 bedroeg circa 9,9 jaar (2020: 9,6 jaar).

Beleggingen zijn gewaardeerd op reële waarde. Niet voor alle beleggingen zijn frequente markt-noteringen beschikbaar.

Beleggingen in vastgoedfondsen worden gewaardeerd tegen reële waarde, gebaseerd op taxaties verricht door onafhankelijke deskundigen.

Voor private equity wordt de waardering bepaald op basis van de laatst ontvangen fondsrapportage, gecorrigeerd voor kasstromen in de periode vanaf de balansdatum van de fondsrapportage tot de balansdatum van de jaarrekening.

Hypotheken betreft participaties in een niet-beursgenoteerd beleggingsfonds. Voor de waardering van onderliggende hypotheken wordende kasstromen contant gemaakt.

Voor de waardering van de derivaten wordt gebruik gemaakt van marktconforme en toetsbare waarderingmodellen die worden gevuld met marktconforme parameters. De toekomstige kasstromen van de rentederivaten worden contant gemaakt tegen de EONIA-curve of ESTR-curve. De verwachte kasstromen van de valutaderivaten worden conform het contract afgezet tegen huidige marktprijzen van die kasstromen in de betrokken valuta.

Onderstaande indeling is anders dan in voorgaande jaren. Deze presentatiewijziging is gemaakt, omdat deze eenvoudiger en objectiever vast te stellen is en ook gangbaarder in de markt is dan de oude indeling.

	Genoteerde marktprijzen	Netto contante waarde	Niet genoteerde fondsen	Totaal
Vastgoedbeleggingsfondsen	27.023	0	77.752	104.775
Aandelen	114.835	0	147.220	262.055
Vastrentende waarden	270.020	0	29.170	299.190
Derivaten	0	11.480	0	11.480
Overige beleggingen	0	0	43	43
Totaal 2021	411.878	11.480	254.184	677.542
Totaal 2020	362.623	30.797	228.958	622.379

Opgemerkt wordt dat schattingen naar hun aard subjectief zijn en dat de geschatte actuele waarden van financiële instrumenten derhalve inherent onderhevig zijn aan onzekerheden en waardeoordelen ten aanzien van volatiliteit, rentestand en kasstromen. Deze schattingen zijn momentopnames, gebaseerd op de marktomstandigheden en de op dat moment beschikbare informatie.

Derivaten (5)

Rentefutures worden aangegaan om de duration van de portefeuille vastrentende waarden te verhogen of te verlagen. Aandelenfutures worden aangegaan in plaats van fysieke beleggingen of ter afdekking van het neerwaarts risico van fysieke beleggingen.

Renteswaps worden aangegaan ter vermindering van het verschil van de rentegevoeligheid van de bezittingen en verplichtingen (rentemismatch).

Het valutarisico van de Amerikaanse dollar (USD) en het Britse pond (GBP) wordt (gedeeltelijk) afgedekt door middel van valutatermijncontracten.

	31 december 2021		31 december 2020	
	Contract- positie	Resultaat	Contract- positie	Resultaat
Aandelenfutures	0	0	0	0
Rentefutures	0	0	0	0
Renteswaps	10.500	11.934	39.500	30.087
Valutatermijncontracten	126.202	-454	97.264	710

Het resultaat is het ongerealiseerde resultaat per ultimo boekjaar. Ter zekerheidsstelling van het ongerealiseerde resultaat op de renteswaps heeft BNP Paribas in haar functie als collateral manager per 31 december 2021 zorggedragen voor een storting van effecten door de tegenpartijen met een waarde van € 11.435 op een gesepareerde rekening van TDV bij de Caceis N.V., Amsterdam.

Valutatermijncontracten betroffen de verkoop van USD 102.500 (2020: USD 82.500) en GBP 30.000 (2020: GBP 27.000).

Beleggingen in bijdragende onderneming

Er wordt niet belegd in of er worden geen leningen verstrekt aan de bijdragende onderneming.

Vorderingen en overlopende activa (6)

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar, met uitzondering van de vordering op de herverzekeraar (€ 962). Naar schatting heeft 90% van deze vorderingen een looptijd van langer dan 1 jaar.

	2021	2020
Vordering uit hoofde van herverzekeringen (7)	962	1.199
Rekening courant werkgever	2.398	2.303
Dividendbelasting	527	546
Overige vorderingen	1.063	1
Totaal	4.950	4.048

Vordering uit hoofde van herverzekeringen (7)

	2021	2020
Stand per 1 januari	1.199	1.418
Uitkeringen	-188	-172
Overige mutaties	-49	-47
Stand per 31 december	962	1.199

Het gaat hierbij om pensioenaanspraken die herverzekerd zijn bij Nationale-Nederlanden, maar waarvan de uitkering door het fonds wordt verzorgd. De vordering uit hoofde van herverzekeringen wordt vastgesteld op basis van de actuariële grondslagen van het fonds. Er is geen sprake van resultaatdeling.

Liquide middelen (8)

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Zij worden onderscheiden van tegoeden die het karakter hebben van beleggingen (looptijd langer dan een jaar). Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking aan het fonds.

Stichtingskapitaal en reserves (9)

	2021	2020
Stand per 1 januari	75.688	85.472
Uit bestemming saldo van baten en lasten	80.103	-9.784
Stand per 31 december	155.791	75.688

In de bestuursvergadering van 17 juni 2022 heeft het bestuur besloten het resultaat over het boekjaar 2021 ad € 80.103 te verrekenen in de algemene reserve.

Solvabiliteit

	2021		2020	
Minimaal vereist eigen vermogen	22.320	4,2%	23.692	4,1%
Vereist eigen vermogen	117.299	21,8%	116.988	20,5%

Het vereist eigen vermogen wordt berekend met behulp van de standaardmethode. Van beleggingsfondsen waarvan geen cash-flow beschikbaar is wordt gerekend met de duration en niet met de cash-flow. Voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische assetmix in de evenwichtssituatie.

De dekkingsgraad bedraagt 129,0% en is als volgt berekend: pensioenvermogen gedeeld door de technische voorzieningen. De beleidsdekkingsgraad bedraagt 123,6%.

De reële dekkingsgraad per ultimo 2021 bedraagt 99,3% (2020: 87,4%). In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat TDV voldoende vermogen heeft om aan de pensioenverplichtingen te voldoen én om de pensioenen volledig te verhogen met de verwachte stijging van de prijzen. Bij een dekkingsgraad van 124,8% (2020: 121,9%) zouden de pensioenen volledig kunnen worden gecompenseerd voor de verwachte stijging van de prijzen (de toekomstbestendige indexatiedekking). De dekking is dus voldoende.

Omdat TDV per ultimo 2020 een reservetekort heeft voldoet de vermogenspositie van TDV niet aan de eisen die gesteld worden volgens de wet- en regelgeving. Als gevolg hiervan heeft TDV een herstelplan ingediend bij DNB.

In het herstelplan dient een pensioenfonds aan te tonen dat de beleidsdekkingsgraad aan het einde van de looptijd van het herstelplan boven de vereiste dekkingsgraad uitkomt. Per 31 maart 2021 heeft TDV het herstelplan bij DNB ingediend. Hieruit kwam naar voren dat TDV (zonder aanvullende maatregelen) naar verwachting binnen de wettelijke termijn van 10 jaar uit de situatie van een reservetekort komt.

In %	2021	2020
Stand per 1 januari	113,2	116,5
Premies (M1)	-0,9	-0,8
Pensioenuitkeringen (M2)	0,4	0,6
Toeslagen (M3)	-2,7	0,0
Renteverandering (M4)	7,5	-11,9
Overrendement (M5)	10,3	6,8
Wijziging sterftegrondslagen (M6)	0,0	1,8
Overig (M6)	1,1	0,2
Stand per 31 december	129,0	113,2

M verwijst naar een indeling die DNB gebruikt voor de analyse van veranderingen in de dekkingsgraad.

Per ultimo 2021 heeft TDV geen reservetekort meer.

Technische voorzieningen (TV) (10)

De TV worden weergegeven inclusief de voorziening voor herverzekerde rechten.

	2021	2020
Stand per 1 januari	571.542	519.568
Bij:		
Toevoeging aan pensioenopbouw	13.912	12.112
Indexering en overige toeslagen	12.338	63
Rentetoevoeging	-3.029	-1.679
Wijziging rente	-35.318	58.817
Mutatie overdracht van rechten	145	841
Toekenning overgangsregeling TOP-SUM(O)	0	14.100
Overige mutaties		
Af:		
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	17.697	17.734
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	407	408
Wijziging actuariële grondslagen	0	11.376
Overige mutaties	4.367	2.762
Stand per 31 december	537.118	571.542

Overige mutaties betreft hoofdzakelijk het resultaat op overlijden. Er zijn in 2021 meer deelnemers overleden dan verwacht.

Korte beschrijving van de aard van de pensioenregelingen

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 67 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 1,76% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. Tevens bestaat er recht op partner- en wezenpensioen. Jaarlijks beslist het bestuur over de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd. Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de pensioenregeling als een uitkeringsovereenkomst.

Toeslagverlening

De indexatie van pensioenrechten en pensioenaanspraken wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur. De ambitie bestaat om jaarlijks de pensioenrechten en pensioenaanspraken aan te passen. De pensioenrechten en pensioenaanspraken zijn in het verslagjaar niet geïndexeerd. Er is geen recht op toekomstige indexaties. Het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst wordt geïndexeerd. Het fonds heeft geen geld gereserveerd voor toekomstige indexaties en er wordt geen pensioenpremie voor betaald. Indexatie wordt uit toekomstig beleggingsrendement gefinancierd.

Inhaalindexaties

Indien in het verleden geen volledige indexatie heeft plaatsgevonden kunnen conform de wettelijke voorschriften inhaalindexaties worden toegekend. Toekenning van inhaalindexaties vereist onder andere een hoge beleidsdekkingsgraad (nabij 130%).

De voorziening voor pensioenverplichtingen is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld:

	2021	2020
Voorziening voor actieve deelnemers	215.085	249.884
Voorziening voor gewezen deelnemers	69.072	66.369
Voorziening voor pensioengerechtigden	252.960	255.289
Totale TV	537.117	571.542

De TV zijn contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur per ultimo van het boekjaar zoals voorgescreven in het nieuw Financieel ToetsingsKader (nFTK). Voor het fonds bedroeg het gewogen gemiddelde van de rente op basis van deze rentetermijnstructuur 0,53% (2020: 0,12%).

De Overige TV betreffen de voorziening voor zieke deelnemers. Vanaf 2019 wordt door TDV 5% van de ontvangen premie toegevoegd aan deze voorziening. Na twee jaar valt de betreffende toevoeging vrij, waarna deze kan worden aangewend voor de verwachte schadelast die ontstaat door arbeidsongeschiktheid.

Kortlopende schulden en overlopende passiva (11)

	2021	2020
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2	2
Nog te betalen pensioenuitkeringen	272	334
Verplichtingen uit hoofde van beleggingen (5)	454	942
Overige schulden	466	242
Totaal	1.195	1.520

Alle overige schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar met uitzondering van de post "Nog te betalen uitkeringen" (maximaal 5 jaar).

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

TDV heeft een doorlopende verbruikleenovereenkomst met Caceis N.V., Amsterdam. Per 31 december 2021 waren effecten uitgeleend voor een bedrag van € 3.950 (2020: € 0). Caceis heeft per dezelfde datum zorg gedragen voor een zekerheidsstelling over de waarde van de uitgeleende effecten ad € 3.950.

TDV belegt in Private Equity. Hiertoe zijn verplichtingen aangegaan voor een maximumbedrag. Betalingen hierop vinden gespreid over een aantal jaren plaats. Ultimo 2020 stond nog een bedrag van € 1.584 aan verplichtingen open waarop mogelijk nog een betaling opgevraagd kan worden.

TDV heeft met een aantal partijen voor onbepaalde tijd overeenkomsten afgesloten waar mogelijk betalingsverplichtingen uit voort kunnen vloeien. De belangrijkste overeenkomsten zijn die met BNP Asset Management, NNIP (Altis), VEC, AxyWare en PQR. In totaal bedraagt de jaarlijkse verplichting met deze partijen € 390 (incl. BTW). Daarnaast loopt er een huurovereenkomst tot 2023 met een jaarlijkse verplichting van € 52.

2.4.4 Toelichting op de staat van baten en lasten
(bedragen x € 1.000)

Premiebijdragen van werkgever en werknemer (12)

	2021	2020
Basispensioenregeling	10.017	9.687
Ploegentoeslagregeling	10	10
Overige premies	4	4
Reguliere premiebijdragen	10.031	9.701
Ontvangen koopsommen overgangsregeling TOP-SUM(O)	0	17.927
Totale premiebijdragen	10.031	27.628
Te ontvangen premie conform ABTN (gedempte premie)	9.509	9.414
Zuiver kostendekkende premie	16.713	14.729

Te ontvangen premie conform ABTN: actuariële kostprijs (€ 5.447) plus kostenopslag (€ 247) plus solvabiliteitsopslag VEV (€ 1.147) plus een opslag voor de voorwaardelijke onderdelen (€ 2.698).

Zuiver kostendekkende premie: actuariële kostprijs RTS (€ 13.665) plus kostenopslag (€ 247) plus solvabiliteitsopslag VEV (€ 2.801).

Op advies van de actuaris wordt vanaf 2016 bij de vaststelling van de premie ten aanzien van de dekking van de pensioenuitvoeringskosten eerst de vrijval van excassokosten meegenomen. Mocht deze vrijval onvoldoende zijn om de pensioenuitvoeringskosten te dekken, dan dient er een kostenopslag toegevoegd te worden.

Bovengenoemde premies dienen vergeleken te worden met de ontvangen reguliere premiebijdragen. De ontvangen premiebijdragen zijn lager dan de zuiver kostendekkende premie. Dat komt doordat TDV de premie berekent op basis van een gedempte premie. Hierbij wordt uitgegaan van een verwacht rendement voor de komende 5 jaar. Dit gemiddelde was per ultimo 2020 hoger dan de door DNB vastgestelde rentetermijnstructuur per ultimo 2020. De rentestanden per ultimo 2020 zijn de uitgangspunten voor de premie over 2021.

De feitelijk ontvangen reguliere premie (€ 10.031) was hoger dan te ontvangen premie conform ABTN (€ 9.518).

Beleggingsresultaten voor risico van het fonds (13/14)	Directe beleggingsopbrengsten	Indirecte beleggingsopbrengsten	Beleggingskosten	Totaal
2021				
Vastgoedbeleggingen	2.319	12.588	-110	14.798
Aandelen	1.003	54.998	-630	55.371
Vastrentende waarden	5.030	-2.391	-245	2.394
Overige beleggingen	-53	0		-53
Derivaten	901	-19.182	-171	-18.453
	9.200	46.013	-1.155	54.058
2020				
Vastgoedbeleggingen	2.413	-909	-101	1.403
Aandelen	1.222	4.944	-549	5.617
Vastrentende waarden	4.471	2.157	-232	6.397
Overige beleggingen	-47	0		-47
Derivaten	1.347	17.820	-170	18.998
	9.406	24.012	-1.051	32.367

Beleggingskosten (14)

	2021	2020
Bewaarloon en provisies	73	74
Vermogensbeheer	606	561
Salarissen / sociale lasten	273	267
Controle en advies	156	84
Overige	48	65
Totaal	1.155	1.051

Naast bovengenoemde kosten, worden er ook kosten gemaakt door beleggingsfondsen waarin TDV belegt. Bij veel fondsen worden deze kosten rechtstreeks ten laste gebracht van de beleggingsresultaten en komen daardoor niet tot uitdrukking in bovenstaande opsomming.

Pensioenuitkeringen (15)

	2021	2020
Ouderdomspensioen	12.994	13.066
Partnerpensioen	4.561	4.650
Wezenpensioen	12	14
Afkopen	160	201
Totaal	17.727	17.932

Pensioenuitvoeringskosten (16)

	2021	2020
Salarissen / sociale lasten	273	267
Pensioenadministratie	127	91
Controle en advies	156	171
Overige	98	117
Totaal	654	646

De kosten zijn verantwoord in het jaar waar zij betrekking op hebben.

Medewerkers

Bij TDV waren per 31 december 2021 6 personen werkzaam (2020: 6). Uitgedrukt in fte's bedroeg dit 5,2 (2020: 5). Deze medewerkers zijn in dienst van Trivium en gedetacheerd bij TDV. De loonkosten worden (voor 90%) aan TDV doorbelast. Alle werknemers zijn werkzaam in Nederland.

Kosten onafhankelijke accountants

In het boekjaar en voorgaand boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

	Accountants	Overig netwerk	Totaal
2021			
Controle van de jaarrekening	61	0	61
Andere controlewerkzaamheden	0	0	0
Fiscale advisering	0	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0	0
Totaal	61		61
2020			
Controle van de jaarrekening	53	0	53
Andere controlewerkzaamheden	0	0	0
Fiscale advisering	0	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0	0
Totaal	53	0	53

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2021, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

In het honorarium voor 2021 zijn de meerkosten van de controle van de jaarrekening over 2020 van € 4,5 opgenomen. Deze meerkosten zijn in de jaarrekening van 2021 verwerkt.

Verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen het pensioenfonds, de aangesloten onderneming en hun bestuurders. Behoudens premiefacturatie en kostenverrekeningen vinden er geen andere transacties tussen de aangesloten partijen plaats.

Voor zover van toepassing zijn transacties met verbonden partijen tegen marktconforme voorwaarden gerealiseerd.

Inzake de vergoedingen van bestuurders wordt verwezen naar de toelichting onder "Vergoedingen". Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) bestuurders.

Vergoedingen

Bestuursleden die niet in dienst zijn van Trivium ontvangen een vaste vergoeding. Voor 2021 bedroeg deze vergoeding in totaal € 16 (2020: € 18). Bestuursleden die in dienst zijn van Trivium ontvangen geen aparte vergoeding voor hun bestuurswerkzaamheden.

De vergoeding voor leden van het Verantwoordingsorgaan die niet in dienst zijn van Trivium bedroeg € 2 (2020: € 1) en die voor de leden van de beleggingsadviescommissie die niet in dienst zijn van Trivium € 57 (2020: € 60).

2.4.5 Risicoparagraaf

(bedragen x € 1.000)

Solvabiliteitsrisico

TDV is onderhevig aan vele risico's. De belangrijkste doelstelling van TDV is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor de realisering van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit.

Het belangrijkste risico voor TDV is het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat TDV niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen.

Ter dekking van de verschillende risicofactoren dienen pensioenfondsen extra vermogen (buffers) aan te houden. Conform artikel 131 van de Pensioenwet, bestaan deze buffers uit het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) en het vereist eigen vermogen (VEV).

Het MVEV is afhankelijk van de risico's die het fonds loopt. Het gaat hierbij om risico's met betrekking tot sterfte en arbeidsongeschiktheid, maar ook financiële risico's die worden gelopen over de beleggingen. TDV heeft het MVEV per ultimo 2021 berekend op 4,2%.

Onder het nFTK worden pensioenfondsen tevens getoetst op het VEV. De toets op het VEV leidt via een aantal risicofactoren uiteindelijk tot het VEV. Deze risicofactoren betreffen het renterisico, het risico zakelijke waarden, het valutarisico, het grondstoffenrisico, het kredietrisico en het verzekeringstechnische risico. Het VEV is bepaald aan de hand van het zogenaamde standaardmodel. Hierbij wordt uitgegaan van het maximum zoals berekend onder de strategische beleggingsmix en zoals berekend onder de feitelijke mix. Het VEV voor TDV bedraagt per ultimo 2020 21,8%. De samenstelling van het VEV ziet er als volgt uit:

	2021	2020
S1: Renterisico	8.508	3.500
S2: Zakelijke waarden risico	91.522	89.328
S3: Valutarisico	23.588	24.925
S4: Grondstoffenrisico	0	0
S5: Kredietrisico	28.700	34.026
S6: Verzekeringstechnisch risico	17.377	18.472
S10: Risico actief beheer	13.544	13.762
Totaal volgens wortel formule A	117.299	116.988
Technische Voorzieningen (B)	537.117	571.542
Vereist Eigen Vermogen (A / B)	21,8%	20,5%

De stijging t.o.v. 2020 is grotendeels veroorzaakt door een hogere rente.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat pensioenfondsen lopen ten gevolge van de wijziging van de marktrente. Een daling van de marktrente betekent dat de pensioenverplichtingen hoger worden gewaardeerd en vice versa.

Indien de beleggingen in dezelfde mate zouden bewegen als de verplichtingen, zou er geen renterisico bestaan. Echter omdat de omvang van de verplichtingen groter is dan de omvang van de rentedragende bezittingen en veelal de looptijd van de verplichtingen langer is dan de looptijd van de rentedragende bezittingen, is dit meestal niet het geval en is er sprake van een mismatch tussen de rentegevoeligheid van de verplichtingen en bezittingen.

Het is gebruikelijk om de omvang van deze mismatch uit te drukken in duration. Bij TDV was de omvang van de mismatch per ultimo 2021 ongeveer 11,3 jaar. Dat betekent in concreto dat als de rente met 1%-punt daalt (stijgt) de verplichtingen met ongeveer 11,3% meer stijgen (dalen) dan de waarde van de totale bezittingen.

Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat de waarde van de bezittingen daalt door veranderingen in de markten waarin belegd wordt. Door de beleggingen over meerdere markten te spreiden wordt voorkomen dat het fonds sterk afhankelijk is van één markt. Wel is het zo dat een aantal markten een bepaalde samenhang vertonen, waardoor een daling van een markt ook leidt tot een daling van andere markten. Er zijn echter ook markten die juist tegengesteld op elkaar reageren. In het eerste kwartaal van 2020 vertoonden de meeste markten een grote samenhang en was de demping van het marktrisico door spreiding over diverse markten zeer beperkt. TDV spreidt haar vermogen over een veelheid van markten en er zijn maxima gesteld aan het gewicht dat in één markt belegd mag worden.

Valutarisico

Valuta vormen een potentieel risico omdat alle verplichtingen in euro's luiden en een deel van de beleggingen genomineerd is in vreemde valuta. Bij TDV komt een groot gedeelte van het valutarisico voort uit posities in beleggingsfondsen. In veel van deze fondsen wordt geheel of gedeeltelijk in vreemde valuta belegd. Een aantal fondsen is genoteerd in buitenlandse valuta. TDV ontvangt regelmatig een opgave van de valutaire verdeling van deze fondsen. Het valutarisico van de dollar, de yen en het Britse pond was over 2020 voor het grootste gedeelte structureel afgedekt. Belangrijkste overblijvende valutarisico's betreffen valuta van Aziatische en opkomende landen. In het laatste kwartaal van 2020 is de afdekking van yen en de dollar geleidelijk verminderd naar aanleiding van een verandering in strategisch beleid ten aanzien van valuta-afdekking. Per 31 december 2020 besloegen de in buitenlandse valuta genoteerde beleggingen ongeveer 18,9% (2019: 13,5%) van het totaal belegd vermogen (na valuta-afdekking). Dit is als volgt opgebouwd:

	2021
Valutaexposure voor valutaafdekking	270.014
Valutaafdekking	146.399
Valutaexposure na valutaafdekking	123.614

Deze opstelling is gebaseerd o.b.v. de FTK rapportage waarbij het zogenaamde volledige look through-principe wordt gehanteerd.

Kredietrisico

Dit betreft het risico van financiële verliezen voor TDV als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop TDV vorderingen heeft. De grootste kredietrisico's voor TDV schuilen in potentie in de portefeuille vastrentende waarden. Er zijn echter strikte criteria gesteld aan de kwaliteit van de leningnemers. Voor de leningnemers zijn criteria aangelegd ten aanzien van de rating zoals vastgesteld door onafhankelijke ratingbureaus en is er een maximumpercentage van het vermogen dat geleend mag worden aan één geldnemer. Een overzicht van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille staat vermeld op pagina 51.

Bij het afhandelen van beleggingstransacties wordt in principe gehandeld op basis van levering tegen betaling. Hierdoor is het tegenpartijrisico minimaal. Bij een beperkt aantal beleggingsfondsen is dit overigens niet mogelijk. Het kredietrisico op een beleggingsfonds is echter geringer dan dat op een gewone tegenpartij.

Het risico bij handel in futures is sterk ingeperkt door dagelijkse afrekening via een bankrekening van TDV.

Bij het afsluiten van renteswaps is het kredietrisico beperkt tot de eventuele winst op de transactie. Hiertegenover staat onderpand dat de tegenpartij moet storten op rekening van TDV.

Concentratierisico

Grote posten kunnen leiden tot concentratierisico. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2,5% van het balanstotaal uitmaakt.

Per 31 december 2021 betreft dit de volgende posten:

	2021	
Blackrock US (Ex CW) Fund	86.040	12,4%
CBRE Dutch Residential Fund	38.872	5,6%
Blackrock Europa (Ex CW) Fund	37.426	5,4%
Wellington European Equity Fund	32.851	4,7%
ASR Hypothekenfonds	29.170	4,2%
BNPP European Small Cap Fund	24.618	3,6%
Kempen European High Dividend Fonds	19.343	2,8%
Fasanara Gl.Div.Alt.Debt	18.825	2,7%
Kempen European Property Fonds	17.568	2,5%

Verzekeringstechnische risico's

TDV hanteert voorzichtige grondslagen bij de bepaling van de technische voorzieningen. Er wordt gewerkt met de overlevingstafels van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG Prognosetafel 2020) rekening houdend met de ervaringssterfte van TDV. Echter deze tafels kunnen niet actueel genoeg blijken te zijn. Dit is in 2009 en 2010 gebleken met de bekendmaking van nieuwe overlevingskansen door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en de nieuwe AG Prognosetafels. Hierdoor heeft TDV moeten besluiten om de TV met in totaal € 27.600 te verhogen. De nieuwe prognosetafels houden rekening met een verdere stijging van de levensverwachting. Hierdoor zouden in de toekomst zulke grote correcties zoals zich in 2009 en 2010 hebben voorgedaan, niet meer voor moeten komen. Het kan echter goed zijn dat ook deze tafels te conservatief blijken te zijn. Dat bleek wederom in 2012 toen TDV opnieuw € 4.800 aan de TV moest toevoegen voor de hogere levensverwachting. Ontwikkelingen in de medische wetenschap spelen hierbij een belangrijke rol en deze zijn moeilijk te voorspellen.

Actief beheer

Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles die worden ingenomen ten opzichte van de strategische portefeuilles verstaan. De mate van actief beheer wordt doorgaans bepaald aan de hand van de tracking error. De tracking error meet de mate van afwijking tussen het rendement van een beleggingsportefeuille en het rendement op een normportefeuille. Een lagere tracking error impliceert dat het feitelijke rendement dicht bij de gekozen norm ligt, terwijl een hoge tracking error aangeeft dat het rendement duidelijk van een norm afwijkt. Een hogere tracking error impliceert daarmee een hogere mate van actief risico.

Het VEV voor actief beheer wordt bepaald als het maximale verlies door actief beheer dat met een waarschijnlijkheid van 2,5% zal optreden. Dit verlies wordt bepaald met behulp van de (ex-ante) tracking error.

Liquiditeitsrisico

TDV keert pensioenen uit. Daarvoor zijn liquide middelen nodig. In het beleggingsbeleid wordt hiermee rekening gehouden door te streven naar een constante stroom aan beleggingsinkomsten. Mochten de inkomsten niet toereikend zijn, dan kan een gedeelte van de beleggingsportefeuille verkocht worden. Het merendeel van de beleggingen wordt dagelijks op de financiële markten verhandeld en kan dus dagelijks te gelde gemaakt worden. Voor een aantal beleggingsfondsen waarin belegd wordt, bestaat één keer per maand de mogelijkheid om te verkopen.

Bij een aantal niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen vergt liquidatie een langere periode. Bijzondere omstandigheden daargelaten kan minstens 70% van het belegd vermogen binnen één maand liquide gemaakt worden.

2.4.6 Actuariële analyse

	2021	2020
Resultaat op premies en koopsommen (17)		
Benodigde premies en koopsommen	-13.654	-25.985
Feitelijke premies en koopsommen	10.031	27.628
	-3.623	1.643
Resultaat op toeslagen (18)		
Benodigd voor toeslagen	-12.338	-63
Resultaat op kosten (19)		
Beschikbaar door excasso-opslag en premie	654	646
Pensioenuitvoeringskosten	-654	-646
	0	0
Resultaat op levenskansen (20)		
Verzekeringen met langlevensrisico	4.069	2.115
Verzekeringen met kortlevensrisico	-44	189
	4.025	2.304
Resultaat op interest (21)		
Benodigde interest	3.029	1.679
Wijziging marktrente	35.318	-58.817
Directe en indirecte beleggingsopbrengsten	55.213	33.419
Beleggingskosten	-1.155	-1.051
	92.405	-24.770
Resultaat op arbeidsongeschiktheid (22)	228	-328
Overige resultaten (23)	-594	11.430
Totaal resultaat	80.102	-9.784

Toelichting op de actuariële analyse

(bedragen x € 1.000)

Resultaat op premies en koopsommen (17)

Het resultaat op premies en koopsommen is het verschil tussen aan de ene kant de van werkgevers en werknemers in het boekjaar ontvangen nettobijdragen en aan de andere kant het voor de tijds-evenredige opbouw van de pensioenaanspraken benodigde bedrag.

Het resultaat op de reguliere premie was -€ 3.623 negatief. Dit verlies is veroorzaakt doordat de rente waarmee de kostprijs van de inkoop van de pensioenaanspraken wordt berekend lager lag dan het rendement waarmee de daadwerkelijke premie is vastgesteld. In 2020 is op de reguliere premie ook verlies geleden, maar dit werd meer dan goedge maakt door de winst op de ontvangen koopsommen voor het voorwaardelijk pensioen (TOP-SUM(O)).

Resultaat op toeslagen (18)

Per 1 januari 2022 zijn de opgebouwde pensioenaanspraken van actieve deelnemers en gewezen deelnemers en de pensioenuitkeringen van pensioengerechtigden verhoogd.

Resultaat op kosten (19)

De vrijval van de excasso-opslag uit de TV was niet voldoende om de werkelijke pensioen-uitvoeringskosten te dekken. Het verschil (€ 247) is als opslag aan de premie toegevoegd.

Resultaat op levenskansen (20)

Dit resultaat wordt verklaard doordat de werkelijke sterfte afwijkt van de verwachte sterfte. Het resultaat bestaat uit een positief resultaat op langlevens (ouderdomspensioen en ingegaan partnerpensioen) van € 4.069 en een licht negatief resultaat op kortlevens (nieuwe ingang van partnerpensioen) van -€ 44. Uit het positieve resultaat op lang leven kan worden geconcludeerd dat er bij het fonds meer verzekerden zijn overleden (dit betreft zowel gepensioneerden als partners van (oud) deelnemers) dan op grond van de gehanteerde overlevingstafels werd verwacht. Het negatieve resultaat op kort leven betekent dat er een hoger bedrag aan partnerpensioenen is ingegaan dan verondersteld.

T.o.v. 2021 is het positieve resultaat op het langlevensrisico sterk toegenomen. In 2020 was dit ook al het geval.

Dit zou verband kunnen houden met de coronapandemie, maar daar is (nog) geen bewijs voor.

Resultaat op interest (21)

Het resultaat op interest is gelijk aan de behaalde netto beleggingsopbrengsten plus mutatie in de TV vanwege de verandering van de marktrente gedurende het boekjaar (van 0,12% naar 0,53%) plus de technisch benodigde interest voor één jaar. Doordat de benodigde interest voor één jaar negatief was, de marktrente steeg (hierdoor daalden de TV) en de netto beleggingsopbrengsten positief waren, droegen al deze factoren bij aan het resultaat.

Resultaat op arbeidsongeschiktheid (22)

Het resultaat op arbeidsongeschiktheid wordt verklaard door invaliderings- en revalideringsgevallen, de wijziging van arbeidsongeschiktheidspercentages, het vrijvallen van een deel van de voorziening voor zieke deelnemers en de correctie voor de loonindex voor inactieve deelnemers. Voor het eerst sinds jaren is er een positief resultaat op arbeidsongeschiktheid. Dit is veroorzaakt doordat van een aantal arbeidsongeschikte deelnemers het pensioen is ingegaan en doordat er per 1 januari 2022 geen cao-verhoging was.

Overige resultaten (23)

In 2020 was er een groot positief overig resultaat door de overgang naar de Prognosetafel 2020 van het KAG. Omdat de prognosetafel eens per twee jaar wordt herzien, was er in 2021 geen resultaat.

2.4.7 Gebeurtenissen na balansdatum

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van DNB per 31 december 2021 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. DNB heeft toegelicht dat de rentetermijnstructuur de komende jaren in vier stappen wordt gewijzigd. Een wijziging die volgt uit het advies van de Commissie Parameters. Tezamen met het effect van de verwachte daling van het tienjaars-voortschrijdende gemiddelde van de rente zal een verhogend effect op de technische voorzieningen ontstaan wat een drukkend effect op de dekkinggraad van ongeveer 1% per jaar zal hebben. Per 1 januari 2021 bedroeg dit effect 0,7%.

De oorlog tussen Rusland en Oekraïne en de sancties die aan Rusland zijn opgelegd treffen ook de beleggingen in deze landen. De meeste beleggingen in Rusland zijn van de ene op andere dag niets meer waard. TDV heeft indirect via beleggingsfondsen een klein gedeelte van het vermogen belegd in Rusland. Naar verwachting zal de afschrijving van deze beleggingen het rendement in 2022 met 0,2% negatief beïnvloeden.

Het bestuur van TDV heeft de jaarrekening 2021 vastgesteld op 17 juni 2022 te Deventer.

Het bestuur,

H.J. Veld, voorzitter

M. Bankers

A.M.J. de Bekker

W.J. Lugtenburg-Sanders

M.J.E.T. van der Marck, secretaris

W.J. Morkin

3. Overige gegevens

3.1 Resultaatbestemming

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het pensioenfonds. Het bestuur bepaalt jaarlijks de bestemming van het resultaat.

3.2 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds TDV te Deventer is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2021.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds TDV, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 3.400.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 100.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-personregel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuariel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel bezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds TDV is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende.

In het kader van dit oordeel wijs ik op ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Oekraïne crisis, zoals door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

Amsterdam, 13 juni 2022

drs. J.J.M. Tol AAG RBA

verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V.

3.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds TDV

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Pensioenfonds TDV (hierna ook: "het pensioenfonds") te Deventer gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds TDV op 31 december 2021 en van de staat van baten en lasten over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds TDV zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 3,4 miljoen. De materialiteit is vastgesteld op basis van een percentage van 0,5% van de som van het stichtingskapitaal, de reserves en de technische voorzieningen. Wij hebben voor deze grondslag gekozen gelet op het feit dat deze relevant is voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 100.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
Waardering van beleggingen De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds en bestaan naast beursgenoteerde effecten uit belangen in beleggingsfondsen en derivaten. In de algemene toelichting op de jaarrekening geeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer. In paragraaf 2.4.2.2 zijn de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor waardering van de beleggingen uiteengezet.	Onze controlewerkzaamheden omvatten onder andere het: ▪ beoordelen van de monitoring door het bestuur van de uitvoering van het beleggingsbeleid; ▪ beoordelen van de effectieve werking van interne beheersingsmaatregelen bij het pensioenbureau. Met betrekking tot door het pensioenfonds uitbestede activiteiten hebben wij voor zover relevant en mogelijk gebruikgemaakt van de ontvangen ISAE 3402 type II rapportages; ▪ voor beursgenoteerde effecten: toetsen van de juiste waardering van de beleggingen op basis van marktnoteringen; ▪ voor de beleggingen in beleggingsfondsen: vaststellen dat de waarderingsgrondslagen van de beleggingsfondsen overeenkomen met die van het pensioenfonds en dat de waarde per participatie volgens de laatste door een onafhankelijke accountant gecontroleerde jaarrekening overeenkomt met de door het pensioenfonds gehanteerde waarde; ▪ voor de derivaten: beoordelen of de gehanteerde waarderingsmethoden en technieken geschikt zijn om binnen de geldende verslaggevingsregels te komen tot de marktwaarde van deze beleggingen. Daarnaast uitvoeren van re-pricing waarvoor wij een eigen waarderingspecialist hebben ingeschakeld; ▪ toetsen of de in de jaarrekening opgenomen toelichting in overeenstemming is met de geldende verslaggevingsregels.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
Waardering van de technische voorzieningen De technische voorzieningen, waaronder de voorziening pensioenverplichtingen, zijn gevormd ter dekking van de belangrijkste verplichtingen van het pensioenfonds. In de algemene toelichting op de jaarrekening geeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer. In paragraaf 2.4.2.3 zijn de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor waardering van de technische voorzieningen uiteengezet.	Bij de vaststelling van de nauwkeurige waardering, waaronder de toereikendheid, van de technische voorzieningen hebben wij gebruik gemaakt van de uitkomsten van de werkzaamheden van de certificerend actuaire. Om dit te kunnen doen hebben wij onder andere instructies gegeven aan de certificerend actuaire, hebben wij zijn onafhankelijkheid in de rol van certificerend actuaire vastgesteld en hebben wij de bevindingen en het certificeringsrapport met hem besproken. Door ons is tevens nagegaan of: ▪ de administratieve basisgegevens van deelnemers, slapers en pensioengerechtigden, die door de certificerend actuaire worden gehanteerd bij het certificeren van de actuariële berekening van de technische voorziening voor pensioenverplichtingen, daarvoor geschikt zijn; ▪ de toegepaste methodiek ter bepaling van de voorziening aanvaardbaar is, gegeven de karakteristieken van de verzekerde risico's; ▪ de door het bestuur gebruikte aannames en schattingen in overeenstemming zijn met de gekozen actuariële grondslagen, voldoende zijn onderbouwd en juist zijn toegepast; ▪ administratieve gegevens zijn afgestemd met de opgave van externe partijen en de werkgever.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie bestaande uit het bestuursverslag, de overige gegevens en bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het bestuur en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur met betrekking tot de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het pensioenfonds haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Rotterdam, 21 juni 2022

Mazars Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs. C.A. Harteveld RA

4. Bijlagen

4.1 Begrippenlijst

Actief beheer: Bij het beheer van het vermogen wordt afgeweken van de benchmark met de bedoeling om een hoger resultaat te bereiken dan het resultaat van de benchmark.

(Koninklijk) Actuariel Genootschap ((K)AG): Vereniging van actuarissen.

Actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN): In deze, door de wet verplicht gestelde nota, worden naast de actuariële aspecten van de reglementaire pensioenen ook de hoofdlijnen van het interne beheersingssysteem, de uitvoeringsovereenkomst, de opzet van de administratieve organisatie en interne controle en het beleggingsbeleid beschreven.

Actuariële grondslagen: Dit zijn de veronderstellingen die de actuaaris gebruikt bij de vaststelling van de pensioenverplichtingen en de pensioenpremie. Deze veronderstellingen hebben onder meer betrekking op de gehanteerde rekenrente, de kansstelsels en de kostenopslagen.

Actuaaris: De actuaaris combineert economische en wiskundige technieken en is gespecialiseerd in verzekeringswiskunde. De actuaaris bepaalt koopsommen en premies voor pensioenverplichtingen, verricht risicoanalyses en bepaalt toekomstige pensioenverplichtingen.

Afkoop: Afkoop van pensioenrechten is het vervangen van de toekomstige betalingen door betaling van een bedrag ineens.

AOW (Algemene Ouderdomswet): De AOW is een volksverzekering die geldt voor alle ingezetenen van Nederland en voor degenen die in dienst zijn van een Nederlandse werkgever en wordt gefinancierd door middel van het omslagstelsel. De AOW voorziet in uitkeringen bij ouderdom.

Asset allocatie: De verdeling van beleggingen over verschillende beleggingscategorieën.

Asset Liability Management (ALM): ALM omvat het beleggings-, indexatie- en premiebeleid, waarbij rekening wordt gehouden met de ontwikkeling van de bezittingen (assets) en verplichtingen (liabilities) van het pensioenfonds in samenhang met de economische omstandigheden en de risicohouding van het pensioenfonds.

Autoriteit Financiële Markten (AFM): De AFM is toezichthouder op het gedrag van en de informatieverstrekking door alle partijen op de financiële markten in Nederland.

Beleggingsfonds/-instelling: Een beleggingsfonds/-instelling verzamelt geld van meerdere beleggers en belegt dit namens hen.

Beleidsdekkingsgraad: Gemiddelde van de dekkingsgraad over de voorgaande 12 maanden.

Benchmark: Een objectieve maatstaf voor zowel de samenstelling als de performance van het belegde vermogen, ter vergelijking met de prestaties van beleggers.

Bewaarloon: Bedrag dat men aan zijn bank of commissionair verschuldigd is voor het hebben van een effectenrekening of effectendepot.

Buffer: Extra vermogen dat dient te worden aangehouden ter dekking van beleggingsrisico's.

CDC-regeling (Collective Defined Contribution-regeling): Pensioenregeling waarbij de werkgever jaarlijks de overeengekomen premie aan het fonds afdraagt, maar verder geen enkele andere verplichting jegens het fonds heeft.

Code Pensioenfondsen (Code): De Code bestaat uit 65 normen. Doel van de Code is om de kwaliteit van het functioneren van het pensioenfondsbestuur te verbeteren en daarbij het vertrouwen van alle direct belanghebbenden, maar ook van de maatschappij in het algemeen, te behouden en te versterken. De Code is te vinden op de website van de Monitoringcommissie Code Pensioenfondsen <http://mcpf.nl/publicaties/>.

Collateral management: Beheer van onderpand. Manier om het kredietrisico op tegenpartijen uit hoofde van derivatentransacties te beperken. Het risico is dat de tegenpartij op afloopdatum niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen. Het collateral reduceert dit risico doordat er gedurende de looptijd van de transactie door de tegenpartij onderpand wordt gestort ter dekking van de marktwaarde van de transacties.

Compliance dienstverlener: Een onafhankelijke al dan niet interne toezichthouder die (actief) toetst of de gedragscode en/of wettelijke regelingen met betrekking tot koersgevoelige informatie en privé effectentransacties worden nageleefd.

Contante waarde: Het bedrag dat op dit moment nodig is om in de toekomst betalingen mee te kunnen verrichten, waarbij rekening is gehouden met de actuariële grondslagen.

Dekkingsgraad: De procentuele verhouding tussen het aanwezige pensioenvermogen en de technische voorzieningen.

Dekkingstekort: Een fonds heeft een dekkingstekort indien het eigen vermogen kleiner is dan 5% van de technische voorzieningen.

De Nederlandsche Bank (DNB): Bij wet ingesteld toezichthoudend orgaan dat onder andere de naleving van de Pensioenwet bewaakt.

Derivaten: Afgeleide financiële instrumenten, dat wil zeggen financiële contracten, waarvan de waarde wordt afgeleid van een onderliggende waarde (bijvoorbeeld een aandeel), een referentieprijs of een index (bijvoorbeeld de AEX-index). De bekendste vormen van derivaten zijn opties, futures contracten en forward contracten.

Duration: Aanduiding van de koersgevoeligheid van vastrentende waarden als gevolg van veranderingen in de rentestand in relatie tot de resterende looptijd.

Eigen Risico Beoordeling (ERB): De ERB is een instrument voor pensioenfondsen om inzicht te krijgen in de samenhang tussen de strategie, de materiële risico's en de mogelijke consequenties hiervan voor tenminste de financiële positie, en de rechten van pensioengerechtigden en van (gewezen) deelnemers van het fonds.

Eigen vermogen: Pensioenvermogen minus de technische voorzieningen.

Ervaringssterfte: Correctiefactoren voor ervaringssterfte worden toegepast om de overlijdenskans van een verzekerde bij het fonds te verlagen.

European Central Bank (ECB): De ECB is de centrale bank voor de Europese gemeenschappelijke munt, de euro.

Excasso: Het verzorgen van uitbetalingen anders dan uit dienstverbanden, zoals pensioen-, VUT-, WAO/WIA- en lijfrenteuittkeringen.

Federal Reserve (Fed): Stelsel van federale banken in de VS welke fungeren als centrale bank voor de VS.

Franchise: Het drempelbedrag (deel van het jaarsalaris) waarover geen pensioenopbouw plaatsvindt.

Fte (Fulltime-equivalent): Een rekeneenheid waarmee de omvang van een functie of de personeelssterkte kan worden uitgedrukt.

Fund of Funds: Een beleggingsfonds dat in beleggingsfondsen belegt.

Future: Een verhandelbare overeenkomst tussen twee partijen om een bepaalde onderliggende waarde te kopen of te verkopen op een vooraf afgesproken tijdstip in de toekomst tegen betaling van een eveneens vooraf overeengekomen prijs. Futures contracten worden verhandeld op een beurs.

Gedragscode: De code bevat voorschriften ter voorkoming van belangenconflicten en oneigenlijk gebruik van de bij het fonds aanwezige informatie.

Haalbaarheidstoets (HBT): Deze toets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. In de HBT worden berekeningen

gemaakt op basis van het deelnemersbestand over een periode van 60 jaar. Per geboortegaargroep wordt het verwachte pensioenresultaat uitgerekend.

Hedgefonds: Fonds waarbij gebruik wordt gemaakt van een breed scala aan beleggingsstrategieën en -instrumenten om onder alle marktomstandigheden een absoluut (positief) rendement te behalen.

Herstelplan: Plan om op termijn een reservetekort (lange termijn) en/of dekkingstekort (korte termijn) weg te werken.

Herverzekerde rechten: Pensioenverplichtingen die ondergebracht zijn bij een verzekeringsmaatschappij.

High Yield obligaties: Obligaties met een credit rating van BB en lager.

IORP II: Europese richtlijnen voor pensioenfondsen.

Koopsom: Eenmalige betaling om een pensioenaanspraak mee in te kopen bij de uitvoerder van een pensioenregeling. De eenmalige betaling van een koopsom dient hetzelfde doel als de periodieke betaling van premies, namelijk de financiering van pensioenen.

Kostendekkende premie: Hiermee wordt de premie bedoeld die nodig is om volledig te kunnen voldoen aan de onvoorwaardelijke en - in voorkomende gevallen - voorwaardelijke onderdelen van de pensioenovereenkomst. Deze premie bestaat, kort samengevat, uit de actuariel benodigde premie voor de inkoop van het onvoorwaardelijk deel van de uit de pensioenovereenkomst voortvloeiende pensioenverplichting, een opslag voor solvabiliteit, een opslag voor uitvoeringskosten en de actuariel benodigde premie voor het voorwaardelijk deel van de pensioenovereenkomst.

Liquide middelen: Gelden die niet belegd zijn en op rekening van het fonds bij een bankinstelling staan.

Matching-portefeuille: Beleggingen die worden ingezet om het renterisico van TDV te beperken.

Middelloodregeling: Pensioenregeling waarin de hoogte van het (behaalbare) ouderdomspensioen is gebaseerd op de gemiddelde pensioengrondslag die tijdens het deelnemerschap aan de pensioenregeling heeft gegolden.

Minimaal te ontvangen premie: Te ontvangen premie zoals beschreven in de ABTN.

Minimaal vereist eigen vermogen (MVEV): Wettelijk minimum vereist eigen vermogen zoals vastgelegd binnen het nFTK.

Nieuw Financieel Toetsingskader (nFTK): Benaming van het nieuwe toezichtregime dat van toepassing is op de financiële positie en het financiële beleid van pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen.

Normportefeuille: De inrichting van de beleggingsportefeuille naar verschillende beleggingscategorieën die in het jaarlijkse beleggingsplan staat. De normportefeuille geldt als richtlijn voor de beleggingsportefeuille. De daadwerkelijke portefeuille mag binnen een vooraf vastgestelde bandbreedte ten opzichte van de norm afwijken.

Over-/onderweging: Een hoger of lager belang in een beleggingscategorie dan overeenkomt met de normportefeuille van het pensioenfonds.

Paritair bestuur: Het bestuur dat is samengesteld uit vertegenwoordigers van de werkgever, werknemers en pensioengerechtigden.

Pensioenfederatie: De Pensioenfederatie behartigt namens de pensioenfondsen de belangen van deelnemers, gepensioneerden en gewezen deelnemers. De Pensioenfederatie is voortgekomen uit een samenwerking van de koepels voor ondernemings- (OPF), beroeps- (UvB) en bedrijfstakpensioenfondsen (VB).

Pensioenfonds van de Metalektro (PME): Het pensioenfonds dat de pensioenregeling uitvoert voor alle werknemers van ondernemingen binnen de bedrijfstak Metalektro, met uitzondering van grafici, vakantiewerkers en bestuurders van NV's en BV's. Voor ondernemingen bestaat de mogelijkheid dispensatie aan te vragen voor de verplichte deelname aan de bovengenoemde pensioenregeling.

Pensioengerechtigde: Persoon voor wie het pensioen is ingegaan.

Pensioengevend salaris: Het vaste jaarsalaris inclusief vakantietoeslag.

Pensioengrondslag: Pensioengevend salaris minus de franchise. De pensioengrondslag vormt de basis voor de berekening van het pensioen en de pensioenpremie. Voor de berekening van de pensioengrondslag wordt het pensioengevend salaris afgetopt (2021: € 112.109).

Pensioenresultaat: Het totaal aan verwachte uitkeringen ten opzichte van de som van de verwachte uitkeringen bij volledige pensioenopbouw conform de pensioenregeling en volledige prijsindexatie. Dat wil zeggen dat bij een score van 100%, een deelnemer een volledig geïndexeerd pensioen mag verwachten.

Pensioenvermogen: Het saldo van de belegde middelen, vorderingen en schulden.

Pensioenwet (PW): Afkorting voor Pensioenwet, de wet waarin de wettelijke bepalingen zijn opgenomen die pensioenfondsen dienen na te leven.

Performance: Berekeningsmethode waarbij zowel de inkomsten als de gerealiseerde en niet-gerealiseerde vermogensmutaties worden uitgedrukt als percentage van het tijdsgewogen geïnvesteerde bedrag.

Premie: De jaarlijkse bijdrage van werkgever en werknemers aan het pensioenfonds.

Private Equity: Beleggingen in niet ter beurse genoteerde ondernemingen.

Reële dekkingsgraad: In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat TDV voldoende vermogen heeft om aan de pensioenverplichtingen te voldoen én om de pensioenen volledig te verhogen met de verwachte stijging van de prijzen.

Renteafdekking: Vermindering/eliminatie van het renterisico.

Renterisico/-mismatch: Omdat de omvang van de verplichtingen groter is dan de omvang van de rentedragende bezittingen en veelal de looptijd van de verplichtingen langer is dan de looptijd van de rentedragende bezittingen, is er sprake van een mismatch tussen de rentegevoeligheid van de verplichtingen en bezittingen.

Renteswap (Interest Rate Swap): Transactie waarbij leningen tegen elkaar worden geruild. De koper betaalt een korte rente en ontvangt een lange rente.

Rentetermijnstructuur (RTS): Tabel (of grafiek) die het verband geeft tussen de looptijd van een lening enerzijds en de rente van de lening anderzijds.

Reservepositie: Het verschil tussen het aanwezige pensioenvermogen en het vereist eigen vermogen

Return-portefeuille: Beleggingen waarmee, met inachtneming van limieten die gesteld zijn aan het risico, een zo hoog mogelijk rendement nagestreefd wordt.

Securities lending (verbruikleen): Het uitlenen van effecten waarbij het juridische eigendom wordt overgedragen, maar het economische eigendom in bezit van het fonds blijft.

Service Level Agreement (SLA): Overeenkomst waarin de kwaliteit van de diensten die door een leverancier worden geleverd is vastgelegd.

Solvabiliteitstoets: Een door de actuaire opgestelde toets met betrekking tot de toereikendheid van het eigen vermogen om de aangegane pensioenverplichtingen op langere termijn te kunnen nakomen.

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR): Set van regels voor financiële instellingen uitgevaardigd door de Europese Commissie. Doel van de regels is om beleggers inzicht te geven hoe duurzaam een belegging is. De regels verplichten financiële instellingen om een aantal zaken betreffende de duurzaamheid van hun beleggingen openbaar te maken.

Technische voorzieningen (TV): Voorziening voor pensioenverplichtingen plus alle overige verplichtingen van het fonds.

Toeslagen: Verhoging van een pensioen of van een aanspraak op pensioen op grond van een in het pensioenreglement omschreven regeling.

Uitvoeringsovereenkomst: Overeenkomst tussen Trivium Packaging Netherlands B.V. en Pensioenfonds TDV omtrent de uitvoering en financiering van de pensioenregeling(en).

Ultimate Forward Rate (UFR): DNB schrijft deze rente voor om de pensioenverplichtingen mee te berekenen. Bij de UFR-methode wordt de rekenrente voor de pensioenvoorzieningen boven een looptijd van 20 jaar nog maar deels bepaald door de marktrente. Het andere deel komt uit een model.

Uniform Pensioenoverzicht (UPO): Pensioenopgave zoals afgesproken tussen pensioenfondsen en verzekeraars om pensioenopgaven makkelijker vergelijkbaar en optelbaar te maken.

Verantwoordingsorgaan (VO): Het VO adviseert het bestuur over beleid en de gevolgen daarvan voor deelnemers. Het Verantwoordingsorgaan geeft vooraf advies, maar oordeelt ook achteraf of het bestuur goed gehandeld heeft.

Vereist eigen vermogen (VEV)/Vereiste dekkingsgraad: Het eigen vermogen/de dekkingsgraad waarbij met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen een periode van een jaar over minder vermogen beschikt dan de hoogte van de TV.

Vereniging van Pensioengerechtigden van Pensioenfonds TDV (VPP-TDV): De VPP-TDV vertegenwoordigt pensioengerechtigden en gewezen deelnemers van Stichting Pensioenfonds TDV.

Visatiecommissie (VC): Commissie die het functioneren van het bestuur toetst. De VC wordt benoemd door het bestuur en bestaat uit ten minste drie onafhankelijke deskundigen.

Voorziening voor pensioenverplichtingen (VPV): Bedrag dat aanwezig moet zijn om samen met de toekomstige premieontvangsten aan de reeds bestaande pensioenverplichtingen te kunnen voldoen.

Waardeoverdracht: Het conform de wettelijke overdrachtsregels overdragen van de contante waarde van pensioenaanspraken wanneer een werknemer van werkgever wisselt. Pensioenaanspraken worden afgekocht door de pensioenuitvoerder van de oude werkgever en de afkoopwaarde wordt rechtstreeks overgedragen aan de pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever.

Wet Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA): Deze wet vervangt sinds 29 december 2005 de Wet op Arbeidsongeschiktheid (WAO). De WIA kent twee aparte regelingen: de WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten) en de IVA (Inkomensverzekering Volledig Arbeidsongeschikten).

Zuiver kostendekkende premie: Zie het begrip "kostendekkende premie".

Jaarverslag 2021

Uitgave:
Stichting
Pensioenfonds
TDV